

COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL

Kandidatafhandlingen

Cand.Merc.Aud

Ændringer til Årsregnskabsloven i 2015

Omhandlende administrative lempelser,
implementering af EU Direktiv 2013/34/EU og
IFRS-tilpasninger

Adjustment to the Danish Financial Statements Act in
2015

*Concerning administrative burdens, implementing EU
directive 2013/34/EU and IFRS amendments*

Afleveringsdato: 19. januar 2016

Vejleder: Rasmus Risager Eriksen

Dennis Skovby

Anders Mathias Jessen

Antal anslag: 271.305 svarende til 119 normalsider

Antal sider: 105 eksl. litteraturliste og bilag

Indholdsfortegnelse

0 Executive Summary	4
1 Kapitel	6
1.1 Indledning	6
1.2 Problemformulering	7
1.3 Afgræsning	7
2 Kapitel	8
2.1 Redegørelse for genstandsfelt	8
2.2 Metode og undersøgelsesdesign	8
2.2.1 Analyse strategi	8
2.2.2 Dataindsamling	8
2.2.3 Kvalitetsvurdering af data	10
2.2.4 Opgavens opbygning	11
2.2.5 Teori	12
2.2.6 Kildekritik	17
2.2.7 Målgruppe	18
2.2.8 Forkortelser	19
3 Kapitel	20
3.1 Årsregnskabslovens udvikling	20
3.2 IFRS-reglernes udvikling	20
3.3 EU regnskabsdirektivet	21
3.4 Rationale for ændring af årsregnskabsloven i 2015	22
3.5 Bemærkninger til ændringerne af årsregnskabsloven i 2015	24
3.5.1 Dansk Byggeri	24
3.5.2 Dansk Erhverv	24
3.5.3 Dansk Industri	25
3.5.3 Finansrådet	25
3.5.4 FSR	25
4 kapitel	27
4.1 Mikrovirksomheder	27
4.1.1 Indførsel af mikrovirksomheder	27
4.1.2 Baggrund for indførsel af mikrovirksomheder	28
4.1.3 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor	31

4.1.4 Betydning for virksomheden og dens omverden	34
4.1.5 Delkonklusion	43
4.2 Ændring af beløbsgrænser i forhold til opdeling i regnskabsklasser.....	44
4.2.1 Baggrund for ændring af ændring af beløbsgrænser	44
4.2.2 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor	46
4.2.3 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden	47
4.2.4 Delkonklusion	50
4.3 Ændring af opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser.....	51
4.3.1 Opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser efter ÅRL – inden ændringerne af ÅRL.....	51
4.3.2 Opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser efter EU-direktivet.....	51
4.3.3 Opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasse efter ÅRL – efter ændringerne af ÅRL.....	51
4.3.4 Sammenligning af reglerne før og efter ændringen af opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasse	52
4.3.5 Baggrund for ændring af opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser..	54
4.3.6 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor	56
4.3.7 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden	57
4.3.7 Delkonklusion	57
4.4 Ændringer til koncernregnskab	58
4.4.1 Ændring af beløbsgrænser og beregning af beløbsgrænser i forbindelse med opgørelse i forhold til undladelse af aflæggelse af koncernregnskab	58
4.4.2 Ændring af kvalitetskrav til overliggende koncernregnskaber	59
4.4.3 Mulighed for aflæggelse af årsrapport efter reglerne i regnskabsklasse B for dattervirksomheder i regnskabsklasse C	60
4.4.4 Nye oplysningskrav i koncernregnskaber.....	60
4.4.5 Ændringer af præsentation af minoritetsinteressers resultatandele og egenkapital	61
4.4.6 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor	61
4.4.7 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden	63
4.4.8 Delkonklusion	66
4.5 Virksomhedssammenslutninger	67
4.5.1 Baggrund for ændringerne til virksomhedssammenslutninger	67
4.5.1 Virksomhedssammenslutninger efter ÅRL - før ændringerne til ÅRL	67
4.5.2 Virksomhedssammenslutninger efter IFRS	71

4.5.3 Sammenligning mellem tidligere ÅRL og IFRS	77
4.5.4 Virksomhedssammenslutninger efter ÅRL - Efter ændringerne til ÅRL	80
4.5.5 Sammenligning mellem ny ÅRL og IFRS.....	84
4.5.6 Virksomhedssammenslutninger - Manglende stillingtagen til specifikke emner i ÅRL.....	85
4.5.7 Virksomhedssammenslutninger – Vurdering af manglende stillingtagen til specifikke emner i ÅRL	85
4.5.8 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor	93
4.5.9 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden	97
4.5.10 Delkonklusion	99
Kapitel 5	101
5.1 Konklusion	101
Kapitel 6	105
6.1 Perspektivering (fremtidens ÅRL).....	105
Kapitel 7	106
7.1 Litteraturliste	106
7.1.1 Love, lovforslag og direktiver mv.....	106
7.1.2 Regnskabsstandarder og revisionsstandarder mv.....	106
7.1.2 Bøger og publikationer	107
7.1.3 Artikler	107
7.1.4 Internetsider	108
Kapitel 8.....	109
8.1 Bilag	109
8.1.1 Bilag 1 - Interviewguide Bank	110
8.1.2 Bilag 2 - Interviewguide Revisor	112
8.1.3 Bilag 3 - Interviewguide FSR	115
8.1.4 Bilag 4 – Lydfiler af interviews på vedlagte USB-stik.....	117
8.1.5 Bilag 5 - Resume af Damvads undersøgelse om brugen af årsrapporter for mindre virksomheder	118

0 Executive Summary

The Danish Financial Statements Act was amended in 2015 with the purpose of adjusting the administrative burdens of small and medium size enterprises, implementing EU directive 2013/34/EU of 26 June 2013 and IFRS amendments. This thesis focuses on the administrative easing for micro-enterprises, primarily with regard to business combinations. We will address the amount limits relating to the reporting classes, and the statement of revenue in order to determine the reporting class in regards to consolidated financial statements and IFRS amendments.

The thesis discusses the reason for the amendments and the purpose of the introduction and the consequences of the amendments.

The analysis presented in the thesis takes its starting point in the preparatory work for the act, including the hearing during which the individual amendments were widely criticised. In addition, the analysis comprises interviews with banks, auditors and FSR - Danish Auditors as well as publicised professional material regarding the amendments.

Based on the performed analysis, we can conclude that for micro-enterprises the savings will be very individual as a number of external factors will affect the actual savings achieved by the enterprise, including the stakeholders' need for information in the financial statements and the enterprise's dependence on the bank. Trust in the financial statements is expected to be lower if the annual report is presented in accordance with provisions applying to micro-enterprises, as the transparency of certain special items, including revaluation and impairment and a lack of accounting policies, will not be shown. As a result, the stakeholders will require more information that will probably lead to an increase in the ongoing administrative burden for the enterprises if they utilise the exemptions applying to micro-enterprises. The administrative relaxation which is expected in connection with the introduction of micro-enterprises is considered limited with regard to the preparation of the annual report. On the other hand, for a large number of micro-enterprises administrative burdens will arise as a result of the lack of information to the stakeholders in the annual report as they will probably request the information separately. This will most likely balance out the administrative relaxation achieved in relation to the preparation of the annual report.

The increased amount limits in regard to determining the reporting class entails that more enterprises can prepare the financial statements in accordance with the provisions applying to a more advanced reporting class. However, the result may also be that the financial statements of the enterprise alternate between two reporting classes over a number of years, which causes administrative burdens for the enterprises. Another result may be that the enterprise decides to prepare the financial statements in accordance with the provisions applying to a more advanced reporting class than required in order to accommodate the stakeholders and thereby impose more administrative burdens on the enterprise.

As a consequence of the changes to the statement of revenue in regard to determining the reporting class, more enterprises will be subject to the audit obligation. This means that an auditor must perform an audit, which will most likely lead to administrative burdens for the enterprise as it must carry out additional work in connection with the presentation of the financial statements. When the enterprise is covered by the provisions applying to a more advanced reporting class, the amendments may also require a higher degree of involvement by the auditor in connection with the format and the preparation of the financial statements that is consequently more complicated. This is expected to be an administrative burden for the

enterprises covered by the new computation regardless of how they decide to address the consequences of the amendment. This is not in accordance with the overall objective of the amendment of the Danish Financial Statements Act.

The changes relating to the consolidated financial statements will affect the degree to which the enterprise involves the auditor, and with regard to the changes to the quality requirements and the new requirements for notes, these will result in increased work for the auditor and impose more burdens on the enterprises in connection with the preparation of the annual report and the preparatory work for the audit. When changing the amount limits and the possibility of subsidiaries to present the annual report in accordance with the provisions applying to reporting class B, the work of the auditor is reduced as more groups, including subsidiaries, may choose a less advanced reporting class, which will lead to fewer administrative burdens for the enterprise due to less extensive disclosure requirements, etc.

As a result of the changes relating to the consolidated financial statements, the information requirements of the group's surroundings may not be met and may create uncertainty that could affect the future cooperation. Consequently, the group may decide to continue preparing the financial statements in accordance with the provisions applying to a more advanced reporting class with the current information even though this is not a requirement, but solely in order to address the uncertainty or demand of the stakeholders, including the bank in particular.

In the future, it will be sufficient to treat simple business combinations in accordance with the Danish Financial Statements Act, which will require less auditor involvement as the enterprise will be able to handle to a wider extent the business combination itself. Complicated business structures will require a higher degree of auditor involvement, as these must be treated in accordance with IFRS 3. However, minor variations will need to be applied in order to ensure that the treatment is not in conflict with the provisions of the Danish Financial Statements Act.

Overall, the treatment of business combinations will consequently more often be in accordance with IFRS, which is considered to be an administrative relaxation in the case of simple business combinations and small enterprises and an increase in the administrative burden in the case of complicated business combinations.

1 Kapitel

1.1 Indledning

Stigende globalisering, hvor der i høj grad sker økonomisk udveksling på tværs af landegrænserne, medfører et øget behov for standardiseret rammer for udveksling af økonomiske informationer. Det øgede behov for international samhandel og stigende investeringer mellem landene samt muligheden for udenlandsk lånefinansiering, sætter større krav til, at Danmark deltager aktivt med det formål, at tilpasse deres regnskabskrav til globaliseringen.

I 1993 trådte Danmark ind i EU for at imødekomme den stigende globalisering og blive en del af et større internationalt samfund. Danmarks indtræden i EU har efterfølgende haft sin indvirkning i regnskabslovgivningen, og i 2001 blev årsregnskabsloven opdateret, for at danske virksomheder i højere grad havde mulighed for at aflægge regnskaber efter samme standarder og kvalitet som udenlandske virksomheder. Indførelsen af denne årsregnskabslov øgede Danmarks mulighed for at opretholde deres konkurrenceevne. I 2004 vedtog EU et lovmæssigt krav for at styrke EU og deres medlemsstater, om at alle børsnoterede virksomheder fra 1. januar 2005 skal udarbejde koncernregnskaber, som overholder IFRS-bekendtgørelsen når de aflægger koncernårsrapporten. Endvidere gav vedtagelsen mulighed for, at ikke-børsnoterede virksomheden efter den 1. januar 2009 kunne anvende IFRS-bekendtgørelsen.

De gældende regnskabskrav for små virksomheder ikke indeholder passende balance mellem deres indberetningskrav og modtagernes informationsbehov af regnskaberne, vedtog EU direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 nye regler, som skulle imødekomme disse behov. Direktivet indeholder ensartede minimumsregler for virksomhedens finansielle oplysninger på EU-plan og medfører, at små virksomheder ikke kan blive pålagt strengere regnskabskrav ud over direktivets krav, når deres regnskab skal offentliggøres. Dette er indført for at mindske de mindre virksomheders administrative byrder.

Den 21. maj 2015 vedtog folkettingen lovbekendtgørelsen 117, som har medført væsentlige ændringer til årsregnskabsloven, og som havde til formål at imødekommende regnskabsdirektivet af 26. juni 2013 og samtidig IFRS-tilpasninger, således at der åbnes mere op for danske virksomheders mulighed for at anvende de internationale regnskabsstandarder, uden at være i strid med årsregnskabsloven, herunder virksomhedssammenslutninger, som hidtil primært har taget udgangspunkt i forældede internationale regler, hvilket har betydet væsentlige forskelle mellem årsregnskabsloven og de nuværende internationale regler og dermed skabt udfordringer i praksis. Indførelsen af disse ændringer til årsregnskabsloven har medført risiko for at de fremtidige regnskaber forringes væsentligt og brugerne ikke får opfyldt deres informationsbehov, såfremt virksomhederne vælger at udnytte de nye lempelser. Det kunne derfor være interessant at undersøge, hvordan implementering af disse regler har påvirket denne problematik, hvorfor opgaven vil tage udgangspunkt i dette, idet det kunne være interessant at gå i dybden med disse uafklarede problemstillinger.

1.2 Problemformulering

I forlængelse af indledningen vil denne opgave tage udgangspunkt i følgende problemformulering:

Hvilke ændringer er der implementeret i ÅRL i forbindelse med vedtagelsen af lovbekendtgørelse nr. 117 i forhold til administrative lempelser for mindre virksomheder og IFRS-tilpasninger i relation til virksomhedssammenslutninger? Hvad er baggrunden og formålet med ændringerne, samt hvilke konsekvenser får disse?

For at understøtte problemformuleringen vil følgende delspørgsmål blive behandlet i opgaven:

1. Hvilke ændringer er foretaget i den nye ÅRL i forhold til administrative lempelser for mindre virksomheder og IFRS-tilpasninger i relation til virksomhedssammenslutninger?
2. Hvilke overvejelser ligger til grund for disse ændringer i ÅRL?
3. Hvordan er de gennemførte ændringer til ÅRL i overensstemmelse med formålet?
4. Hvilken betydning får ændringerne for virksomheden og dens involvering af revisor?
5. Hvilke konsekvenser får ændringerne for virksomheden og dens omverden?

1.3 Afgræsning

Der vil i opgaven blive fokuseret på de ændringer, som påvirker virksomheder omfattet af reglerne for regnskabsklasse B og C mellemstor, hvorfor virksomheder omfattet af regnskabsklasse A, regnskabsklasse C stor og regnskabsklasse D, ikke vil blive behandlet i opgaven.

Opgaven fokuserer udelukkende på udvalgte ændringer, som fremgår af lovbekendtgørelse nr. 117. De udvalgte ændringer fremgår nedenfor.

- **Implementering af administrative lempelser (og EU- Direktiv 2013/34/EU)**
 - o Ændring af beløbsgrænser i forhold til opdeling i regnskabsklasser
 - o Opgørelsen af nettoomsætningen til brug for indplacering i regnskabsklasser
 - o Indførsel af mikrovirksomheder
 - o Ændringer til koncernregnskaber, herunder tilpasning af opgørelse af størrelsesgrænser for små koncerner
- **Internationale tilpasninger**
 - o Virksomhedssammenslutninger

Øvrige ændringer til årsregnskabsloven af lovbekendtgørelsen nr. 117, som ikke fremgår ovenfor, vil som udgangspunkt ikke blive behandlet i opgaven.

Kravene til oplysninger om samfundsansvar i den nye ÅRL indeholder væsentlige ændringer og modsat formålet, om at implementere administrative lempelser, er kravene herved mere omfattende. Opgaven vil ikke fokusere på indførsel af disse krav, da reglerne udelukkende berører virksomheder, der er omfattet af regnskabsklasse stor C og D.

2 Kapitel

2.1 Redegørelse for genstandsfelt

Opgaven vil tage udgangspunkt i et økonomisk perspektiv og de administrative forhold i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten samt internationalisering af aflæggelsen af denne. Formålet er at få afdækket de administrative og økonomiske konsekvenser af ændringerne til ÅRL samt ændringernes sammenlignelighed med de internationale regler, og hvilke konsekvenser der er forbundet med de internationale tilpasninger.

2.2 Metode og undersøgelsesdesign

Opgavebesvarelsen er udarbejdet med udgangspunkt i faget eksternt rapportering kombineret med dele af faget revision. Opgavebesvarelsen vil have en teoretisk indgangsvinkel. Opgaven vil som nævnt i afsnit 1.2, behandle ændringer til ÅRL, som er vedtaget i lovbekendtgørelse nr. 117 samt beskrive og analysere formålet med ændringerne, herunder hvilke konsekvenser ændringerne medfører.

Der sondres i teorien mellem to typer af måder at opnå viden på: den deduktive og den induktive metode. Den deduktive metode tager udgangspunkt i det generelle og går til det specifikke, mens den induktive metode tager udgangspunkt i det specifikke og går mod det generelle.

Denne opgave anvender den deduktive metode, da opgaven tager udgangspunkt i det generelle, nemlig ÅRL, EU-direktiver, forarbejder og bemærkninger til loven, og går mod det specifikke, fortolkning og anvendelsen af reglerne. Den bliver dog suppleret af den induktive metode i forbindelse med inddragelse af anden litteratur, artikler samt eksempler og illustrationer.

Der vil i opgaven blive inddraget eksempler og figurer til brug for analysen af reglerne, såfremt det vurderes styrkende for læseren. Disse er både af egen tilvirkning samt inddraget fra faglitteratur og artikler.

2.2.1 Analyse strategi

Opgavens formål er at analysere på konsekvenserne af ændringerne til ÅRL og vurdere, om der ved disse opnås den ønskede effekt.

Vi har anvendt Case study som strategi. Case study er en metode til undersøgelser i samfundsvidenskaben. Det er et studie af en case, set i en helt bestemt sammenhæng. I vores tilfælde har vi undersøgt konsekvensen af ændringerne til ÅRL.

2.2.2 Dataindsamling

2.2.2.1 Primære data

Vores dataindsamling har bestået af interviews og indsamling af sekundær data.

Vi har udført 5 interviews, som bidrager til afdækning af vores problemformulering. 2 interviews er udført via telefon, og de resterende 3 er udført som personlige interviews. Alle interviews er optaget. Vi har på forhånd udarbejdet en interviewguide, som blev anvendt under interviewene, hvorfor interviewene er forløbet som semi-strukturerede interviews. I og med, at vi har haft nogle hovedspørgsmål med underspørgsmål i interviewguiden, men hvor der var mulighed for at komme med supplerende uddybende spørgsmål, og dermed afvige fra interviewguiden, hvis interviewer fandt dette relevant.

Årsagen til at vi anvendte den semi-strukturerede interviewform, er at vi har en vis teoretisk og praktisk erfaring inden for det, vi studerer og dermed havde mulighed for at få uddybet spørgsmålene i forbindelse af interviewet, såfremt det blev vurderet relevant i forhold til opgaven.

Vi har til vores interviews udvalgt følgende personer:

- Andreas Toft, erhvervsrådgiver i Sparekassen Sjælland
- Claus Kongsgaard, kreditchef i Nordjyske Bank
- Jørgen Blom, statsautoriseret revisor og partner i EY
- Lisbet Kindvig, statsautoriseret revisor i RIR Revision
- Jan Brødsgaard, fagkonsulent i FSR

Vi har udvalgt 2 personer, som til dagligt er ansat i en bank, da vi vurderer, at banken er en af de væsentligste interessenter for små virksomheder. Den ene udvalgte person er rådgiver, som til dagligt har kontakt med virksomhederne, og den anden person er kreditchef, som til daglig har det overordnede ansvar for bankens kredithåndtering af virksomhederne. Vi har på denne måde udvalgt personer fra forskellige niveauer, og får dermed belyst problemstillingen fra flere vinkler.

Vi har valgt 2 personer fra revisorverdenen, da revisorerne er betydningsfulde rådgivere, for små og mindre virksomheder og ofte yder assistance med udarbejdelsen af årsrapporten samt afgiver en erklæring herpå, såfremt at virksomheden ikke har fravalgt dette. Vi har på den måde udvalgt personer fra et stort og lille et revisionshus, og får dermed belyst problemstillingen fra to forskellige perspektiver.

Til sidst har vi valgt at interviewe en fagkonsulent fra FSR, da det er revisorerne's interesseforening, og er dem, som udarbejder regnskabsvejledninger til forståelse og anvendelse af ÅRL og derfor har en stor viden om ændringerne til ÅRL.

Vi har ikke haft foretaget en decideret pilotafprøvning inden de endelige interviews, men vi har testet de enkelte spørgsmål på hinanden.

Den generelle fordel ved anvendelse af interviews i forhold til spørgeskemaer er, at vi er mere sikre på validiteten og reliabiliteten inden for den enkelte respondents svar. Ulempen ved at anvende interview i forhold til spørgeskemaer er, at vi får en mindre datamængde, men der er til gengæld mulighed for at stille uddybende spørgsmål og dermed opnå mere præcise data.

Ulempen ved at vi har foretaget de 2 interviews telefonisk, er, at det alene er baseret på mundtlig kommunikation, hvilket har bevirket, at vi ikke har kunnet anvende kropssprog og samtidig ikke har kunnet aflæse den interviewede persons kropssprog, som for eksempelvis, at aflæse, om personen eventuelt har misforstået et spørgsmål. En anden ulempe ved at have udført interviewene telefonisk, er, at den interviewede person kan have gang i andre ting samtidig med, at personen bliver interviewet og derved ikke har den fulde opmærksomhed omkring interviewet. Disse ulemper er modsat fordele ved det personlige interview.

Fordelen ved at have udført telefonisk interviews er, at vi har givet den interviewede person mulighed for at være mere afslappet under interviewet. Det er endvidere også en fordel, at vi ikke har kunnet påvirke den interviewede ubevidst via vores kropssprog.

Ulempen ved det personlige interview, er, at vi ubevidst har haft mulighed for at påvirke den interviewede person med vores egen holdning til emnet via vores kropssprog.

2.2.2.2 Sekundære data

Vi vil i opgaven benytte sekundære data i form af lovgivning, EU-direktiver, forarbejder til loven og høringssvar m.m. Dataene, der bruges, er primært kvalitative data, da der hovedsagligt er tale om beskrivelser og udtagelser mv.

Dataindsamlingen sluttede umiddelbart inden opgavens aflevering, og den kan derfor indeholde data til og med medio december 2015.

2.2.2.3 Refleksion

Vi har i vores afsnit om teori argumenteret for vores valg af teori og modeller, og hvorfor vi mener, at de er relevante i vores opgave. Vi har ligeledes beskrevet, hvordan vi vil bruge de enkelte afsnit i opgaven til at besvare vores problemformulering, således at vi sikrer, at der er en rød tråd igennem opgaven.

2.2.2.4 Gennemsigtighed i analyserne

Vi har i vores afsnit om dataindsamling beskrevet, hvilke data vi har benyttet, og hvorfor vi har valgt disse kilder, til at få afdækket vores emne og få svar på vores problemformulering. Vi har i opgaven forsøgt at gengive de data, vi har indsamlet, så objektivt som muligt, men vi er samtidig opmærksomme på, at både forfatterens holdning til emnet samt vores egen forudfattede mening om emnet kan have haft indflydelse på analysen.

Vi har ligeledes beskrevet opgavens opbygning i afsnit 2.2.4, for at vise strukturen i vores gennemgang og analyse af vores problemstilling.

2.2.2.5 Vurdering af kvalitative data

Vi har i opgaven benyttet os af primære og sekundære data. Vi har i den forbindelse været opmærksomme på, om de kilder, vi har anvendt, er troværdige, samt at nogle af de anvendte artiklerne m.fl. bærer præg af journalisterne personlige holdning eller indgangsvinkel til emnet. Vi har enten vedlagt vores data som bilag eller henvist til det i fodnoter igennem hele opgaven. Vi har forsøgt at benytte data, der giver os et så repræsentativt billede af emnet som muligt, samt belyse emnet fra flest mulige synsvinkler. Endvidere har vi fokuseret på at foretage interviewene på veluddannede personer, som beskæftiger sig inden for opgavens problemstillinger.

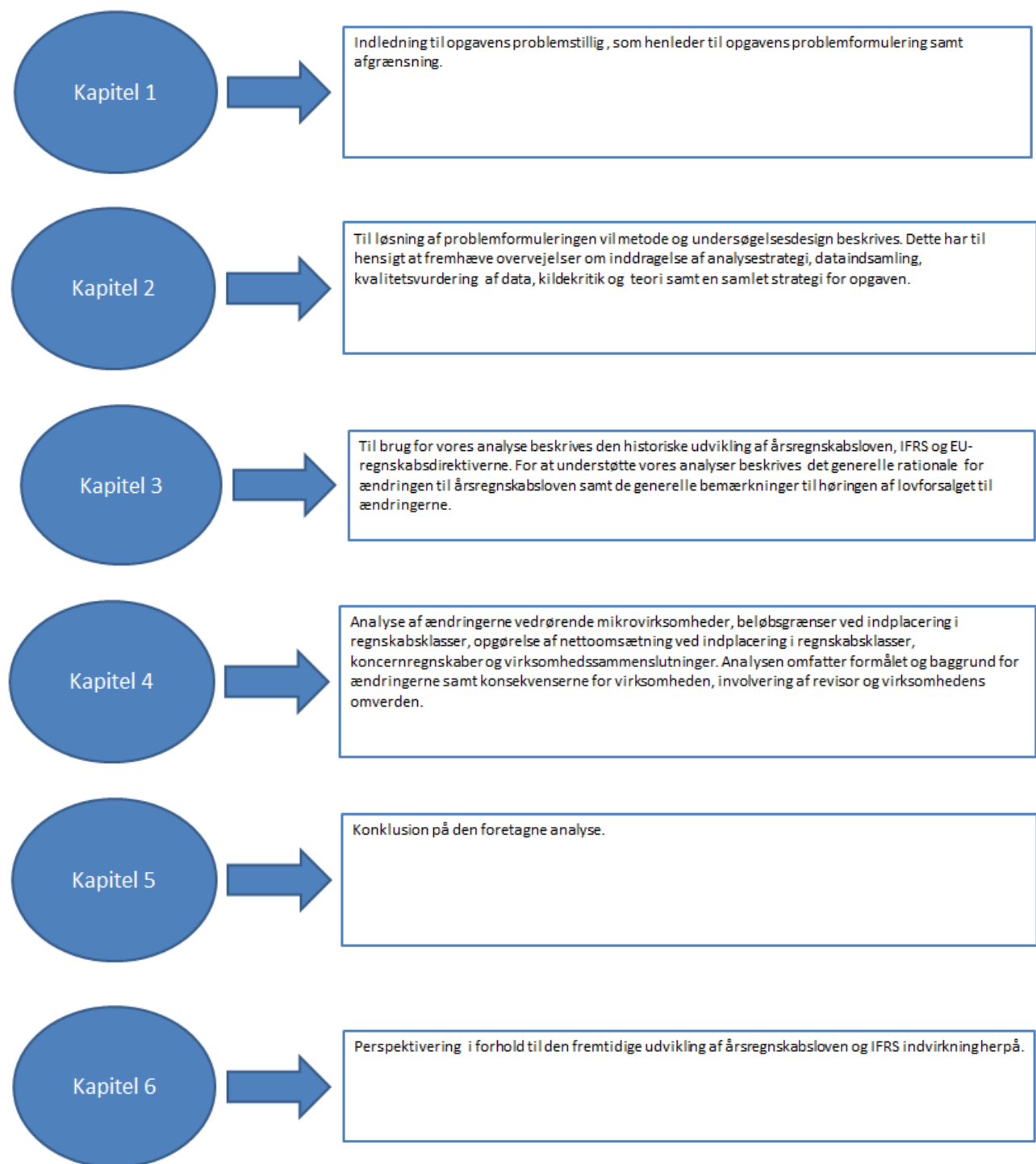
2.2.3 Kvalitetsvurdering af data

Det er som nævnt i ovenstående afsnit primært lovgivning, EU-direktiver, forarbejder til loven, høringssvar mm., som der anvendes som kilder i opgaven. Lovgivningen og forarbejderne kommer fra de offentlige myndigheder og er gældende regler for samfundets virke. Det vurderes derfor, at disse er valide og objektive, da dataene både har en høj grad af pålidelighed, gyldighed og relevans i forhold til det undersøgte. Endvidere er det vores vurdering, at de interviewede personer har haft de nødvendige kompetencer til at besvare vores spørgsmål og dermed har styrket dataenes validitet.

Høringssvar, som er benyttet i opgaven, er et udtryk for de myndigheder/ministeriets holdning til det fremførte lovforslag, hvorfor disse besvarelser må vurderes at være valide.

Den anvendte faglitteratur og artikler vurderes ligeledes at have en høj grad af pålidelighed, som relevans og gyldighed i forhold til emnet. Disse vurderes dog også at være præget af de respektive forfatters vurdering og holdninger til reglerne, hvilket kan have indflydelse på indholdet og tilgangsvinklen i dataene. Dette vurderes ikke at være problematisk for anvendelsen i opgaven.

2.2.4 Opgavens opbygning

2.2.5 Teori

Vi har i opgaven valgt at bruge interessentmodellen og regnskabsteorien i forbindelse med vores analyse. Vi har valgt disse modeller/teorier, da vi vurderer, at de er relevante, og giver os et godt fundament til at foretage vores analyse af emnet.

Interessentmodellen giver os et godt udgangspunkt for, hvilke interessegrupper der er i og omkring en virksomhed. Hertil giver det en oversigt over, hvilke roller de enkelte interessenter kan have i forhold til virksomheden, og hvordan ændringerne af ÅRL påvirker disse interessenter.

Regnskabsteorien giver os en indsigt i, hvilken rammer ÅRL er opbygget efter, og hvor den tager sit afsæt i samt skaber rammerne for nødvendigheden af fyldestgørende informationer i årsrapporten.

2.2.5.1 Interessentmodellen

Der træffes ofte betydningsfulde beslutninger med udgangspunkt i regnskabet, som kan have betydning for mange parter, både positivt og negativt. Der er mange interessenter i forbindelse med en virksomhed og dennes virke. Disse interessenter, som påvirker virksomheden og dennes regnskab, er beskrevet i interessentmodellen.

Interessentmodellen tager udgangspunkt i, at en virksomhed befinder sig i en socio-økonomisk sammenhæng mellem interessegrupper, som alle har det tilfælles, at de stiller ressourcer til rådighed for virksomheden mod til gengæld at modtage en andel af den frembragte værditilvækst som belønning eller modydelse. Det vil sige at de er virksomhedens ressourceejere.

De primære interessegrupper (ressourceejere) for virksomheden er følgende:

Interne	Eksterne
Ledelse	Det eksterne miljø
Medarbejdere	Offentlige myndigheder
Ejere (investorer)	Leverandører
	Kunder
	Långivere

Ledelse

Ledelsen og medarbejderne leverer deres arbejdsindsats til virksomheden og får til gengæld løn som modydelse. Ledelsen og medarbejderne adskiller sig fra de øvrige interessegrupper ved at være interne beslutningstagere.

Ejere (investorer)

Ejerne indskyder egenkapital for til gengæld at modtage udbytte og/eller kursgevinster som modydelse. Hertil modtager de ligeledes løn eller tantieme, hvis de deltager i bestyrelses- eller ledelsesarbejdet.

Kunderne

Kunderne betaler virksomheden for at modtage virksomhedens produkter/ydelser.

Offentlige myndigheder

De offentlige myndigheder stiller en række faciliteter til rådighed for virksomheden i form af fx uddannet arbejdskraft, infrastruktur, transportfaciliteter mv. Som modydelse modtager de betaling af skatter og afgifter.

Leverandører

Leverandørerne leverer råmaterialer, halvfabrikata og driftsmidler mv. for til gengæld at modtage betaling for de leverede produkter/ydelser.

Långivere

Långiverne yder lån til virksomheden for til gengæld at modtage renter som belønning samt tilbagebetaling af lånet.

Generelt

Alle interessegrupper er nødvendige for virksomhedens overlevelse, uden medarbejdere, leverandører og kunder osv., vil der ikke være grundlag for en virksomhed.

Hver ressourcejer er tilknyttet virksomheden afhængig af dennes personlige målopfyldelse, og om deltagelsen er frivillig. Det står dem frit for at vælge en anden virksomhed, hvis dette ydelse- modydelse-forhold er bedre/mere fordelagtigt.

De enkelte ressourcejeres personlige mål vil ofte være i konflikt med de andres mål. Fx ønsker ejerne et større udbytte, hvorimod medarbejderen ønsker en højere løn og kunderne en lavere pris, hvilket er i konflikt med hinanden. Det er her, at det indbyrdes styrkeforhold mellem ressourcejerne er det afgørende for, hvordan værditilvæksten bliver fordelt. Hvis der er knaphed på en ressource i virksomheden, vil denne ressourcejer stå stærkere end resten.

Ejerne har i modellen ikke en særstatus i forhold til de andre ressourcejere, men de har særlige magtbeføjelser, da de kan afskedige ledelsen samt sælge eller lukke virksomheden.

Ledelsen er, samtidig med at være en selvstændig interessegruppe med personlige mål, også mægleren imellem de enkelte interessegrupper og skal derfor forsøge at tilgodese alle hensyn. Ledelsen formulerer virksomhedens mål for driften, der vil være et kompromis mellem ressourcejernes personlige mål og hensynet til opsparing og investering til sikring af virksomhedens fremtid.

Ledelsen har som selvstændig interessegruppe ligeledes personlige mål, som der kan komme i konflikt med de øvrige interessegruppers.

Et problem, der har været særligt i fokus, er konflikten mellem ledelsen og ejerne af virksomheden. Spørgsmålet er, om ledelsen har incitament til at varetage ejernes interesser, som forudsat i den neoklassiske teori, eller forfølger ledelsen i stedet afvigende personlige mål.

De sekundære interessegrupper er bredt funderet. Det omfatter alle grupper i samfundet som indirekte påvirkes af virksomhedens ressourceforvaltning, fx konkurrenter, fagforeninger, lokalsamfundet og pressen mv.

Såvel primære som sekundære interessegrupper har et informationsbehov i forhold til virksomheden og er derfor potentielle regnskabsbrugere.

Der stilles derfor visse krav til regnskabs validitet, da det som ovenstående berører mange interessenter, som tager udgangspunkt i regnskabet og træffer vigtige beslutninger på baggrund af dette.

2.2.5.2 Regnskabsteori

Grundlæggende er der 2 regnskabsteorier; det præsentationsorienterede regnskabsparadigme og det formueorienterede regnskabsparadigme. Dette afsnit vil beskrive de 2 paradigmer samt beskrive, hvilket paradigme der anvendes i dag.

Det præsentationsorienterede regnskabsparadigme

Det præsentationsorienterede regnskabsparadigme tager udgangspunkt i resultatopgørelsen, og balancen fremkommer som en residual af transaktioner i resultatopgørelsen. Der er stor fokus på indtægter og omkostninger, altså virksomhedens historiske indtjeningssevne. Indtægter indregnes i resultatopgørelsen efter realisationsprincippet og omkostningerne efter matchingprincippet. En central model i forhold til dette paradigme er kostprismodellen. Hertil er forsigtighedsprincippet et centralt princip for dette paradigme.

Det formueorienterede regnskabsparadigme

Det formueorienterede regnskabsparadigme tager udgangspunkt i balancen, og resultatopgørelsen er herved en residual af værdireguleringerne i balancen. Der tages udgangspunkt i de mikroøkonomiske indkomstbegreber; indkomsten defineres som den fremgang i egenkapitalen fra primo til ultimo og/eller som ændringen i kapitalværdien fra primo til ultimo. Det er de økonomiske ressourcer som er udgangspunktet, og skaber de økonomiske fordele for virksomheden, der kan benyttes til at betale virksomhedens kreditorer samt ejere. En central indregningsmetode i dette paradigme er dagsværdi.

Nuværende regnskabsparadigme

Den danske og internationale regnskabslovgivning er i dag baseret på den formueorienterede regnskabsteori. I Danmark skete skiftet fra 2001 i forbindelse med vedtagelsen af den nye ÅRL. I EU skete skiftet først i 2002.

Den primære kritik af det formueorienterede regnskabsparadigme er, at det ikke opfylder regnskabsbrugernes informationsbehov i forhold til indtægter og omkostninger i resultatopgørelsen, som benyttes i forbindelse med budgettering, der bruges som prognoseværktøj samt til udledning af ind- og udbetalingsstrømme.

Den primære kritik af det præsentationsorienterede regnskabsparadigme er matchingprincippet, som er et centralt begreb i paradigmet. Matchingprincippet, som danner grundlag for måling af overskuddet i resultatopgørelsen, tager ikke udgangspunkt i reelle transaktioner, og det er derfor ikke forankret i virkeligheden. Der kan ved dette princip opstå aktiver og forpligtelser, som ikke eksisterer i virkeligheden, modsat det formueorienterede regnskabsparadigme, hvor alle aktiver og forpligtelser eksisterer. Balancen bliver derved baseret på en prognose.

Årsregnskabsloven

Opgaven omhandler ændringerne til ÅRL, hvorfor det er relevant kort at fastlægge begrebsrammen for ÅRL, der fungerer som et fundamentalt element, hvorpå regnskabsreglerne er baseret, og hvor hovedformålene med begrebsrammen er at være en hjælp for regnskabsbrugernes forståelse af informationen, som gives i årsregnskabet.

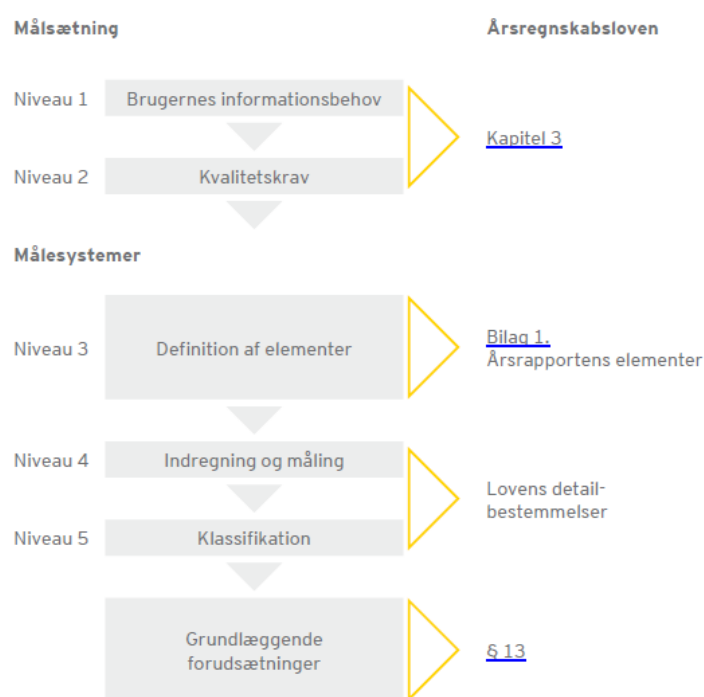
Begrebsrammen¹

De grundlæggende krav i årsrapporten er præciseret i begrebsrammen, som underbygger det retvisende billede for årsregnskabs vedkommende og en retvisende redegørelse af ledelsesberetningen samt en præcisering af regnskabsbrugernes og disses informationsbehov og kvalitetskrav.

Årsrapport er en samlet betegnelse for de lovpligtige dele og eventuelle frivillige dele, der præsenteres i samme dokument.

Begrebsrammen giver de generelle retningslinjer for, hvordan en årsrapport skal udformes, og hvordan den bliver informativ for regnskabsbrugerne. Begrebsrammen er det teoretiske fundament for ÅRL. ÅRL omfatter herudover et teknisk regelsæt af specifikke bestemmelser til udfyldelse af begrebsrammen.

Begrebsrammens 5 niveauer

ÅRL's begrebsramme er forankret i International Accounting Standard Board's (IASB's) begrebsramme.

ÅRL's lovens generalklausul; et retvisende billede er en overordnet målsætning for regnskabsaflæggelsen, jf. ÅRL § 11.

¹ EY - Indsigt i årsregnskabsloven 1. udgave, 2014/15, side 47

Der er indarbejdet en begrebsramme svarende til den, der kendes fra IFRS for at skabe et godt grundlag for udfyldelse af ÅRL's generalklausul om et retvisende billede.

ÅRL's generalklausul udgør sammen med kvalitetskravene (niveau 1) og regnskabsbrugernes informationsbehov (niveau 2), jf. ÅRL § 12, de øverste niveauer i begrebsrammen.

De efterfølgende niveauer i begrebsrammen er de generelle implementeringsregler, jf. ÅRS §§ 13-16, som er de regler, der på et overordnet niveau er med til at gøre de abstrakte regler i ÅRL §§ 11-12 anvendelige for virksomhederne. Hertil gør regnskabsreglerne for de enkelte regnskabsklasser (A-D) de generelle implementeringsregler mere anvendelige.

Byggeklodsmodel²

ÅRL er opbygget efter byggeklodsmodellen, for at gøre loven mere overskuelig.

Princippet i byggeklodsmodellen er, at mindre virksomheder skal følge relativt få generelle krav uden behov for unødvendig lovlæsning, mens større virksomheder skal følge flere og mere detaljerede krav. Modellen indeholder 4 regnskabsklasser; A, B, C og D³. Opdelingen i regnskabsklasser sker ud fra beløbsgrænser i forhold til virksomhedens omsætning, balancesum og antal ansatte.

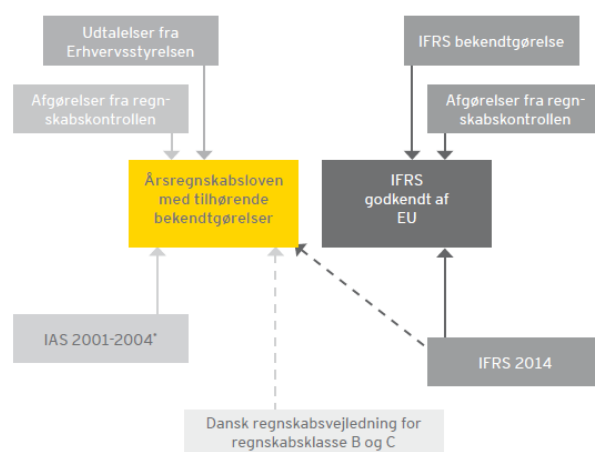
Den enkelte virksomhed skal som minimum overholde de krav/regler, der gælder i den enkelte regnskabsklasse.

Fortolkningsbidrag

ÅRL bygger i høj grad på indregnings- og målekriterierne fra IFRS/IAS. Disse standarder blev udformet i perioden 2001-2004, og udviklingen i IFRS var i denne periode ikke væsentlig: Udviklingen i IFRS er siden 2005 gået meget stærkt i forhold til ændringerne til ÅRL, som er gennemført siden den oprindelige vedtagelse af ÅRL. Dette har i visse tilfælde betydet væsentlige udfordringer i relation til, hvad der kan/skal anvendes som fortolkningsbidrag til ÅRL. Erhvervsstyrelsen har som reaktion herpå udsendt en række notater til fortolkning af ÅRL. Hertil har afgørelser fra regnskabskontrollen haft stor indflydelse på fortolkningen af loven, især på områder, hvor der i høj grad er overensstemmelse mellem IFRS og ÅRL.

Valgfrihed mellem to regnskabsgrundlag

⁴Gældende IFRS kan ikke på alle punkter anvendes til udfyldelse af bestemmelserne i ÅRL. IFRS anno 2014 kan ikke på alle punkter anvendes til udfyldelse af bestemmelserne i årsregnskabsloven. Som hovedregel anvendes i stedet IAS 2001-2004.

² EY - Indsigt i årsregnskabsloven 1. udgave, 2014/15, side 27

³ For ændringerne til ÅRL

⁴ EY - Indsigt i årsregnskabsloven 1. udgave, 2014/15, side 38

Der er ofte henvisninger til IFRS-standarder i lovbemærkningerne, men der er en række af de IFRS-standarder, som der henvises til, som enten er udgået eller er blevet væsentligt opdateret. Det gælder, at det er de IFRS-standarder, som var gældende på tidspunktet for lovbemærkningernes tilblivelse, der som udgangspunkt lægges til grund ved fortolkningen af ÅRL's bestemmelser. Der kan alene anvendes nye eller opdaterede IFRS-standarder som fortolkningsbidrag, i det omfang at deres anvendelse ikke strider imod specifikke bestemmelser i ÅRL og ikke strider mod de IFRS-standarder, der var gældende på tidspunktet for lovens vedtagelse.

Forskelle mellem ÅRL og IFRS skal som udgangspunkt vurderes ud fra ordlyden i selve, lovparagrafferne til ÅRL.

Der er valgfrihed mellem anvendelse af ÅRL og IFRS som regnskabsgrundlag.

Dansk regnskabsvejledning

FRS's Regnskabstekniske Udvalg har udarbejdet en regnskabsvejledning, der retter sig mod virksomheder i regnskabsklasse B og C, som blev udsendt i 2013. Denne vejledning er en opdatering og væsentlig udbygning af regnskabsvejledningen for mindre virksomheder fra 2007. Der er ikke krav om at danske virksomheder skal følge regnskabsvejledningen, men der er alene tale om en mulighed/guide, som kan anvendes som fortolkningsgrundlag til loven.

Danske regnskabsstandarder

ÅRL er en rammelov og den kan derfor udfyldes ved regnskabsstandarder. Ifølge ÅRL § 136, så påhviler det Erhvervsstyrelsen at sørge for, at der udarbejdes standarder, som i det nødvendige omfang udfylder og supplerer ÅRL. Det har været hensigten, at lovgivningen skulle suppleres med detailregler, som er blevet udarbejdet af regnskabsspecialister. Erhvervsstyrelsen udsteder i stigende grad udtalelser til fortolkning af udvalgte bestemmelser i loven, hvilket skyldes, at det er blevet mere vanskeligt at fortolke loven, eftersom fortolkningsgrundlaget, som ÅRL bygger på, konstant opdateres og udvikles, mens ÅRL, trods mange justeringer siden 2001, har været mere statisk.

2.2.6 Kildekritik

De anvendte kilder til udarbejdelsen af opgaven er først og fremmest ÅRL, EU-direktiver og IFRS, hvilket i form af deres egenskab som henholdsvis lov og standard vurderes værende valide og objektive, da dataene båd har en høj grad af pålidelighed og gyldighed samt relevans i forhold til det undersøgte. Endvidere interview af 5 personer, som vurderes centralt for opgaven.

Kilderne til de danske regnskabsregler har ud over ÅRL bestået i lovforarbejder, lovbemærkninger, kommentarer til ÅRL samt høringssvar vedrørende lovforslaget. Lovbemærkningerne vurderes som værende tiltrækkeligt objektive og valide, da de er udarbejdet af embedsmænd, som kun i et ubetydeligt omfang vurderes at være præget af subjektive holdninger.

Vi har herudover anvendt regnskabshåndbøger og artikler fra diverse større revisionsvirksomheder, hvilket kan være præget af den pågældende virksomheds holdning til det beskrevne emne. Vi mener dog, at disse holdninger er baseret på en faglig og gennemskuelig tilgang, hvorfor vi vurderer, at disse kilder er tilstrækkelige objektive og valide, men vi er opmærksomme på den subjektivitet, som der kan forekomme. Det samme gælder for de udvalgte personer til brug for vores interviews.

De valgte teorier er meget anerkendte og anvendte teorier, hvorfor det vurderes, at de er meget troværdige og gyldige. Vi vurderer, at vores valg af teorier er passende i forhold til emnet, og at de er brugbare i vores analyse af vores problemstilling.

2.2.7 Målgruppe

Opgavens primære målgruppe anses for at være selskabsinteressenter/regnskabsbrugere, som benytter sig af årsrapportens informationer, herunder investorer, revisorer, medarbejdere, offentlige myndigheder mv. Vejleder og censor vil ligeledes være en del af den primære målgruppe, da opgaven udarbejdes som afslutning på cand.merc.aud-studiet. Den primære målgruppe forventes at have et grundlæggende kendskab til regnskabsområdet og revisors rolle, hvorfor vi i opgaven ikke vil foretage nærmere gennemgang af grundlæggende begreber inden for regnskabsområdet.

Opgaven har til hensigt at give målgruppen en dybere forståelse af ændringerne til ÅRL samt de bagvedliggende begrundelser og rationaler for ændringerne. Hertil hvilke konsekvenser ændringerne vil få for regnskabsudarbejdelsen og regnskabsaflæggelsen på årsrapporten samt påvirkning af revisors rolle.

Opgavens sekundære målgruppe anses for at være personer med interesse for regnskabsområdet.

2.2.8 Forkortelser

Anvendte forkortelser i opgaven er følgende:

ÅRL	Årsregnskabsloven
IFRS	International Financial Reporting Standards
IASB'S	International Accounting Standard Board
Lovforslag nr. L 117	Forslag til Lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love (reduktion af administrative byrder, tilpasning til de internationale regnskabsstandarder, gennemførelse af det nye regnskabsdirektiv, ændringer til gennemsigtighedsdirektivet m.v.) ⁵

⁵ Fremsat den 28. januar 2015 af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen)

3 Kapitel

3.1 Årsregnskabslovens udvikling

ÅRL regulerer regnskabsaflæggelsen for omkring 240.000 regnskabspligtige virksomheder, som hovedsagligt er aktie- og anpartsselskaber, erhvervsdrivende fonde og visse interessentskaber og kommanditselskaber samt enkeltmandsvirksomheder, der frivilligt vælger at aflægge en årsrapport⁶.

Den første årsregnskabslov blev vedtaget i 1981.

Den 22. maj 2001 blev den gældende ÅRL vedtaget. Der var sket en markant udvikling på regnskabsområdet, og loven blev vedtaget for at afspejle dette. Formålet med loven var modernisering af årsregnskabslovgivningen, således at danske virksomheder i højere grad kan aflægge regnskaber efter samme standarder og kvalitet som udenlandske virksomheder, idet loven blev lagt tæt op af de internationale standarder, som blev udformet i perioden 2001-2004. Hertil var det tilsigtet ved lovens tilblivelse at danske virksomheder skulle være omfattet af en rammelov, der ikke hindrede brug af bestemmelser fra IFRS. Der var ligeledes fokus på, at årsrapporten skulle vise reelle værdier og ikke alene historiske kostpriser.

Loven har siden ændret sig mange gange, som følge af skiftende danske regeringer. Der har været stor fokus på lempelse af de administrative byrder for virksomhederne, især for de mindre virksomheder. Dette er sket igennem en række ændringspakker i henholdsvis 2004, 2006 og 2008. Dette har betydet, at der ikke har været så stor fokus på opdateringen af loven i forhold til den internationale udvikling på regnskabsområdet og dermed resulterede i, at der løbende kom flere væsentlige forskelle mellem ÅRL og IFRS.

Den seneste ændring til ÅRL (ikrafttræden 2016), som denne opgave omhandler, er primært ændret som følge af det nye regnskabsdirektiv, der blev udsendt i 2013, hvori der blev indført maksimumsharmonisering for små virksomheder. Hertil ændres ÅRL således at der sker tilpasning til IFRS, hvilket betyder, at virksomhederne i stor udstrækning har mulighed for at følge indregnings- og målingsprincipperne i IFRS, uden at danske virksomheder er i strid med ÅRL.

3.2 IFRS-reglernes udvikling

IFRS er accepterede regnskabsregler for de børsnoterede virksomheder i Europa og anvendes i mere end 100 lande⁷.

IFRS-reglerne blev i 2002 vedtaget af EU.

Det blev vedtaget, at ikke-børsnoterede virksomheder efter den 1. januar 2009 kunne anvende IFRS-bekendtgørelsen. I så fald skulle IFRS-reglerne anvendes både for årsregnskabet og koncernregnskabet.⁸

⁶ Lovforslag nr. L 117

⁷ Deloitte IFRS – Introduktion til de internationale standarder, regnskab 2013

⁸ http://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Standarder_faglig%20vide_n/Vejledning%20til%20IFRS_bekendtgørelsen

Formålet med implementering af IFRS-bekendtgørelse var at give danske virksomheder mulighed for at sammenligne deres virksomhed mere pålideligt internationalt i form af konkurrentanalyser og benchmarks, da koncernregnskabet eller årsregnskabet følger de samme regler, som de internationale virksomheder. Samtidig gav Indførelsen af IFRS også mulighed for at tiltrække udenlandske investorer og bedre mulighed for tilbudsgivning i internationale projekter, da det forbedrede informationsværdien, og danske regnskaber blev mere forståelige at læse for dem.

IFRS bekendtgørelse blev den 19. august i 2014 opdateret af Erhvervsstyrelsen med ikrafttrædelse fra den 1. september 2014. Denne bekendtgørelse erstattede den tidligere IFRS bekendtgørelse, som blev udsendt i 2004. Formålet med opdateringen var at skabe overblik over, hvilke regler som fremgår af ÅRL, der fortsat skulle overholdes, når årsrapporten aflægges efter IFRS⁹.

3.3 EU regnskabsdirektivet

I 1978 og 1983 fik EU gennemført 4. og 7. regnskabsdirektiv med det formål at skabe et ensartet regnskabskrav for EU's medlemslande, som fremmede regnskabsharmoniseringen, og som medvirkede til følgende kriterier:

- Effektiv ressourceallokering
- Beskyttelse af investorer
- Konkurrencehensyn

I 2002 vedtog EU IFRS forordningen med henblik på at skabe en fælles international begrebsramme, som de børsnoterede virksomheder i medlemsstaterne skulle følge og senere enkelte ikke-børsnoterede virksomheder havde mulighed for at benytte til brug for deres regnskabsaflæggelse.

Det fremgik af direktiv CE 45/58 af 18. december 2008, at de tidligere regnskabsdirektiver var for administrative byrdefulde for små og mellemstore virksomheder. Under opfordring var der fremsat lovgivningsforlag om, at regnskabskravene for små og mellemstore virksomheder, navnlig mikroenheder, skulle lempes, da disse virksomheder hovedsageligt har deres aktiviteter i det enkelte EU-land, og hverken har indflydelse på det konkurrerende marked inden for EU eller i deres beliggende land og derfor bør have mulighed for at fravige de obligatoriske regnskabsregler¹⁰. Efterfølgende er dette blev udvidet, og især direktiv 2013/34/EU indeholder væsentlige bestemmelser, som skal sikre mod den uforholdsmæssige administrative byrde for små virksomheder. Regnskabsdirektivet 2013/34/EU erstatter 4. direktiv om årsregnskaber fra 1978 og 7. direktiv om koncernregnskaber fra 1983 og skal implementeres i Dansk lovgivning.

Indførelsen af direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 medførte ændringer for årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer. Et direktiv, der skal skabe rammerne for den bedst mulige årsrapport for små og mellemstore virksomheder og samtidig sikre, at de administrative byrder er rimelige i forhold til årsrapportens indhold. Vedtagelsen af dette direktiv medførte, at omfanget af virksomhedernes finansielle oplysninger, som skal offentliggøres indeholder ensartede minimumsregler på EU-plan.

⁹ <http://www.ey.com/DK/da/Services/Assurance/artikel-opdateret-IFRS-bekendtgørelse-er-udsendt-010914>

¹⁰ Den Europæiske Unions Tidende, 23.2.2010, CE 45/58

Formålet ved dette direktiv er at sikre en passende balance mellem på den ene side virksomhedernes interesser i ikke at blive belastet af indberetningskrav i urimeligt omfang, og på den anden side interesserne hos modtagerne af regnskaberne. Tillige bør årsregnskabet udarbejdes på et forsigtigt grundlag, og bør give et retvisende billede af virksomhedernes finansielle stilling, uden at små virksomheder bliver pålagt uforholdsmæssige administrative byrder. Dette skal bl.a. imødekommes ved at stille krav om få oplysninger i form af noter i årsregnskabet.¹¹ Betydning heraf er, at der indføres maksimumsharmonisering, således at små virksomheder ikke kan blive pålagt strengere regnskabskrav ud over direktivets krav.

Direktiv 2013/34/EU indeholdte også fortsat anbefaling om, at små, mellemstore og store virksomheder bør defineres og adskilles på grundlag af den enkelte virksomhed- eller koncerns balancesum, nettoomsætning og gennemsnitlige antal medarbejdere i regnskabsåret. Ligeledes bør mikrovirksomheder også defineres på grundlag af balancesum, nettoomsætning og gennemsnitlige antal medarbejdere i regnskabsåret. Identifikationen af mikrovirksomheder er en nødvendighed, da direktivet giver mulighed for at fritage mikrovirksomheder for visse forpligtelser, der gælder for små virksomheder, således at de ikke bliver pålagt overdrevne administrative byrder¹².

Virksomhedssammenslutninger inden for en koncern ifølge direktiv 2013/34/EU åbner op for, at når virksomhederne er underlagt bestemmende indflydelse af den samme øverste part før og efter virksomhedssammenslutningen, og den bestemmende indflydelse ikke er midlertidig, kan den bogførte værdi af kapitalandele i virksomheden kun udignes med den tilsvarende andel af kapitalen¹³.

Offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger og oplysninger om mangfoldighed for visse store virksomheder blev forbedret i direktiv 2014/95/EU af 22. oktober 2014. Formålet med dette direktiv er, at virksomhederne, som er omfattet heraf, fremlægger tilstrækkelige oplysninger om aktuelle og forudsigelige påvirkninger af deres aktiviteter for miljøet samt tilstrækkelige oplysninger om sociale og personalemæssige forhold, herunder sikring af ligestilling af arbejdsvilkår¹⁴.

3.4 Rationale for ændring af årsregnskabsloven i 2015

Den 21. maj 2015 vedtog folkettingen Lovbekendtgørelse nr. 117 med væsentlige ændringer til ÅRL med virkning for regnskabsår, der påbegynder 1. januar 2016 eller senere.

Formålet med ændringen af ÅRL har tre overordnet formål¹⁵:

- Lettelse af de administrative byrder
- Implementering af de pligtige dele af EU's nye regnskabsdirektiv 2013/34/EU
- IFRS-tilpasning af den gældende lov

Lettelse af de administrative byrder har til formål at forbedre rammevilkårene for små danske virksomheder i regnskabsklasse B, og derved gøre det nemmere at drive virksomhed i Danmark.

¹¹ Den Europæiske Unions Tidende, 29.6.2013, L 182/20

¹² Den Europæiske Unions Tidende, 29.6.2013, L 182/20

¹³ Den Europæiske Unions Tidende, 29.6.2013, L 182/20

¹⁴ Den Europæiske Unions Tidende, 15.11.2014, L 330/1

¹⁵ Høringen vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven m.v., 7. november 2014

Dette sker ved, at der er gennemført reducerende regnskabskrav for visse dattervirksomheder og enklere regnskabsregler for mikrovirksomheder samt delvis ophævelse af kravet om ledelsespåtegning. Derudover er der gennemført forhøjelse af grundlaget for grænserne for de enkelte regnskabsklasser, således at flere virksomheder fremover skal aflægge deres årsrapport efter en lavere regnskabsklasse. Disse ændringer vil lette de administrative byrder for danske virksomheders udarbejdelse af den officielle årsrapport og samtidig indeholde tiltrækkelige oplysninger, som dækker regnskabsbrugernes behov. Det forventes, at dette vil øge de danske virksomheders konkurrenceevne, da disse reducerede krav forventes at kunne frigive ressourcer hos virksomhederne, som man i stedet kan anvende på at skabe vækst og nye arbejdspladser¹⁶.

Formålet med ændringerne var endvidere at implementere regnskabsdirektivet 2013/34/EU, som indeholdte en række ændringer i forhold til de tidligere direktiver, 4. og 7. regnskabsdirektiv, der fremadrettet stiller færre krav og enklere krav til de mindre virksomheder, som eksempelvis mulighed for at fritage mellemstore og storevirksomheder for pligten til at udarbejde en pengestrømsopgørelse eller en egenkapitalopgørelse og samtidig øge kravene til de største virksomheder, som eksempelvis at skabe gennemsigtighed om betalinger til myndigheder i lande med naturressourcer¹⁷.

IFRS-tilpasningerne har til formål at tilpasse regnskabsloven til den internationale udvikling og dermed give mulighed for, at de internationale orienterede virksomheder i større omfang kan følge de internationale principper i forhold til indregning og måling¹⁸. Ændringerne var nødvendige, da de dagældende regler i ÅRL ikke længere afspejlede internationale regnskabsregler, idet de internationale regler over en årrække har gennemgået en række ændringer¹⁹. Virksomheder omfattet af regnskabsklasse C bliver omfattet af skærpede regler om rapportering om samfundsansvar, ligesom der indføres krav om offentliggørelse af betaling til offentlige myndigheder i lande med naturressourcer for visse virksomheder inden for udvindingsindustrien og skovning af primærskove samt opdatering af virksomhedssammenslutninger, således at væsentlige forskelle mellem ÅRL og IFRS udlignes.

Det fremgik af bemærkninger til lovforslaget, at man på sigt forventer faktiske besparelser på omkring 300 mio.kr. årligt som følge af de nye ændringer til ÅRL²⁰. Denne besparelse skal ses i sammenhæng med, at man vurderer, at efter de ændrede regnskabsregler til den officielle årsrapport, fortsat indeholder høj standard og dermed bevare tilliden til danske virksomheder ved at give regnskabsbrugerne adgang til centrale oplysninger i årsrapporten, idet ændringerne er en afbalanceret måde mellem at skabe administrative lempelser og samtidig ikke medfører tab af væsentlige regnskabsinformation²¹.

¹⁶ Lovforslag nr. L 117

¹⁷ Lovforslag nr. L 117

¹⁸ Gælder ikke noteoplysninger

¹⁹ Lovforslag nr. L 117

²⁰ Lovforslag nr. L 117

²¹ Lovforslag nr. L 117

3.5 Bemærkninger til ændringerne af årsregnskabsloven i 2015

I forbindelse med høringen af lovforslaget var der flere interesseorganisationer og foreninger mv., som havde bemærkninger til lovforslaget, herunder om disse efterlevede ændringernes formål.

3.5.1 Dansk Byggeri

Dansk Byggeri var overordnet positive over for, at virksomheders administrative byrder, i så vidt omfang det er muligt, blev lettet. De var dog samtidig bekymret over, at kravene til det officielle årsregnskab lempes i så væsentligt omfang, at det ikke indeholder tilstrækkelige informationer til grundlag for en ekstern vurdering af virksomheden. Dette kan få den konsekvens, at de virksomheder, som skal have foretaget en kreditvurdering i forbindelse med finansiering eller anden vurdering af eksterne samarbejdspartnere, er nødsaget til at udarbejde supplerende opgørelser eller redegørelser med bistand eller godkendelse af en revisor og dermed reelt ikke opnår administrative lempelser.

Årsagen til deres bekymring var, at de forslåede lempelser berørte informationer, som efter Dansk Byggeri's opfattelse er normale og rimelige krav, som eksempelvis den finansielle sektor kræver i forbindelse med deres kreditvurdering af den enkelte virksomhed²².

3.5.2 Dansk Erhverv

Dansk Erhverv var i deres bemærkninger begejstret for, at der i lovforslaget var tilpasning af dansk lovgivning til de internationale standarder og dermed fik reduceret dansk særlovgivning i det omfang, det var muligt. Dette vil betyde, at for de virksomheder, der aflægger årsrapport efter IFRS, gør den finansielle rapportering væsentligt nemmere langt hen ad vejen. I relation til de administrative lempelser havde Dansk Erhverv vanskeligt ved at følge, at forslaget ville føre til reelle administrative lempelser. Dansk Erhverv bakkede fuldt op omkring, at der skulle indføres administrative lempelser, således at overflødige administrative krav og procedure forsvinder, således at det er mere attraktivt at drive virksomhed i Danmark. De deltager eksempelvis i et samarbejde med andre foreninger om at skabe en enklere og standardiseret årsrapport for klasse-B virksomheder, som vil lette de mindre finansielle afrapporteringer. Dansk Erhverv henviser i deres bemærkning til en tidligere medlemsundersøgelse gennemført i 2014 blandt 537 medlemsvirksomheder, at brugen af regnskaber anvendes i høj grad til at opnå værdifulde informationer om samarbejdspartnere, potentielle kunder og leverandør, da det giver mulighed for at vurdere konkurrenter eller kreditværdighed, og dermed undgår at indgå aftaler med virksomheder, der er dårligere betalere, eller på anden vis er i økonomisk uføre. Blandt andet fremgår det af deres undersøgelse, at 19 % af de adspurgte virksomheder har givet afslag på tilbud eller takket nej til en kunde eller leverandør inden for de seneste 12 måneder på baggrund af regnskabet. Endvidere påpeges det, at der i deres undersøgelse var 47 % af de adspurgte virksomheder, der helt eller overvejende var enige i, at såfremt der er færre oplysninger i regnskabet, vil dette skabe større usikkerhed for deres forretning, da årsrapporten anvendes til en lang række formål, som eksempelvis til fremskaffelse af kapital, hvilket i forvejen udgør en stor udfordring for en del virksomheder²³.

²² Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

²³ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

3.5.3 Dansk Industri

Dansk Industri var i deres bemærkninger tilhænger af, at reducere de administrative byrder, og at lempelserne i lovforslaget fastholdes, og påpeger blandt andet, at lovforslaget på mange områder er meget velafbalanceret og skaber administrative lempelser samtidig med, at brugerne fortsat modtager relevant regnskabsinformation, men vurderer samtidig også, at en forventet besparelse på 300 mio. kr. er i den lave ende og ser gerne, at besparelsen bliver større end 300 mio. kr.²⁴.

3.5.3 Finansrådet

Finansrådet var i deres bemærkning stor tilhænger af, at det skal være nemmere at drive virksomhed i Danmark og fandt fokuseringen på de administrative lempelser positive, men fremhæver, at det skal vurderes, om de administrative lempelser er reelle for virksomhederne, og om de medfører dårligere vilkår for regnskabsbrugerne. De henleder særligt deres opmærksom på, at virksomhedernes officielle årsrapport udgør en væsentlig del i kreditvurderingen, og at pengeinstitutterne skal kræve denne for at efterleve Finanstilsynets regler. Lemper til de regnskabsinformationer vil medvirke til en forringelse i deres kreditvurdering og samtidig øge virksomhedens kreditrisiko.

Finansrådet vurderede, at sådan en øgning i risikoen kunne medvirke til, at virksomheden ikke vil opnå finansiering til bæredygtige projekter og såfremt finansieringen alligevel opnås, ville det formentlig betyde dårligere lånevilkår i form af højere rente eller øget sikkerhedsstillelse. Dette kan betyde, at Indførelsen af de administrative lempelser, kan for virksomhederne og samfundet vise sig at være skadelige.

Mere konkret fremhæver Finansrådet, at de pligtige ændringer og lempelser i henhold til det nye regnskabsdirektiv efter deres opfattelse ikke er reelle lempelser og at besparelsen kan henføres til opstillingen af regnskabet, men at virksomhederne formentlig er nødsaget til at udarbejde de fjernede notekrav særskilt for, at sikre at de enkelte regnskabsposter er opgjort korrekt. I relation til tilpasning til IFRS vurderer Finansrådet, at dette er reelle lempelser og at dette samtidig ikke indebærer forringelse af informationerne i den officielle årsrapport og derfor tilslutter sig muligheden for at virksomhederne kan anvende IFRS-forenelige regler²⁵.

3.5.4 FSR

FSR var i deres bemærkning enige i hensigten med forslaget, om at lette de administrative lempelser og fremhæver, at virksomhedernes økonomi afspejles i den officielle årsrapport og dermed er værdifuldt grundlag på tværs af banker, samhandelspartnere, investorer mv. Dermed er det til FSR's store overraskelse, at man ønsker at reducere informationsværdien i årsrapporterne, da det medfører til u hensigtsmæssige konsekvenser for brugerne af årsrapporten samt virksomheden selv ved, at fjerne vigtige informationer i den officielle årsrapport. FSR vurderer med støtte fra regeringens egne analyser, at det kan ramme de 80.000 allermindste virksomheder og påføre dem flere administrative byrder frem for administrative lempelser, som følge af, at brugerne af årsrapporten vil kræve yderligere informationer fra virksomhederne, da den officielle årsrapport ikke dækker deres informationsbehov og dermed samlet medfører øgede byrder.

²⁴ Lovforslag nr. L 117

²⁵ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

FSR fremhæver i øvrigt, at det er deres opfattelse, at man i Danmark kan fastlægge regnskabsregler, der bedre opfylder informationsbehovene end de rammer fastsat af EU's regnskabsdirektivet, som medlemslandene selv kan fastlægge ud fra nationale forhold. Dette kunne efter FSR vurdering håndteres ved, at man undlader de forslåede særregler for mikrovirksomheder og ikke øger størrelsesgrænserne for regnskabsklasse B til det højst mulige, som EU's regnskabsdirektiv giver mulighed for. Dette vil medføre, at informationsværdien i den officielle årsrapport i væsentlighed ikke forringes og dermed skaber rammer, som bedre matcher den nuværende danske erhvervsstruktur²⁶.

²⁶ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

4 kapitel

4.1 Mikrovirksomheder

4.1.1 Indførsel af mikrovirksomheder

I forbindelse med vedtagelsen af ændringerne til ÅRL er der indført en ny regnskabsklasse; mikrovirksomheder, jf. ÅRL § 22 a og 22 b. Mikrovirksomheder er en underkategori af regnskabsklasse B. Mikrovirksomheder omfatter de mindste virksomheder i regnskabsklasse B. Denne underkategori af regnskabsklasse B er opgjort efter samme principper, som de øvrige regnskabsklasser i ÅRL. Virksomheder, der er omfattet af bestemmelserne for mikrovirksomheder er de virksomheder, som ikke overskrider følgende beløbsgrænser:

Kriterier	Beløb
Balancesum	2,7 mio.kr.
Nettoomsætning	5,4 mio.kr.
Antal ansatte	10

Det gælder, at 2 ud af 3 beløbsgrænser skal overholdes i 2 på hinanden følgende år, for at virksomheden kan aflægge årsrapport efter bestemmelserne for mikrovirksomheder.

4.1.1.1 Kravene til mikrovirksomheder

Der er en række krav, som skal være opfyldt, ud over beløbsgrænserne, for at en virksomhed kan aflægge efter bestemmelserne for mikrovirksomheder. En virksomhed skal opfylde følgende krav:

- Ingen besiddelse af kapitalandele i dattervirksomheder eller associerede virksomheder
- Ikke udelukkende beskæftiger sig med investeringsvirksomhed, hvor der købes og sælges værdipapirer, fast ejendom mv.
- Ikke forbundet med investeringsvirksomheder, som har fast kapital og de forbundne virksomheder alene har til formål at erhverve fuldt indbetalte kapitalandele, der er udstedt af disse investeringsvirksomheder
- Ikke på balancetidspunktet har aktiver eller forpligtelser vedrørende afledte finansielle instrumenter, f.eks. valutaterminsforretninger eller renteswaps

Dette betyder primært, at holdingvirksomheder og investeringsvirksomheder ikke har mulighed for, at benytte sig af reglerne.

4.1.1.2 Lempelsesmuligheder for mikrovirksomheder

Når en virksomhed opfylder kravene i bestemmelserne for mikrovirksomheder, er der en række lempelsesmuligheder, som virksomheden kan vælge at gøre brug af. Der er tale om en række lempelser vedrørende oplysningskrav i årsrapporten. En mikrovirksomhed er fritaget for følgende oplysningskrav:

- Anvendt regnskabspraksis, jf. § 53
- Gæld, som forfalder til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet, jf. § 63
- Visse særlige poster, jf. § 67 a, nr. 1 og 2
- Antal ansatte, jf. § 68

En mikrovirksomhed, som benytter sig af en eller flere af disse lempelser til oplysningskravene, skal omtale dette i noterne til deres årsrapport.

De mikrovirksomheder, der anvender en eller flere af lempelserne, kan ikke anvende ÅRL § 37 om efterfølgende måling af finansielle aktiver og forpligtelser til dagsværdi og § 38 om måling af investeringsejendomme og biologiske aktiver til dagsværdi. Posterne skal i stedet for måles til kostpris. Det er stadigvæk muligt at foretage opskrivninger af materielle anlægsaktiver til dagsværdi, såfremt opskrivningen indregnes direkte på egenkapitalen og særskilt under posten "reserve for opskrivninger", jf. ÅRL § 41. Dette gælder ligeledes for immaterielle anlægsaktiver, der handles på et aktivt marked.

For virksomheder, der anvender reglerne for mikrovirksomheder, finder ÅRL § 11, stk. 2 og stk. 3 ikke anvendelse. Lovens generelle suppleringskrav, jf. ÅRL § 11, stk. 2, tilsiger, at såfremt bestemmelserne i loven ikke er tilstrækkelige i forhold til at give et retvisende billede, skal der gives supplerende oplysninger i årsrapporten. Mikrovirksomheder skal altså ikke give supplerende oplysninger, selvom det er nødvendigt for at årsrapporten giver et retvisende billede. Hertil har mikrovirksomheder ikke mulighed for at fravige lovens specifikke bestemmelser med henblik på bedre at kunne opnå et retvisende billede, som loven ellers foreskriver, jf. § 11, stk. 3. Mikrovirksomheder kan derfor heller ikke fravige lovens bestemmelser, selvom det er med til at give et mere retvisende billede af virksomhedens årsrapport. Dette skyldes, at begrebsrammen for mikrovirksomheder pr. definition giver et retvisende billede, jf. EU-direktiv 2013/14/EU af 26. juni 2013.

En anden påvirkning, som til dels må forventes at påvirke især mikrovirksomheder er, at virksomheder med kun ét ledelsesmedlem kan undlade at afgive en ledelsespåtegning. Ændringen gælder for virksomheder i regnskabsklasse B og C, men idet mikrovirksomheder er i en størrelsesorden, hvor behovet for flere ledelsesmedlemmer er relativt begrænset, behandles denne bestemmelse som en del af dette afsnit, da denne mulighed vurderes at have størst relevans for disse virksomheder.

4.1.2 Baggrund for indførsel af mikrovirksomheder

Bestemmelsen for mikrovirksomheder er indført, som følge af vedtagelsen af EU-direktiv 2013/14/EU af 26. juni 2013. Dette regnskabsdirektiv foreskriver, at der skal oprettes denne nye regnskabsklasse. Hertil skal der ske maksimumsharmonisering af disse regler i national lovgivning, hvilket betyder, at der ikke må kræves oplysninger ud over dem, som direktivet tillader. Indførelsen af mikrovirksomheder tager udgangspunkt i EU-kommissionens meddelelse med titlen "Tæk småt først En "small Business act" for Europa", som sigter mod at forbedre den overordnede indfaldsvinkel i iværksættervirksomheder, således at unionens regnskabslovgivning rammer en passende balance mellem på den ene side interessenterne informationsbehov og på den anden side virksomhedernes administrative byrder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Direktivets begrundelse for Indførelsen af bestemmelserne for mikrovirksomheder var derfor også, i forlængelse af ovenstående, at mikrovirksomheder har begrænsede ressourcer til at overholde de krævende forskrifter til årsrapporten, og derfor skal kravene til de små virksomheder lempes, således at disse virksomheder ikke pålægges overdrevne administrative byrder.

Danmark har på den baggrund ændret ÅRL, således at kravene i EU-direktivet opfyldes. Hertil tilkendegav regeringen/Erhvervs- og Vækstministeriet, at lovforslaget havde til formål at reducere små virksomhedernes administrative byrder. Erhvervs- og Vækstministeriet har derfor, i forbindelse med implementering af ændringer vedrørende mikrovirksomheder, valgt at benytte sig af de maksimumsbeløbsgrænser, som der er lagt op til i EU-direktivet. I forbindelse med høringen af lovforslaget²⁷ blev dette kritiseret af FSR, som påpegede, at der i Sverige var valgt betydelig lavere beløbsgrænser. Erhvervs- og Vækstministeriet fastholdt beløbsgrænserne med begrundelsen, at lempelserne dermed kom til at omfatte flest mulige virksomheder, hvilket var hovedformålet med lovforslaget.

I EU-direktivet er der flere lempelsesmuligheder, som Erhvervs- og Vækstministeriet har valgt ikke at indføre. Det er nedenstående punkter:

- Udtagelse for forpligtelsen til at medtage periodeafgrænsningsposter
- Udtagelse for forpligtelsen til at medtage noter i årsregnskabet
- Forkortet balance
- Forkortet resultatopgørelse
- Udtagelse af forpligtelsen til at offentliggøre regnskabet

Det vurderes, at omkring 80.000²⁸ virksomheder vil blive omfattet af bestemmelserne for mikrovirksomheder²⁹. Hertil vurderes det, at der på sigt vil være en årlig besparelse for mikrovirksomheder på i alt 300 mio.kr.³⁰.

4.1.2.1 Bemærkninger i forbindelse med høring af lovforslaget om mikrovirksomheder

Ved høringen af lovforslaget om ændringen af ÅRL var det især DI³¹, Dansk Erhverv, FSR³² og Finansrådet³³, som havde bemærkninger til lovforslaget.

Bemærkninger til undladelse af noten om opskrivninger

DI støttede lovforslaget, men vurderede, at forslaget ville indebære en risiko for, at mikrovirksomheder foretager tilfældige opskrivninger for at redde resultatet, da mikrovirksomheder ikke skal oplyse om foretagne opskrivninger. FSR kritiserede ligeledes forslaget om at kunne undlade noten om opskrivninger. På baggrund af denne kritik blev denne lempelse undladt i det endelige lovforslag, således at opskrivninger skal oplyses i noterne til årsrapporten for mikrovirksomheder.

²⁷ Høringsnotat, Lov 117 forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, side 6

²⁸ Svarende til omkring 40 % af samtlige danske virksomheder

²⁹ Høringsnotat, Lov 117 årsregnskabsloven, side 5

³⁰ Forslag til Lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, side 25

³¹ Dansk Industri

³² FSR - danske revisorer

³³ Høringsnotat, Lov 117 årsregnskabsloven, side 5

Bemærkninger til holdingselskabers manglende mulighed for at anvende mikrovirksomhedsbestemmelsen

DI havde den holdning, at holdingvirksomheder skulle omfattes af bestemmelserne for mikrovirksomheder, da selve lempelsen ellers vil blive udhulet. Vedrørende dette har Erhvervs- og Vækstministeriet fremhævede, at dette ikke er muligt, da det eksplicit står i EU-direktivet³⁴, at holdingvirksomheder ikke kan blive omfattet af bestemmelsen.

Bemærkninger til undladelse af noten om anvendt regnskabspraksis

FSR, Finansrådet og Dansk Erhverv kritiserede, at der i lovforslaget var lagt op til at undlade noten om anvendt regnskabspraksis. Denne kritik kommenterede Erhvervs- og Vækstministeriet ikke på, og bestemmelsen blev bibeholdt i det endelige lovforslag, uden at der blev taget stilling til disse bemærkninger. Der kan være en del uhensigtsmæssigheder ved at undlade beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, da dette afsnit giver en beskrivelse af, hvorledes de enkelte elementer i regnskabet indregnes og måles, hvilket kan have stor betydning for værdien af den enkelte regskabspost. Det kan derfor blive svært at gennemskue regskabsposternes forudsætninger, herunder grundlag. Betingelsen om, at aktiver, som udgangspunkt, indregnes til kostpris, som dog er med til at gøre det mere gennemskueligt og derved også mindre relevant med anvendt regnskabspraksis.

Bemærkninger til definitionen af det retvisende billede for mikrovirksomheder

FSR og Finansrådet fremhævede, at det var uhensigtsmæssigt, at der ikke er krav om supplerende bemærkninger, hvis dette er nødvendigt for at opnå et retvisende billede. Til denne kritik argumenterede Erhvervs- og vækstministeriet i høringssvaret, at det udtrykkeligt fremgår af EU-direktivet, at et mikroregnskab pr. definition anses for retvisende.

Bemærkninger til finansielle instrumenter hos mikrovirksomheder

FSR og Finansrådet påpegede problemstillingen i forhold til, at finansielle instrumenter ikke kan indregnes til dagsværdi i balancen, men i stedet skal indregnes til kostpris.

Dette betyder, at der ikke kan nedskrives til et mindre beløb end 0 kr. ved f.eks. en renteswap, hvilket er uhensigtsmæssigt. FSR foreslog derfor, at bestemmelserne for mikrovirksomheder ikke skulle omfatte virksomheder med finansielle instrumenter. Erhvervs- og Vækstministeriet anerkendte problemstillingen og vurderede, at disse virksomheder udgjorde en meget lille del af den potentielle målgruppe for lempelserne, og ovenstående forslag blev derfor indarbejdet i det endelige lovforslag, som blev vedtaget.

Bemærkninger til undladelse af noten om særlige poster

Finansrådet og Dansk Erhverv kritiserede lovforslagets mulighed for at undlade noter om særlige poster samt antal ansatte. I forhold til denne kritik henviser Erhvervs- og Vækstministeriet til undersøgelsen af brugen af årsrapporter for mindre virksomheder, hvor regnskabsbrugerne tillægger noter mindre betydning end regnskabsposterne i balancen. Hertil henviste de til en efterfølgende undersøgelse, som viste, at der ofte opstår fejl i noter hos mindre virksomheder, fordi de ofte ikke giver mening i forhold til de meget enkle transaktioner i disse virksomheder.

³⁴ EU-direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013, side 32, artikel 36 nr. 7

Bemærkninger til undladelse af ledelsespåtegningen

Dansk Erhverv påpegede i deres bemærkninger, at de var kritiske i forhold til, at virksomheder med kun ét ledelsesmedlem har mulighed for at undlade at afgive en ledelsespåtegning. Deres holdning er, at den er betydningsfuld og samtidig har andre vigtige funktioner, som en bekræftelse af, at ledelsen er bevidst om deres ansvar for årsrapporten og har dermed stor signalværdi for regnskabet. Herudover vurderes afgivelse af ledelsespåtegningen ikke at være en administrativ byrde³⁵. Finansrådet påpegede i deres bemærkning, at de havde svært ved at vurdere om der er tale om en reel lempelse for virksomhederne, da der i langt de fleste tilfælde er tale om en standardpåtegning, som kan videreføres fra år til år. Ledelsespåtegningen medvirker til at tydeliggøre over for omverden, at det ledelsen og ikke revisor, som har ansvaret for årsrapporten, hvorfor Finansrådet er imod denne mulighed³⁶.

DI tilslutter sig muligheden for, at ledelsespåtegningen kan udgå for virksomheder med kun ét ledelsesmedlem³⁷.

FSR vurderer, at undladelse af ledelsespåtegningen i årsrapporten for virksomheder med kun ét ledelsesmedlem er uden reel substans, og lempelsen forekommer helt unødigt, da omkostningsbesparelsen herved er minimal i forhold til værdi, den giver regnskabsbrugerne. FSR fremhæver, at der ikke er tale om en unødigt administrativ byrde, da ledelsespåtegningen er styrkende i forhold til at sikre, at ledelsesmedlemmet tager ansvaret for at årsrapporten aflægges med et retvisende billede, alvorligt og samtidig er hjælpende i forhold til at påminde dem om deres ansvar i forbindelse med årsrapportens godkendelse. Herudover gør FSR opmærksom på, at ledelsespåtegningen sikrer at det er den endelige version af årsrapporten, som godkendes af ledelsen, da der i praksis kan forekomme flere versioner i processen for udarbejdelsen på årsrapporten³⁸.

Bemærkninger til mikrovirksomheder

Håndværksrådet var positive i forhold til de administrative lettelser, som lovforslaget vil medføre, men anførte, at det er svært at forudsige, hvor stor en del af virksomhederne, som vil benytte sig af de lempeligere regnskabsregler.

4.1.3 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor

Indførelsen af mikrovirksomheder påvirker umiddelbart revisors arbejde i forhold til omfanget af revisors arbejde og revisors erklæring.

Virksomheder, der vælger at aflægge deres årsrapport efter regnskabsklassen mikrovirksomheder, har som følge af de mindskede og mindre komplicerede regnskabskrav, i højere grad mulighed for selv at opstille deres årsrapport. Såfremt en mikrovirksomhed har en ejer eller en medarbejder, som har en vis kompetence i forhold til regnskabsopstilling, er der større mulighed for, at de selv opstiller årsregnskabet uden hjælp fra en revisor, hvilket kan være en besparelse for virksomheden.

³⁵ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

³⁶ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

³⁷ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

³⁸ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

Det vil dog være en minimal besparelse og risikoen for fejl vil være væsentlige større, da revisor har de fornødne kompetencer til at opstille regnskabet og har et effektivt opstillingsprogram. Opstillingen af årsregnskabet udgør typisk ikke en stor del af honoraret.

Alternativt skal virksomheden selv have et regnskabsprogram eller en regnskabsmodel til opstilling af årsregnskabet, eller benytte Erhvervsstyrelsens indberetningsmodel, som dog har begrænsninger i forhold til specifik opsætning. Disse programmer kan være forholdsvis dyre at anskaffe for små virksomheder, og en egenudviklet regnskabsmodel vil typisk være mere tidskrævende i forhold til et standardregnskabsprogram og fejlrisikoen vil formentligt også være større ved en egenudviklet regnskabsmodel og i det hele taget ved opstillingen af årsrapporten uden revisors assistance. Hertil vurderes det ligeledes, at det er de færreste mikrovirksomheder, som selv har kompetencerne til at udarbejde årsregnskabet i overensstemmelse med ÅRL, hvorfor dette taler for, at risikoen for fejl er høj.

Alle mikrovirksomheder har mulighed for at fravælge revisionspligten, da kravene for fravalg af revision er højere end kravene til mikrovirksomheder. En mikrovirksomhed har derfor mulighed for selv at udarbejde og offentliggøre deres årsrapport. Dette vil alt andet lige betyde, at kvaliteten af regnskabet formentligt vil blive forringet, da der ikke har været en rådgiver/tredjemand ind over udarbejdelse og opstilling af årsrapporten, hvilket må forventes at betyde flere fejl i årsrapporten, da ejerne og medarbejderne i mikrovirksomheder typisk ikke har den nødvendige regnskabsmæssige kompetence til at udarbejde årsrapporten. Årsrapportens troværdighed vil derfor ligeledes forringes, hvilket kan have betydning for flere af virksomhedernes interessenter, som vil blive behandlet i nedenstående afsnit om virksomhedens omverden.

Endvidere fremgår det af FSR's analyse, at fravalget af revisionen kan blive en dyr løsning for samfundet og fremhæver, at revisorerne er en forebyggende kontrol for myndighederne og sjældent møder modstand fra ledelsen, når det vedrører oplysninger til SKAT. En fejl i indberetning kan medføre øgede skattebetalinger mellem 5.000 og 50.000 kr., som revisor kan forhindre virksomheden i at få, da mange fejl i bogføring og indberetning opdages af revisor i forbindelse med revision af årsrapporten, hvilket påvirker skatteopgørelsen.

Det er ofte i praksis således, at når en virksomhed vælger at få assistance med udarbejdelsen af årsrapporten ligeledes vælger at få foretaget revision, da det samlet ikke medfører væsentlige forskelligheder i brugen af revisor og dermed honoraret. Med Indførelsen af mikrovirksomheder vil der umiddelbart være flere virksomheder, som fravælger revision, da de i højere grad selv kan opstille deres årsrapport med de forenklede regler for mikrovirksomheder og samtidig vil fravælge revisionen.

Der vurderes dog at være et mindre antal mikrovirksomheder, som vælger at opstille regnskabet selv, da det er de færreste, som har de nødvendige kompetencer.

I forhold til revisionen af et mikroregnskab vil der ikke være den store forskel i forhold til en regnskabsklasse B virksomhed, da revisor, uanset om virksomheden er omfattet af regnskabsklasse B eller mikroregnskaber, skal udføre de samme revisionshandlinger og de handlinger, der vedrører de undladte noteoplysninger er relativt begrænset.

Både Jørgen Blom og Lisbet Kindvig fremhævede ligeledes i deres interview, at de ikke vurderede, at omfanget af revisionen vil være mindre³⁹. Så i forhold til revisionsdelen vurderes der ikke at være en besparelse for mikrovirksomheder. I forhold til assistance med opstilling af regnskabet kan der, jf. Lisbet Kindvig, godt være en besparelse på denne del af honoraret til revisor⁴⁰, hvilket vi kan tilslutte os, da de undladte oplysninger gør, at revisor i processen ikke skal tage stilling til disse og derfor kan opstille regnskabet hurtigere. Dette skal ses i sammenhæng med, at det i praksis ofte er yngre revisionsmedarbejdere, som opstiller regnskabet, og de undladte noter gør, at den erfarne revisor anvender mindre tid på at assistere og dermed kan bruge ressourcerne på andre rådgivningstilltag, som kan give værdi for virksomheden.

Muligheden for at kunne fravælge ledelsespåtegning ved ét ledelsesmedlem i mikrovirksomheder (gælder også regnskabsklasse B og C) er et oplysningskrav, som er væsentligt for revisor i forbindelse med afgivelse af en erklæring på et årsregnskab. Lisbet Kindvig havde følgende kommentar til fjernelsen af dette krav:

*"Det er ledelsen der aflægger regnskabet. Så min vurdering vil være, at i alle de tilfælde, hvor der sidder en revisor, så er der også en ledelsespåtegning"*⁴¹

Jørgen Blom fremhævede følgende om dette:

*"Fjernelse af ledelsespåtegningen er uforståelig, ud fra også det her rent opdragelsesmæssige i, at man skriver under, altså hvis revisor skriver under, så er det nok også en god idé, at ledelsen, som trods alt er dem der aflægger regnskabet, også skriver under, så det er sådan min helt grundlæggende holdning"*⁴²

Revisorerne er ikke begejstret for fjernelsen af dette krav og de kan ikke se, hvorledes dette kan give en lempelse for virksomheder, da det er et standarddokument, som er af stor betydning, men ikke er tidskrævende at udarbejde. Dette kan derfor være et væsentligt punkt i forhold til revision af en virksomhed i forhold til diskussion af, om der skal medtages en ledelsespåtegning samt konsekvensen af, at virksomheden ikke ønsker at have en ledelsespåtegning.

Det er vores vurdering, at revisors ansvar kontra ledelsens ansvar i årsrapporten skal fremgå tydeligt, da det er en væsentlig måde at signalere deres ansvar for og medvirken i årsrapporten over for tredjemand. Det er ikke alle, som er bekendt med fordelingen af ansvaret mellem revisor og ledelsen, hvilket dette tydeliggør. Umiddelbart vurderes denne undtagelse ikke at give en administrativ lempelse for virksomheden eller revisors arbejde i forbindelse med opstillingen af årsrapporten, da dette er standardtekst, som automatisk henter de relevante informationer fra revisors systemer, der skal tilpasses i ledelsespåtegningen, hvilket betyder, at der reelt ikke foretages arbejde for at udarbejde denne.

³⁹ Interview EY – 03:01 og Interview RIR Revision – 03:06

⁴⁰ Interview RIR Revision – 03:38

⁴¹ Interview RIR Revision – 13:10

⁴² Interview EY – 13:12

Der er nogle uafklarede spørgsmål til revisors erklæring på mikrovirksomheders årsrapport. Det diskuteres i regnskabsteknisk udvalg om en revisor overhovedet kan afgive en erklæring på et årsregnskab for en mikrovirksomhed, som ikke indeholder anvendt regnskabspraksis⁴³. Hertil diskuteres det, hvorledes en eventuel erklæring skal udformes⁴⁴. FSR vurderer, at det bliver en standarderklæring for regnskabsklasse B med tilføjelse af, at årsregnskabet følger reglerne for mikrovirksomheder.

Vores vurdering af, hvorledes dette kunne blive håndteret i erklæringen er, at der afgives en supplerende oplysning i påtegningen. Den supplerende oplysning skal være vedrørende forhold i regnskabet og kan være udformet således:

Supplerende oplysning vedrørende forhold i regnskabet

Uden at modificere vores konklusion, henleder vi opmærksomheden på note x i regnskabet, hvor det fremgår, at virksomhedens regnskab er aflagt i overensstemmelse med reglerne for mikrovirksomheder.

Umiddelbart kan dette være en måde for revisor at gøre opmærksom på, at der er tale om en mikrovirksomhed og dermed gør bruger opmærksom herpå.

I forhold til revisors arbejde vil omfanget af revisionen af en mikrovirksomheds årsrapport ikke blive mindre. Revisor vil få en lille nedgang i opgaver vedrørende assistance med opstilling af årsregnskabet. I forhold til erklæring har revisorerne en problemstilling i forhold til afgivelse af en sådan på en mikrovirksomheds årsregnskab. Det er endnu ikke afklaret, om revisor kan give en erklæring på disse årsregnskaber og i så fald, hvorledes den skal udformes. En løsning kunne være en supplerende oplysning i erklæringen eller en oplysning om, at der er tale om en mikrovirksomhed i erklæringen.

4.1.4 Betydning for virksomheden og dens omverden

I forhold til en mikrovirksomheds interessenter er det især investorer, banker, kreditorer og medarbejdere, som er interesseret i en mikrovirksomheds årsrapport. Investorerne i forhold til forrentning af deres investering, bankerne i forbindelse med kreditvurdering og udlån mv., kreditorerne i forhold til om de fortsat vil handle med virksomheden og på hvilke betingelser, herunder kredittid mv., medarbejdere i forhold til, hvordan det går med virksomheden og i den forbindelse trygheden ved at vide, at virksomheden er økonomisk sund og at de ikke umiddelbart skal frygte for arbejdspladsens fremtid.

Ifølge undersøgelse foretaget af Damvad.com for Erhvervsstyrelsen er den væsentligste kilde til information om mikrovirksomheders økonomiske situation i deres årsrapport. Dette blev også bekræftet at være tilfældet i bankerne, jævnfør vores interviews med Andreas Toft, som udtalte følgende:

*"Årsrapporten er vores beslutningsgrundlag, som budgettet og lønsedler er for en privatkunde, og er alt i forhold til om vi kan være med eller ej"*⁴⁵

⁴³ Interview FSR – 06:23

⁴⁴ Interview FSR – 06:23

⁴⁵ Interview Sparekassen Sjælland. – 00:35

Og Claus Kongsgaard, som udtalte følgende:

”Årsrapporten er et fundament for vores kreditvurdering og anvendes i langt overvejende del, men 99,9 % procent kræves der et regnskab”⁴⁶

Det tyder på, at bankerne generelt altid bruger en virksomheds årsrapport til grundlag for deres vurdering af virksomheden, og dermed har høj informationsværdi.

4.1.4.1 Anvendt regnskabspraksis

Undladelsen af anvendt regnskabspraksis er blevet kritiseret meget i forbindelse med høring af lovforslaget. Det kritiseres ligeledes af revisorerne i vores interviews. Jørgen Blom fremhævede i interviewet, at det er helt utilgiveligt at man kan aflægge et regnskab uden anvendt regnskabspraksis, da ÅRL giver flere muligheder for indregning og måling, som ikke oplyses i årsrapporten, såfremt anvendt regnskabspraksis ikke indgår⁴⁷. Lisbet Kindvig udtrykte enighed omkring dette og fremhævede, at det er ærgerligt at denne udgår i årsrapporten⁴⁸.

Revisorerne er utilfredse med, at anvendt regnskabspraksis kan undlades og synes, at det giver en vigtig information til regnskabsbrugerne. Hertil har revisorerne den ovennævnte problemstilling i forhold til udarbejdelse af en erklæring, hvor anvendt regnskabspraksis er undladt.

FSR kritiserede ligeledes undladelsen i deres høringssvar og i vores interview, hvor Jan Brødsgaard udtrykte følgende:

”Vi synes det er en skidt ting, at man helt dropper anvendt regnskabspraksis, velvidende at rigtige mange af de her små virksomheder er det bare standardtekst og det er ikke raketvidenskab der står, men bare det, at man lige får vished om, okay det er kostpris som sædvanlig og man har nogle fuldstændig almindelig indregningskriterier, jamen fint, hurtigt videre så, men så behøver man ikke at tænke over, gad vide hvad de har gjort her, har de nu afvejet på et eller andet område. Så i den forstand er det jo en kvalitetsforringelse efter vores opfattelse”⁴⁹

FSR vurderer, at det skaber en unødvendig usikkerhed for regnskabsbrugerne af mikrovirksomheders årsrapport og derved også giver en kvalitetsforringelse af årsrapporten.

Vores interview med personerne fra bankverdenen viser, at det ikke er et afgørende eller betydningsfuldt afsnit i årsrapporten og Andres Toft udtalte følgende:

”Anvendt regnskabspraksis er ikke det sprængende punkt”⁵⁰

Og Claus Kongsgaard udtalte følgende:

”Jeg tror ikke, at det får så stor en betydning for os”⁵¹

⁴⁶ Interview Nordjyske Bank – 05.10

⁴⁷ Interview EY – 05:30

⁴⁸ Interview RIR Revision – 06:57

⁴⁹ Interview FSR – 05:40

⁵⁰ Interview Sparekassen Sjælland. – 15:00

Der er derfor stor forskel på, hvorledes revisorerne og FSR ser på denne undladelse i forhold til bankerne, og det er vores vurdering, at årsagen hertil skyldes, at bankerne muligvis ikke forstår, at flere dele i årsrapporten kan indregnes og måles på forskellige måder, samt ser anvendt regnskabspraksis, som en standardtekst og derfor ikke tillægger den nogen stor værdi i deres brug af årsrapporten. De ser mere tallene og sammenligner disse på tværs af hinanden, og såfremt der opstår væsentlige forskelle eller usædvanlige sammenhænge, henvender de sig direkte til virksomhedens ledelse eller revisor for at få afdækket disse. Dette er forhold, som kan blive afklaret via anvendt regnskabspraksis, men hvor de i stedet går direkte til kilden, da de formentlig foretrækker den personlige kontakt.

Modsat gælder det for revisor, som er offentlighedens tillidsrepræsentant, som versificerer oplysningerne og godkender indholdet over for hele virksomhedens omverden. Dette skaber problemer i forbindelse med revisors afgivelse af erklæring, som beskrevet under 4.1.3. Virksomhedens øvrige interessenter, herunder leverandører, offentlige myndigheder, medarbejdere og kunder, har ikke på samme måde som banken mulighed for at kræve yderligere informationer. Dette betyder, at deres informationsbehov ikke bliver opfyldt, hvilket kan have konsekvenser for samarbejdet eller interaktionen mellem virksomheden og dens interessenter. En besparelse, som i den sidste ende kan være en administrativ byrde og blive dyr for virksomheden, såfremt de ønsker at tilgodese virksomhedens interessenters informationsbehov ved løbende at give dem de ønskede oplysninger eller afslår og dermed får en risiko for, at de ønsker at ophøre samarbejdet samt indgåelse af nye samarbejder.

Hertil kan det nævnes, at der i undersøgelsen udført af Damvad.com, blev pointeret af flere brugere, at det kan være en udfordring, at der er mulighed for at anvende forskellig regnskabspraksis, som kan medføre store forskelle og gøre regnskaberne mindre sammenlignelige. Undladelsen af anvendt regnskabspraksis betyder, at disse brugere ikke har mulighed for at se, om der er forskel mellem de forskellige årsrapporter, hvorfor der opstår en usikkerhed af sammenligneligheden for årsrapporterne⁵².

Deloitte har ligeledes udtrykt, at undladelsen af anvendt regnskabspraksis forekommer uhensigtsmæssig. De fremhæver, at der fortsat skal foretages en række skøn i en mikrovirksomhed, som ikke beskrives i årsrapporten samt fastlæggelsen af indtægtskriteriet. Disse oplysninger må regnskabsbrugerne fremadrettet gætte sig til, og regnskabskontrollen af mikrovirksomheders årsrapport bliver også mere besværlig fremadrettet.⁵³

4.1.4.2 Noteoplysning om gæld, som forfalder til betaling efter mere end 5 år

Gæld, som forfalder til betaling efter mere end 5 år efter balancetidspunktet er der ingen af de interviewede personer, som så det som et problem eller anså det som en væsentlig noteoplysning, såfremt man så på noteoplysningen særskilt. Set i lyset af, at det er vores vurdering, at banken er mikrovirksomheders væsentligste interessent, og at de kan indhente denne oplysning i deres eget system, da man ved denne størrelse virksomheder, i de fleste tilfælde, kun har en bank. Det betyder, at noten ikke har værdi for dem og formentligt hurtigere kan danne sig et overblik, som ligeledes er mere opdateret. Udfordringen for de øvrige interessenter er, at de mister indsigt i gæld, der forfalder inden for 2-5 år, hvilket kan have betydning for deres fremtidige samarbejde med virksomheden.

⁵¹ Interview Nordjyske Bank – 17:01

⁵² Bilag 5

⁵³ Deloitte – Ændring af årsregnskabsloven – betyder det noget for mit regnskab?, side 6

Dette er umiddelbart en oplysning der, såfremt at denne har en afgørende betydning, nemt vil kunne fremskaffes af virksomheden ved at få et udtræk direkte fra banken, hvorfor vi ikke ser en væsentlig administrativ byrde forbundet hermed. Vi vurderer, at der kan være en risiko for, at banken kræver betaling for dette, hvilket vil pålægge dem ekstra omkostninger, som kan være dyrere end selve udarbejdelsen af noten.

4.1.4.3 Noteoplysning om visse særlige poster

Oplysninger om særlige poster er et nyt notekrav, som er indført i regnskabsklasse B, men det kan undlades i mikrovirksomheder.

Oplysning om visse særlige poster består af følgende:

- Tilbageførsler af nedskrivninger på omsætningsaktiver
- Nedskrivninger på omsætningsaktiver, som overstiger normale nedskrivninger
- Nedskrivninger på anlægsaktiver
- Tilbageførsler af nedskrivninger på anlægsaktiver

I vores interview af Claus Kongsgaard fra Nordjysk Bank udtrykte han følgende om ovenstående punkter:

”Det jeg kunne forestille mig vi ville dyrke, er visse særlige poster”⁵⁴

Mens Andreas Toft fra Sparekassen Sjælland udtrykte:

”Vi ser som udgangspunkt ikke på nedskrivninger, men ser mere om driften hænger sammen”⁵⁵

Der er derfor umiddelbart ikke entydighed om dette er et notekrav, som bankerne vurderer betydeligt og vil mangle i et mikroregnskab.

For revisorerne er det ikke umiddelbart et væsentligt notekrav og FSR vurderer heller ikke, at det er et væsentligt notekrav.

Det er vores vurdering, at disse oplysninger er relevante for brugerne af årsrapporten, da dette viser effekten af særlige forhold i resultatopgørelsen, som kan være væsentlige i flere henseender, herunder i forbindelse med kreditvurderingen. Dette er derfor afgørende oplysninger, som kan undlades i årsrapporten, hvilket efter vores vurdering forringer det retvisende billede i årsrapporten. Effekten af undladelsen er i høj grad en administrativ lempelse for virksomheden, men kan skabe usikkerhed omkring årets resultat, da årsrapporten ikke oplyser om, der er tale om tilbagevendende eller enkeltstående forhold. Dette kan eksempelvis medføre øgede omkostninger, rentetillæg fra banker og administrative byrder i form af løbende information omkring årsagen til ændringen i resultatopgørelsen, da det må forventes at påvirke væsentligt i forhold til sammenligningsåret og det må forventes, at interessenterne ønsker denne oplysning.

⁵⁴ Interview Nordjyske Bank – 16:10

⁵⁵ Interview Sparekassen Sjælland. – 17:00

4.1.4.4 Noteoplysning om antal ansatte

I forhold til notekravet om oplysning om antal ansatte er det et notekrav, der er blevet genindført i regnskabsklasse B. I vores interviews er der klar enighed om, at det ikke er et væsentligt notekrav og derfor ikke er betydeligt. Det må dog også vurderes, at der ikke er en besparelse ved undladelse af denne oplysning.

Undersøgelsen fra Damvad.com viste forskellige resultater i forhold til oplysningskravet om antal ansatte. Spørgeskemaundersøgelsen viste, at halvdelen af de adspurgte brugere vurderede, at oplysningen havde stor eller meget stor betydning, hvorimod interviewundersøgelsen viste, at brugerne ikke tillægger oplysningen stor værdi, da lønomkostninger giver større informationsværdi⁵⁶.

Det er vores vurdering, at oplysning om ansatte ikke er en væsentlig oplysning, da interessenterne fortsat kan se personale omkostningerne og dermed har indsigt i udviklingen. Det giver umiddelbart en meget lille besparelse, da beregningen er relativ simpel og oplysningerne, som skal anvendes til brug for dette, er nemt at få adgang til.

4.1.4.5 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden

Overordnet set vil Indførelsen af mikrovirksomheder betyde, at den væsentligste informationskilde for mikrovirksomheders interessenter, nemlig årsrapporten, vil indeholde færre oplysninger. En årsrapport for mikrovirksomheder vil kunne begrænses til kun at omfatte følgende afsnit⁵⁷:

- Forside
- Resultatopgørelse
- Balance
- Noter

Undladelse af en række oplysninger vil alt andet lige betyde en kvalitetsforringelse af årsrapporten. Spørgsmålet er, hvor stor den vil være. I undersøgelsen fra Damvad.com vurderede regnskabsbrugerne, at alle elementer i årsrapporten har over middel i betydning, hvilket kan tolkes som et udtryk for, at regnskabsbrugerne gerne vil have, at alle oplysningerne fortsat fremgår i årsrapporterne⁵⁸.

Set i forhold til den nuværende formueorienterede teori, hvor investorer og kreditorer er primære interessenter for årsrapporten pga. den forventede brug af årsrapporten, som et prognoseværktøj, vil fjernelsen af oplysninger fra årsrapporten vurderes at have stor betydning for långivere m.fl., da årsrapporten ikke er tilsigtet dem i det teoretiske udgangspunkt.

Jørgen Blom fra EY tror, at der vil være en stor kvalitetsforringelse med mikrovirksomheders årsrapport. Lisbet Kindvig fra RIR Revision udtrykte at manglende notekrav, vil forringe helhedsforståelsen og kvaliteten af årsrapporten, da brugerne mister adgang til nogle oplysninger⁵⁹.

⁵⁶ Bilag 5

⁵⁷ Såfremt virksomheden har fravalgt revision og ledelsen i virksomheden kun består af ét ledelsesmedlem

⁵⁸ Bilag 5

⁵⁹ Interview RIR Revision – 05:16

Claus Kongsgaard fra Nordjysk Bank udtalte følgende:

”Der vil i hvert fald være kvalitetsforringelse, men om den er stor er svært at vurdere”⁶⁰

Og Andreas Toft udtrykte følgende:

”Ændringen i selv sig vil ikke medvirke til en kvalitetsforringelse, men igen hvis det er en glidebane mod, at folk generelt søger mindre rådgivning og får en mindre viden omkring deres egen virksomhed på den regnskabsmæssige side, så vil det på sigt føre til en kvalitetsforringelse”⁶¹

Claus vurderede, at der kan være stor forskel fra virksomhed til virksomhed.

Det er vores vurdering, at de undladte noter vil betyde, at informationsniveauet i årsrapporten vil være mindsket og samtidig forringe gennemsigtigheden af årsrapporten.

Undladelserne i mikrovirksomheder skal ligeledes ses i sammenhæng med, at der i forbindelse med ændringen af ÅRL også er foretaget mange lempelser til regnskabsklasse B årsrapporter. Dette vil blive behandlet i afsnit 4.2.3 i opgaven. Der er derfor meget få oplysninger i en mikrovirksomheds årsrapport.

Det er herefter spørgsmålet om årsrapporten for mikrovirksomheder opfylder interessenternes informationsbehov.

I undersøgelsen fra Damvad.com udtrykker regnskabsbrugerne, at de ønsker så stor gennemsigtighed, som det er muligt og derfor ikke ønsker færre oplysninger i regnskaberne. De fremhæver, at lempelserne, som vil blive opnået af mikrovirksomhederne, vil blive overført til regnskabsbrugerne, som selvstændigt skal indsamle de manglende oplysninger. Regnskabsbrugerne udtrykker hertil, at de er bekymrende for, at en reduktion i oplysningerne i årsrapporten vil besværliggøre en sammenligning af virksomhederne internt i en branche og på tværs af brancher samt gør det sværere at gennemskue, hvad de enkelte regnskabsposter indeholder. Regnskabsbrugerne synes, at årsrapporten er det forkerte sted at finde besparelser og fremhæver indberetninger og registreringer i forhold til det offentlige, som steder, hvor virksomhederne kunne få lettet deres administrative byrder⁶².

I vores interview med Jan Brødsgaard fra FSR udtrykte han følgende i forhold til betænkelighederne ved reglerne om mikrovirksomheder:

”Hovedbetænkeligheden er, at regnskabsbrugerne ikke får den information, som de burde have og der er for meget usikkerhed i det, når tingene ikke bliver beskrevet og man kunne sagtens forstille sig, at nogle regnskabsbrugere, f.eks. bankerne, at de ikke vil acceptere det, så en betænkelighed kan også være, at virksomheden bliver sendt tilbage for at lave et nyt regnskab, hvor de bliver nødt til at beskrive noget og vise hvad de har i omsætning. Så hvis virksomheden ikke ved dette på forhånd, så kan det være, at det bliver dobbeltarbejde”⁶³

⁶⁰ Interview Nordjyske Bank – 24:00

⁶¹ Interview Sparekassen Sjælland. – 30.00

⁶² Bilag 5

⁶³ Interview FSR – 10:47

FSR mener altså ikke, at en mikrovirksomheds årsrapport giver regnskabsbrugerne den nødvendige information.

I vores interview af Claus Kongsgaard udtrykker han følgende i forhold til, hvordan de stiller sig i forhold til kunder, der vælger at aflægge deres regnskab efter reglerne om mikrovirksomheder:

*”Vores indgangsvinkel vil være, hvor stærk er kunden eller ejeren. Hvor godt er vi dækket af”*⁶⁴

Andreas Toft fra Sparekassen Sjælland havde følgende kommentar:

*”Der er ikke taget stilling til det. Vores politik er generelt det her med, at tingene skal hænge sammen”*⁶⁵

For bankerne er det altså ikke nødvendigvis utilstrækkeligt for dem med en årsrapport efter reglerne om mikrovirksomheder, det kommer helt an på virksomhedens øvrige forhold. Claus Kongsgaard pointerer følgende i interviewet:

*”Det afhænger meget af, hvor stort engagementet er, og hvor stærk er kunden. Jo svagere han er, større krav stiller vi jo”*⁶⁶

*”Så længe jeg ingen risiko har, så har jeg ikke. Jo større risiko jeg har, så vil jeg jo ikke lade mig nøjes med det her”*⁶⁷

Han fremhævede, at det i nogle tilfælde ikke er tilstrækkeligt med en årsrapport efter reglerne om mikrovirksomheder, men at det kommer an på engagementets størrelse, om kundens styrke og sikkerhedsstillelser. Andreas Toft påpeger i vores interview med ham, at det er en konkret vurdering fra sag til sag om det er tilstrækkeligt.

De mikrovirksomheder, som vil få glæde af reglerne, er de ukomplicerede og velkonsoliderede virksomheder, hvor der er en flot indtjening og en god likviditet. Disse virksomheder har ikke et behov for at vise deres årsrapport til andre end deres investorerne, som der typisk ikke er for de små virksomheder, da de udgør ledelsen i virksomheden. Disse virksomheder har mulighed for, forholdsvis nemt at udarbejde en årsrapport med meget få oplysninger og indberette til Erhvervsstyrelsen. Disse virksomheder vil kunne mærke en administrativ lempelse ved Indførelsen af reglerne om mikrovirksomheder. Denne gruppe virksomheder vurderes dog at udgøre en meget lille andel af de 80.000 virksomheder, som har mulighed for at anvende reglerne om mikrovirksomheder.

⁶⁴ Interview Nordjyske Bank – 18:43

⁶⁵ Interview Sparekassen Sjælland. – 23:05

⁶⁶ Interview Nordjyske Bank – 18:45

⁶⁷ Interview Nordjyske Bank – 21:38

Såfremt interessenternes informationsbehov ikke bliver opfyldt, vil de efterspørge disse oplysninger. Dette kan betyde, at mikrovirksomheder skal fremskaffe de ønskede oplysninger ud over årsrapporten, hvilket kan medføre dobbeltarbejde. Hertil kan det være nødvendigt at involvere revisor eller rådgiver i forhold til at fremskaffe de ønskede oplysninger, hvilket betyder, at revisor eller rådgiver skal sætte sig ind i sagen igen og derved bruge ekstra tid. Dette medfører, at det bliver betydeligt dyrere for mikrovirksomheder samlet set i forhold til deres regnskabsaflæggelse. Mikrovirksomheder vil derved ikke opnå en lempelse i forhold til de administrative byrder, snarere tværtimod.

Virksomheder, der kan anvende lempelserne for mikrovirksomheder, skal nøje vurdere deres regnskabsbrugeres informationsbehov, da manglende oplysninger i årsrapporten kan medføre øgede kreditomkostninger hos banker, da de manglende oplysninger kan medføre, at banken vurderer, at de har en større risiko i forhold til virksomheden og afdækker denne risiko ved at kræve større gebyrer og højere renter. Hertil kan manglende oplysninger i årsrapporten påvirke samhandelsvilkår med leverandører og kunder, da undladelsen giver en større usikkerhed af virksomhedens betalingsevne og sætter spørgsmål til virksomhedens professionalitet, hvilket kan øge risikoen for ophør af samarbejde eller for manglende indgåelse af nye samarbejder. I små datterselskaber af større koncerner må det ligeledes overvejes, om f.eks. koncerntilhørsforholdet gør, at brug af lempelserne for mikrovirksomheder skal fravælges.

Erhvervs- og vækstministeriet forventer, at de faktiske besparelser for mikrovirksomhederne årligt vil være omkring 300 mio. kr., svarende til en besparelse på omkring 3.750 kr. pr. virksomhed, såfremt alle, omkring 80.000 virksomheder, som har mulighed for at vælge denne regnskabsklasse, benytter sig af muligheden.

Det er umiddelbart svært at gennemskue, hvorledes hver enkelt mikrovirksomhed skal kunne spare 3.750 kr. ved at anvende de 4 undladelser, som reglerne for mikrovirksomheder giver mulighed for. Der er tale om oplysninger, som ikke er meget omfangsrige eller tidskrævende at udarbejde, især hvis der er en revisor forbundet med regnskabsudarbejdelsen.

Det er ligeledes svært at gennemskue, hvorledes Erhvervs- og vækstministeriet er kommet frem til en besparelse på 300 mio. kr. Jan Brødsgaard fra FSR giver i sit interview følgende bud på, hvorledes Erhvervs- og vækstministeriet er kommet frem til besparelsen:

”Det som ligger til grund for styrelsens beregninger er så vidt jeg ved, at man har været ude i nogle virksomheder og talt med nogle revisorer. Og så har man spurgt, sådan noget som en note om antal ansatte, hvor lang tid vurderer du, at den tager i praksis, at lave og så kommer revisoren med et bud en halv time eller 5 min, eller hvad det tager og så hvor langt tid tager det at skrive en anvendt regnskabspraksis og så ganger man det op med de 80.000 virksomheder det drejer sig om. Men altså, det er jo spørgsmålet om det er en rimelig måde at gøre det på og om man får et reelt billede, det ved jeg ikke. Men som sagt, så umiddelbart tror vi jo ikke, at der er de store besparelser i det”⁶⁸

⁶⁸ Interview FSR – 13:30

Såfremt beregningen af besparelsen er foretaget på denne måde, så må der stilles spørgsmålstejn til, om det overhovedet giver et retvisende billede af besparelsen for mikrovirksomhederne. Det er ligeledes meget afgørende, hvilken "sats", der indgår i beregningen, såfremt den ganges op med 80.000. En lille ændring i "satserne" for de enkelte elementer i årsrapporten kan have stor betydning for besparelsens størrelse. Hertil virker det ikke som om, der er taget højde for konsekvenserne, som der er i forbindelse med valget af at følge reglerne for mikrovirksomheder, som tidligere nævnt, finansieringsomkostninger og dårligere kreditvilkår hos kreditorer samt udarbejdelse af yderligere informationer til interessenterne. Disse meromkostninger kan betyde, at der reelt ikke er nogen besparelse og for nogle mikrovirksomheder vil det blive dyrere.

Claus Kongsgaard og Andreas Toft fra bankverdenen vurderer begge to, at der vil være administrative lempelser for nogle mikrovirksomheder, men det vil kun være for de virksomheder, der ikke har behov for at skulle give oplysninger eller bruge deres årsrapport over for andre end deres ejere eller lignende. Omvendt kan det medføre en administrativ byrde for de virksomheder, som skal anvende årsrapporten til eksterne interessenter⁶⁹.

I forhold til om de vil opnå en stor besparelse i forbindelse med aflæggelse af årsrapporten efter reglerne for mikrovirksomheder. De vurderede begge to, at såfremt der er et finansieringsbehov eller behov for at anvende årsrapporten i forhold til andre end ejerne, så vil der ikke være den store besparelse⁷⁰.

I undersøgelsen foretaget af Damvad.com påpeger regnskabsbrugerne, at mange af virksomhedens interessenter stadigvæk vil kræve de samme oplysninger, og at der derved ikke opnås en stor besparelse for virksomhederne i forbindelse med Indførelsen af lempelserne⁷¹.

Revisionspligten er derfor afgørende for virksomhederne i relation til SKAT⁷². Fravalget af revision giver virksomhederne større mulighed for at snyde i skat, da baggrunden for opgørelsen samt indberetningen ikke bliver kontrolleret. Dette skal samtidig vurderes i relation til SKATs nuværende ueffektive kontroller af virksomhederne⁷³. Dette vil i den sidste ende påvirke samfundets skatteindtægter og dermed påvirke samfundet indirekte i en negativ retning.

Besparelsen for en mikrovirksomhed er meget individuel, og der er en række faktorer, som gør sig gældende i forhold til, om det reelt bliver en lempelse for virksomheden. Det er blandet andet, hvilke interessenter, som har behov for de oplysninger i årsrapporten. Hertil har virksomhedens økonomiske situation ligeledes stor betydning for, om virksomheden opnår en besparelse.

⁶⁹ Interview Nordjyske Bank – 22:06 og Interview Sparekassen Sjælland. – 27:58

⁷⁰ Interview Nordjyske Bank – 22:27 og Interview Sparekassen Sjælland – 28:51

⁷¹ Bilag 5

⁷² http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Vi%20mener/Ugens%20kommentar/2015-Ugens-kommentar/Ugens-kommentar-27-november?utm_medium=email&utm_campaign=FSR+nyhedsbrev+-+27+november&utm_content=FSR+nyhedsbrev+-+27+november+CID_dbdcc36b23f64f700d614f9c817f0863&utm_source=FSR%20nyhedsbreve&utm_term=Fravalg%20af%20revision%20kan%20blive%20en%20dyr%20lsning%20for%20samfundet

⁷³ http://www.idag.dk/article/view/232348/flere_sma_virksomheder_snyder_bevidst_i_skat#.Vo_2rU1gm4A

4.1.5 Delkonklusion

Indførelsen af mikrovirksomheder tager sit afsæt i EU-direktivet 2013/34/EU af 26. juni 2013, som har til formål at lempe de administrative byrder, som der er forbundet med regnskabsaflæggelsen for små virksomheder. Regnskabsklassen mikrovirksomheder skulle implementeres i dansk lov, da der var krav om totalharmonisering af reglerne. Regeringen forventer, at Indførelsen af mikrovirksomheder vil medføre administrative lempelser for disse små virksomheder på ca. 300 mio.kr.

En besparelse på 300 mio.kr, som svarer til 3.750 kr. pr. mikrovirksomhed, vurderes at være højt sat i forhold til omfanget og tidsforbruget for udarbejdelsen af de undladte noteoplysninger er begrænset.

Besparelsen vurderes hertil, at være meget individuel for den enkelte mikrovirksomhed, da der er en række eksterne faktorer som gør sig gældende for virksomhedens faktiske besparelse, herunder interessenternes informationsbehov i årsrapporten samt virksomhedens uafhængighed af banken.

Virksomheder har i højere grad mulighed for at vælge at opstille deres årsrapport selv, da kravene fremadrettet er mere simple. Denne mulighed forventes ikke at blive benyttet i særlig høj grad, da mange mikrovirksomheder ikke har de nødvendige kompetencer samt ønsker at reducere risikoen for fejl i årsrapporten. Fravalg af revision og reducere i involvering af revisor er i det hele taget nemmere set i forhold til de lempeligere krav. Dette fravalg kan have konsekvenser for virksomheden og medfører øget risiko for fejl i årsrapporten og i indberetninger til offentlige myndigheder, herunder SKAT, hvilket kan øge virksomhedens omkostninger. Undladelse af anvendt regnskabspraksis er væsentligt for revisors erklæring, da det diskuteres, om en revisor kan tillade sig at underskrive årsrapporten, såfremt anvendt regnskabspraksis ikke indgår og undladelsen vurderes at skulle fremhæves i revisionspåtegningen. Hertil kan der fremover stilles spørgsmål vedl, om ledelsen tydeliggør deres ansvar, hvilket kan betyde, at revisor ikke vil erklære sig på årsregnskabet.

Tilliden til regnskabet forventes at være lavere, såfremt årsrapporten aflægges efter mikrovirksomheder, da gennemsigtigheden af særlige poster, herunder op- og nedskrivninger samt manglende anvendt regnskabspraksis medfører, at interessenterne vil kræve flere oplysninger og vil formentlig betyde, at virksomheder løbende har flere administrative byrder ved at udnytte undladelserne for mikrovirksomheder.

De administrative lempelser, der forventes at være i relation til Indførelsen af mikrovirksomheder, vurderes derfor at være begrænset i forhold til opstilling af årsrapporten. Der vil til gengæld kunne opstå administrative byrder for en stor del af mikrovirksomhederne, som følge af manglende opfyldelse af interessenternes informationsbehov i årsrapporten og interessenterne vil derfor formentlig kræve disse oplysninger særskilt. Disse ekstra byrder vil formentlig udligne de administrative byrder, som der opnås ved opstilling af årsrapporten. Det er meget individuelt om en virksomhed opnår en besparelse, da nogle virksomheder er mindre afhængige af deres interessenter og derfor ikke har samme behov for at give oplysningerne særskilt.

4.2 Ændring af beløbsgrænser i forhold til opdeling i regnskabsklasser

I den nye ÅRL bliver byggeklodsmodeellen⁷⁴ bevaret, men der er ændringer til beløbsgrænserne i forhold til opdeling af virksomhederne i regnskabsklasse B og C. Opdelingen sker fortsat på baggrund af virksomhedens nettoomsætning, balancesum og gennemsnitlige antal ansatte, hvoraf 2 ud af 3 kriterier skal være opfyldt i 2 på hinanden følgende år. I stiftelsesåret placeres virksomheden med udgangspunkt i de forventede beløbsgrænser for regnskabsåret, som er de samme størrelsesgrænser. De samme beregninger finder tilsvarende anvendelse, når der overtages en dattervirksomhed, hvor der etableres en koncern, der er beskrevet nærmere herom i afsnit 4.4.1. Der er sket ændringer til beløbsgrænserne for nettoomsætning og balancesum, mens gennemsnitlige antal ansatte er uændret. Hertil er der kommet en ny underopdeling af regnskabsklasse B, som er mikrovirksomheder, der er beskrevet i afsnit 4.1.

I nedenstående model fremgår ændringerne skematisk:

Regnskabsklasse	B Mikrovirksomheder	B* Små Virksomheder		C (mellem) Mellemstore virksomheder		C (mellem) Mellemstore virksomheder	
	Grænser	Hidtidige grænser	Nye grænser	Hidtidige grænser	Nye grænser	Hidtidige grænser	Nye grænser
Balancesum, mio. kr.	0-2,7	0-36	0-44	36-143	44-156	>143	>156
Nettoomsætning, mio. kr.	0-5,4	0-72	0-89	72-286	89-313	>286	>313
Antal ansatte	0-10	0-50	50-250	50-250	50-250	>250	>250
Forøgelse		25 %		10 %		10 %	

75

De ændrede beløbsgrænser er ligeledes gældende i forbindelse med opgørelse af, om en koncern kan undlade at udarbejde koncernregnskab. Dette er beskrevet nærmere i afsnit 4.4.

4.2.1 Baggrund for ændring af ændring af beløbsgrænser

Forøgelsen af beløbsgrænserne i forhold til opdeling i regnskabsklasser er ændret, som følge af vedtagelsen af EU's nye regnskabsdirektiv 2013/34/EU, som bl.a. havde til formål at forbedre rammevilkårene for små virksomheder, herunder lette de administrative byrder. Beløbsgrænserne er derfor forøget og dette vil medføre, at flere virksomheder fremover skal aflægge deres årsrapport efter en lavere regnskabsklasse.

Dette vil betyde, at mange virksomheder vil rykke fra regnskabsklasse C til regnskabsklasse B, og en del virksomheder vil rykke fra regnskabsklasse C stor til C mellemstor.

⁷⁴ Se beskrivelse i afsnit 2.2.5.3

⁷⁵ Egen tilvirkning med inspiration fra; Deloitte – Ændring af årsregnskabsloven – betyder det noget for mit regnskab?, side 5

Erhvervsstyrelsen vurderer, at omkring 1.000 virksomheder rykker fra regnskabsklasse C mellemstor til B, og at omkring 350 virksomheder rykker fra regnskabsklasse C stor til C mellemstor.⁷⁶

Det forventes, at omkring 95 % af alle danske virksomheder vil blive indplaceret i regnskabsklasse B, 5 % i regnskabsklasse C og et begrænset antal i regnskabsklasse D.⁷⁷

4.2.1.1 Bemærkninger i forbindelse med høring af lovforslaget om ændring af beløbsgrænser

Det var særligt DI⁷⁸, Dansk Erhverv, FSR⁷⁹ og Finansrådet⁸⁰, som havde væsentlige bemærkninger til forslaget om ændring af beløbsgrænserne⁸¹.

FSR

FSR var imod forslaget, da de vurderer, at en meget stor del af de danske virksomheder vil blive indplaceret i regnskabsklasse B, og vil medvirke til færre oplysninger i årsrapporten for de omfattende virksomheder samt mulighed for, at flere virksomheder ikke skal aflægge koncernregnskab. Dette vil betyde risiko for, at regnskabsbrugerne kan miste overblikket over den samlede koncern. FSR foreslår i den forbindelse, at forhøjelsen af beløbsgrænserne maksimalt forhøjes med en procentdel svarende til stigningen i inflationen (omkring 10 %). De fremhævede, at der er tale om en voldsom forøgelse af størrelsesgrænserne, og selvom det fremgår af lovbemærkningerne, at det kun er et begrænset antal virksomheder, der vil blive berørt af ændringen. Det er imidlertid FSR's vurdering, at det har væsentligt betydning for omverdenen og påpeger, at behovet for pålidelig regnskabsinformation og den betydelige efterspørgsel efter dette, kombineret med beskedne krav til årsrapporten for små virksomheder, kræver en mere afbalanceret forøgelse⁸².

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv var imod forhøjelsen af beløbsgrænserne og anførte, at det vil medføre, at en uforholdsmæssig stor andel af de danske virksomheder vil blive klassificeret som små (regnskabsklasse B).

DI

DI erklærede deres støtte til forslaget.

Finansrådet

Finansrådet var i deres bemærkning imod forhøjelsen af beløbsgrænserne og vurderer, at forhøjelsen af beløbsgrænserne for regnskabsklasse B vil medføre en væsentlig forringelse af pengeinstitutternes kreditvurderingsgrundlag vedrørende disse virksomheder. De påpeger i øvrigt, at informationsværdien i årsrapporten for en regnskabsklasse B er væsentlig dårligere end årsrapporten for en klasse C og gør opmærksom på, at der allerede er over 90 %, som er omfattet af regnskabsklasse B, hvori der også indgår virksomheder som i almindelig forretningsøjemed ikke anses for små virksomheder.

⁷⁶ Deloitte – Ændring af årsregnskabsloven – betyder det noget for mit regnskab?, side 6

⁷⁷ PWC - Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år, side 7

⁷⁸ Dansk Industri

⁷⁹ FSR - danske revisorer

⁸⁰ Høringsnotat, Lov 117 årsregnskabsloven, side 10

⁸¹ Høringsnotat, Lov 117 årsregnskabsloven, side 10

⁸² Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

De bemærker hertil, at forhøjelsen procentmæssigt er mere end dobbelt så stor set i forhold til inflationen. I forhold til forhøjelserne for regnskabsklasse C accepterer Finansrådet forhøjelserne, da det stemmer overens med stigningen i inflationen, men vurderer samtidig, at dette også vil skabe en reduktion af informationsværdien i årsrapporten, og dermed påvirke deres kreditvurderingsgrundlag⁸³.

Erhvervs- og Vækstministeriets svar

Erhvervs- og Vækstministeriet begrundet udnyttelsen af direktivets beløbsgrænser fuldt ud med at flere lande, herunder Storbritannien, Holland, Belgien og Tyskland, ligeledes har indført bestemmelsen med maksimumbeløbsgrænserne. Erhvervs- og vækstministeriet lægger vægt på, at forslaget formål er at lempe de administrative byrder for virksomhederne, og der opnås den største lempelse ved at benytte sig af maksimumsbeløbsgrænserne.

Hertil påpeger de, at det ikke er alle virksomheder, der har behov for bankfinansiering og derfor ikke har behov for detaljerede oplysninger i deres årsrapport. De valgte derfor at fastholde forslaget, og vedtog det endeligt.

Generelt

Flere, som det fremgår af bemærkningerne, er imod at beløbsgrænserne forøges med 25 % for regnskabsklasse B. FSR og Dansk Erhverv vurderer, at en stigning ud over inflationen er for stor en forøgelse af grænserne. Dette synspunkt har Deloitte efterfølgende ligeledes givet udtryk for⁸⁴.

4.2.2 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor

Ændringen vil ligeledes betyde, at flere virksomheder kan opstille deres årsregnskab selv. Dette vil især være regnskabsklasse B virksomheder, som ikke tidligere har opstillet deres regnskab selv, da det var væsentligt mere kompliceret, at aflægge regnskabsklasse C. Revisors arbejde i forbindelse med disse SMV'er, består i høj grad regnskabsmæssig assistance, herunder opstilling af årsregnskabet. Markedet for dette vil umiddelbart blive mindre. Det vurderes udelukkende, at en lille del af disse virksomheder, vælger selv at opstille deres regnskab på baggrund af, at de går fra regnskabsklasse C til regnskabsklasse B. Såfremt der er tale om en koncern, kan denne undlade at udarbejde koncernregnskab efter ÅRL 110. Dette giver virksomheden administrative lempelser af udarbejdelsen, herunder revisionen af koncernen.

Den naturlige konsekvens af ændringen er, at flere virksomheder skal aflægge årsrapport efter en lavere regnskabsklasse, hvilket betyder, at der bliver færre krav til deres årsrapport. Det vil umiddelbart ikke have den store betydning for revisors arbejde, da det vil være de samme bagvedliggende handlinger, som revisor skal igennem i forhold til revisionen af årsrapporten og udelukkende spare efterprøvningen af de undladte oplysninger, som vurderes at være begrænset.

⁸³ Oversigt over høringsvar – lov 117 årsregnskabsloven

⁸⁴ Deloitte – Ændring af årsregnskabsloven – betyder det noget for mit regnskab?, side 6

4.2.3 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden

Det kan have stor betydning for virksomhedens interessenter, at en virksomhed kan gå fra regnskabsklasse C til regnskabsklasse B, da det er en del oplysninger, som ikke er krævet i en regnskabsklasse B virksomheds årsrapport. Følgende oplysninger udgår af regnskabsklasse B i forbindelse med Indførelsen af den nye ÅRL:

- Ledespåtegning, ved kun ét ledelsesmedlem
- Egenkapitalopgørelse
- Specifikation af eventualforpligtelser
- Oplysning om den største koncern, som virksomheden er en del af
- Oplysninger om navn, hjemsted og retsform for kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder
- Oplysning om tilgodehavender hos eller sikkerhedsstillelse for ledelsesmedlemmer i modervirksomhed eller personer, der står ledelsesmedlemmer i virksomheden eller modervirksomheden særligt nært
- Virksomhedskapital

De undladte oplysninger vil formentlig, betyde en kvalitetsforringelse af regnskabsklasse B virksomheders årsrapport og derved giver virksomhedens interessenter et dårligere grundlag til, at vurdere virksomheden. Dette glæder både investorer, kreditorer, medarbejdere og banker.

I vores interview af Claus Kongsgaard⁸⁵ fremhævede han, at specifikationen af eventualforpligtelser, er en vigtig information for dem. Andreas Toft bemærkede, at virksomhedskapitalen, egenkapitalopgørelsen og oplysning om tilgodehavender hos eller sikkerhedsstillelser for ledelsesmedlemmer er vigtige informationer for banken.

Det er forskelle oplysninger, som de adspurgte banker lægger vægt på, og det kan derfor også være svært, at forudse, hvilke oplysninger som er vigtige for bankerne samt de øvrige interessenter.

Revisor Jørgen Blom frem i vores interview, at han havde det skidt med at oplysninger om Ledespåtegning, egenkapitalopgørelse og specifikation af eventualforpligtelser mistes i regnskabsklasse B⁸⁶.

⁸⁵ Interview med Nordjysk Bank og Sparekassen Sjælland

⁸⁶ Interview EY – 13:12

Særligt fremhævede Jørgen Blom, følgende omkring ledelsespåtegningen:

*"Fjernelse af ledelsespåtegningen er uforståelig, ud fra også det her rent opdragelsesmæssige i at man skriver under, altså hvis revisor skriver under, så er der nok også en god idé, at ledelsen, som trods alt er dem der aflægger regnskabet, også skriver under, så det er sådan min helt grundlæggende holdning. Og i virkeligheden så er det jo også en øvelse, som kan give anledning til fejl, altså hvis du lige pludselig tager ledelsespåtegningen ud, fordi der kun er et ledelsesmedlem, så kan der være nogle ting i ledelsespåtegningen, som skal stå der alligevel og så skal du have dem om i noterne osv. Hvordan passer det ind i den der XBRL-verden, altså det er jo ingen lempelse. Det er en lempelse der er skudt til at være 180 mio. kr. værd, det er helt skudt i låget"*⁸⁷

Særligt fremhævede Jørgen Blom, følgende omkring egenkapitalopgørelsen:

*"Jeg tror faktisk har styrelsen selv har været ude og sige. De har bare sagt, at fordi der er det her totalharmonisering i EU, så kan vi ikke kræve det, men sådan stillesigende har de jo sagt, gør det alligevel, fordi det er en rigtig god idé. Der jo nogle notekrav, der nu sådan ligesom reparerer lidt på det. Opskrivninger for eksempel er der et specifikt notekrav på. Egne kapitalandele er jo også en sjov bastard, det er jo en som de ikke har, måtte stille krav om i noterne fordi der var totalharmonisering, så har de flyttet den til ledelsesberetning, hvor den overhovedet ikke hører hjemme, men skriver at det gør, ikke noget at den bliver stående i noterne."*⁸⁸

Særligt fremhævede Jørgen Blom, følgende omkring eventualforpligtelser:

*"Det giver ikke noget, at du oplyser en sumtotal på hvad de samlede eventualforpligtelser er. Det giver jo ingen mening, hvis du ligger sambeskatningshæftelser, kautioner, garantier og retssager sammen, så får du jo ikke noget du kan bruge til noget, for mig at se"*⁸⁹

Og Lisbet Kindvig havde følgende bemærkninger til de mistede oplysninger i regnskabsklasse B:

*"Jeg tror, at revisorerne ikke vil lave et regnskab, hvis ikke ledelsen skriver under på det regnskab, fordi det er ledelsen der aflægger regnskabet. Så min vurdering vil være at i alle de tilfælde, hvor der sidder en revisor, så er der også en ledelsespåtegning"*⁹⁰

⁸⁷ Interview EY – 13:16

⁸⁸ Interview EY – 14:15

⁸⁹ Interview EY – 15:23

⁹⁰ Interview RIR Revision – 13:10

Og Lisbet bemærkede følgende i forhold til egenkapitalopgørelsen:

”Min holdning er at den skaber, måske ikke den store værdi, men igen det kommer an på hvilken virksomhed vi har med at gøre. Er det en virksomhed der har nogle opskrifter, så giver det en ret god værdi også at vise den, men har vi med en virksomhed at gøre, som kun har overførte reserver, så giver det ikke nogen værdi. Så det vil jo være en vurdering fra virksomhed til virksomhed”⁹¹

De mener begge at undladelsen af ledelsespåtegning er en dårlig beslutning, da det er en vigtig påtegning, som påmindelse om virksomhedens ledelse om deres ansvar for årsrapporten. Hertil vurderer Lisbet, at en revisor formentlig ikke vil skrive under på et regnskab, som ikke indeholder en ledelsespåtegning. Det er vores vurdering, at revisor, som bekræftet for mikrovirksomheder i afsnit 4.1.3, vil kræve, at denne indgår i årsrapporten, og at undladelsen af ledelsespåtegningen reelt ikke er en administrativ lempelse.

I forhold til egenkapitalopgørelsen er de ikke helt enige, da Jørgen Blom vurderer, at den skaber stor værdi, mens Lisbet Kindvig er mere forbeholden i forhold til værdien af egenkapitalopgørelsen og udtrykker, at det er en konkret vurdering fra virksomhed til virksomhed, om det er nødvendigt. Jørgen Blom refererer herudover til at erhvervsstyrelsen selv har været ude og sige, at egenkapitalopgørelsen er en god idé at have med i årsrapporten, men at de ikke kan kræve det pga. totalharmoniseringen.

I forhold til eventualforpligtelser fremhæver Jørgen Blom, at han syntes, at en sumoplysning vedrørende eventualforpligtelser ikke giver mening, da man blander forskellige forhold sammen i et tal, som ikke rigtigt giver mening.

Udover de mistede oplysninger kommer de hidtidige forskelle mellem regnskabsklasse B og C samt de skærpede krav til regnskabsklasse C i forbindelse med ændringen af ÅRL, hvilket betyder, at kvalitetsforskellen mellem regnskabsklasse B og C bliver større. Det vurderes, som tidligere nævnt, at omkring 95 % af alle danske virksomheder bliver omfattet af regnskabsklasse B.

Spørgsmålet er derfor, om en årsrapport udarbejdet efter regnskabsklasse B indeholder tilstrækkelige oplysninger, således at virksomhedens interessenter får dækket deres informationsbehov. Det er vores vurdering, at kvaliteten af en regnskabsklasse B virksomheds årsrapport i langt de fleste tilfælde ikke er tilstrækkelig dækkende for interessenternes informationsbehov. Set i forhold til den formueorienterede teori, hvor investorer og kreditorer er de primære interessenter for årsrapport, da den i høj grad forventes at bruges som et prognoseværktøj, må det forventes, at især långiverne vil mangle de mistede oplysninger, da årsrapporten ud fra en teoretisk tilgang ikke er tilsigtet dem.

⁹¹ Interview RIR Revision – 13:55

Det betyder derfor, at nogle interessenter vil kræve de ønskede informationer særskilt. Dette vil medføre yderligere arbejde, som enten skal udføres af interessenterne eller af virksomheden. Det afgørende for dette må være styrkeforholdet mellem virksomheden og dennes interessenter, for hvem der skal udføre det ekstra arbejde. Det vurderes, at det særligt er bankerne, som står stærkt, da de som långiver er afgørende for virksomhedens likviditet. Bankerne har derfor en større gennemslagskraft i forhold til de øvrige interessenter og kan kræve de ønskede oplysninger af virksomheden og som følge, at virksomheden ikke ønsker at afslutte samarbejdet, vil levere disse oplysninger særskilt. Dette vil betyde, at den administrative lempelse, som der er forbundet ved overgangen til lavere regnskabsklasse, ikke vil have effekt for de virksomheder, som er nødsaget til at servicere deres bank med særskilte oplysninger. Den nuværende formueorienterede teori har som udgangspunkt investorer og kreditorer, som de primære interessenter for årsrapport, da den i høj grad forventes at bruges som et prognoseværktøj.

Det vil derfor primært være velkonsoliderede virksomheder med en god likviditet, som vil få størst glæde af de ændrede beløbsgrænser, da de vil få færre administrative byrder i forhold til udarbejdelse af årsrapporten.

Øvrige virksomheder vil måske opnå den samme besparelse i forhold til udarbejdelsen af årsrapporten, men vil så blive stille med krav om yderligere oplysninger fra deres interessenter, som kan betyde, at der vil være ekstra arbejde og i nogle tilfælde dobbelt arbejde, såfremt virksomheden har brug for assistance fra eksterne rådgivere, herunder især revisor. Dette vil derfor opveje, og i nogle tilfælde overstige de administrative lempelser, der er ved udarbejdelsen af årsrapporten.

4.2.4 Delkonklusion

Beløbsgrænserne for indplacering af regnskabsklasser er forøget med det formål at forbedre rammevilkårene for små virksomheder, herunder lette de administrative byrder. Beløbsgrænserne er fastsat til det højeste niveau, som er muligt efter EU-direktivet 2013/34/EU af 26. juni 2013.

Ændringerne gør, at en del virksomhed kan vælge en lavere regnskabsklasse og derved opnår besparelse ved opstilling af deres årsrapport.

De færre krav til opstilling af årsrapporten vil medfører mindre arbejde og dermed reducere virksomhedens involvering af revisor til dette. Hertil kan koncerner, som bliver omfattet af regnskabsklasse B, undlade at udarbejde koncernregnskab, hvilket vil være en administrativ lempelse.

Revisors udførsel af revision er relativ uændret, da de undladte oplysninger ikke ændrer væsentlig på omfanget og tidsforbruget af revisors arbejde i forhold til virksomhedens årsrapport.

Interessenternes informationsbehov gør, at virksomheder i visse tilfælde kan blive nødsaget til at udarbejde og oplyse de undladte oplysninger særskilt. Dette vil være en administrativ byrde, som forventes, i mange tilfælde, at udligne den opnåede administrative lempelse i forhold til opstilling af årsrapporten.

4.3 Ændring af opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser

I ÅRL bliver virksomheder, som tidligere nævnt, inddelt i regnskabsklasser, jf. byggekloksmodellen, som fremgår af afsnit 2.2.5.3. Opdelingen i regnskabsklasse B og C sker på baggrund af virksomhedens nettoomsætning, balance og gennemsnitlige antal ansatte, hvoraf 2 ud af 3 kriterier skal være opfyldt i 2 på hinanden følgende år. Der er i forbindelse med vedtagelsen af den nye ÅRL i 2015 sket en ændring af opgørelsen af nettoomsætningen i visse situationer.

4.3.1 Opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser efter ÅRL – inden ændringerne af ÅRL

Efter de gældende regler bliver indplacering i regnskabsklasserne opgjort på baggrund af nettoomsætningen. Dette er defineret, således efter Bilag 1 til ÅRL:

“Salgsværdien af produkter og tjenesteydelser m.v., der hører under selskabets ordinære aktiviteter, med fradrag af prisnedslag, merværdiafgift og anden skat, der er direkte forbundet med salgsbeløbet.”

4.3.2 Opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser efter EU-direktivet

I regnskabsdirektivet 2013/34/EU af 26. juni 2013 er følgende defineret i artikel 3, stk. 12;

“Ved beregning af tærsklerne i stk. 1-7 kan medlemsstaterne kræve medregning af indtægter fra andre kilder for virksomheder, for hvilke ”nettoomsætning” ikke er relevant.”⁹²

Det betyder, at det er op til den enkelte medlemsstat at definere, hvilke indtægter der skal medregnes, og hvilke virksomheder, hvor nettoomsætningen ikke er relevant. Reglerne i Danmark har hidtil været fortolket således, at der ikke har været virksomheder, hvor indregning af andre indtægter har været nødvendigt. Dette er dog ikke vurderet hensigtsmæssigt af lovgiver, og disse regler er derfor præciseret i forbindelse med ændringen af ÅRL, jf. § 7, stk. 4.

4.3.3 Opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasse efter ÅRL – efter ændringerne af ÅRL

Der er i de nye regler indsat en ny bestemmelse, jf. ÅRL § 7, stk. 4, der betyder, at der ved opgørelsen af nettoomsætningen til brug for indplacering i regnskabsklasse skal medtages finansielle indtægter og indtægter fra investeringsvirksomhed, såfremt disse indtægter tilsammen svarer til nettoomsætningen.

De finansielle indtægter omfatter følgende:

- positive værdireguleringer af finansielle aktiver
- gevinst ved realisation af finansielle aktiver
- renter, udbytter og andre indtægter knyttet til finansielle aktiver

Indtægter fra investeringsvirksomhed omfatter følgende:

- positive værdireguleringer af investeringsejendomme efter § 38
- realiserede gevinster ved salg af investeringsejendomme

⁹² Den Europæiske Unions Tidende, regnskabsdirektiv 2013/34/EU (L 182/29)

I forhold til ovenstående indtægter er der tale om bruttobeløb, således kan negative værdireguleringer ikke modregnes i positive værdireguleringer. Det generelle modregningsforbud i ÅRL gælder altså ligeledes her.

I bemærkningerne til ÅRL er det præciseret, at indtægter fra kapitalandele skal indregnes ud fra den valgte regnskabspraksis. Det betyder, at udbytte skal indgå i beregningsgrundlaget, såfremt kapitalandele indregnes til kostpris og værdireguleringer skal indgå i beregningsgrundlaget, såfremt kapitalandele indregnes til indre værdi.

Denne opgørelse af nettoomsætningen gælder udelukkende ved beregning af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasse, og det betyder derfor ikke, at finansielle indtægter og indtægter fra investeringsvirksomhed skal præsenteres som "nettoomsætning" i resultatopgørelsen.

Den nye bestemmelse gælder ligeledes ved afgørelse af, om en koncern kan udlade at aflægge koncernregnskab, jf. ÅRL § 110, og om en virksomhed kan udtages fra revisionspligt, jf. ÅRL § 135.

4.3.4 Sammenligning af reglerne før og efter ændringen af opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasse

Efter de nye regler vil virksomheder med store finansielle indtægter og en stor balancesum blive omfattet af regnskabsklasse C og dermed også de øgede regnskabskrav, som der er til denne regnskabsklasse. Hertil vil det betyde, at disse virksomheder skal aflægge deres årsrapport efter regnskabsklasse C og ikke efter regnskabsklasse B, som før. Hertil vil der være koncerner, som tidligere kunne udlade at udarbejde koncernregnskab, som ikke længere opfylder kravene for denne udtagelse. Herudover vil der være virksomheder, der tidligere har haft mulighed for at fravælge revisionspligten, som fremadrettet bliver omfattet af revisionspligten.

Ændringen har især betydning for investerings- og holdingvirksomheder, da det typisk er dem der har større finansielle indtægter end nettoomsætningen i form af indtægter fra kapitalandele, udbytter, kursgevinster på aktier mv. Disse virksomheder har tidligere kunne aflægge årsregnskab efter regnskabsklasse B, da de normalt har en lav eller ingen nettoomsætning samt ingen eller meget få ansatte, hvilket betyder, at de efter de gamle regler var under 2 ud af 3 beløbsgrænser og på den måde under grænserne for regnskabsklasse C. Se efterfølgende eksempel, der eksemplificere denne forskel.

Eksempel

Selskab X A/S ejer investeringsejendomme og har herudover en stor værdipapirbeholdning.

Efter den tidligere ÅRL kunne selskabet aflægge deres årsrapport efter regnskabsklasse B.

Nedenstående viser de sidste 2 års nøgletal i forhold til beregning af regnskabsklasse for selskab X A/S samt de nye beløbsgrænser for regnskabsklasse B.

	2016 Mio. kr.	2015 Mio. kr.	Regnskabsklasse B Mio. kr.
1) Nettoomsætning	15	10	
2) Finansielle indtægter (brutto)	78	81	
Sum af 1) og 2)	93	91	
Sum af 2) overstiger sum af 1), derfor bruges sum af 1) + 2), jf. ÅRL § 7, stk. 4	93	91	89
Balancesum	2.915	2.850	44
Antal ansatte	2	2	50

Selskab X A/S' finansielle indtægter overstiger i begge regnskabsår nettoomsætningen, hvorfor de finansielle indtægter skal medregnes i nettoomsætningen til brug for fastsættelse af regnskabsklasse. Selskab X A/S overskrider derfor 2 ud af 3 beløbsgrænser i 2 på hinanden følgende år, og er derfor omfattet af regnskabsklasse C (mellemstor).

Såfremt ændringen vedrørende nettoomsætning ikke var indført, ville Selskab X A/S stadigvæk være omfattet af regnskabsklasse B.

93

Dette vil umiddelbart betyde, at flere større investerings- og holdingvirksomheder, som i dag er underlagt regnskabsklasse B, fremover vil blive underlagt regnskabsklasse C. Det vil dog være et begrænset antal virksomheder, som vil blive ramt af disse ændringer, da de skal have nettoomsætning og finansielle indtægter på 89 mio. kr. eller mere, da det er den nye beløbsgrænse for regnskabsklasse B. Det vurderes umiddelbart, at 95 % af alle danske virksomheder fremadrettet vil være underlagt regnskabsklasse B⁹⁴, hvilket understøtter, at det vil være et begrænset antal virksomheder, der bliver ramt af denne ændring. Hertil vil det ligeledes ramme koncerner der ikke aflægger koncernregnskab efter ÅRL § 110, hvilket vil betyde, at regnskabsklasse B-koncerner fremadrettet kan undlades. Nogle af disse koncerner vil ligeledes blive omfattet af regnskabsklasse C.

Ændringen vil ligeledes påvirke virksomhedernes mulighed for at fravælge revision. Grænserne for fravalg af revision er ikke ændret; Så det gælder fortsat en nettoomsætning på under 8 mio. kr., balancesum på 4 mio. kr. og 0-10 antal ansatte, jf. ÅRL § 135. Der vil derfor være investeringsvirksomheder, der vil blive ramt af denne ændring, da deres nettoomsætning og finansielle indtægter vil overstige 8 mio. kr. Det vil umiddelbart være investeringsvirksomheder, som har en stor beholdning af porteføljeaktier og holdingvirksomheder med store finansielle indtægter, eller virksomheder med investeringsejendomme, som ligeledes er finansielle aktiver, hvor der opnås en stor fortjeneste på.

⁹³ Egen tilvirkning

⁹⁴ PWC - Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år, side 7

For de virksomheder, der bliver ramt af ændringerne, vil det betyde større administrative krav, da nogle virksomheder rykker fra regnskabsklasse B til regnskabsklasse C Mellemstor eller fra regnskabsklasse C Mellemstor til regnskabsklasse C, andre virksomheder bliver omfattet af revisionspligten og nogle koncerner skal fremadrettet udarbejde koncernregnskab.

Hertil vil der for virksomheder, der potentielt kan blive omfattet af ændringerne, blive en større usikkerhed i forhold til skift af regnskabsklasse, da virksomhedernes finansielle indtægter er mere svigende i forhold til nettoomsætningen. Dette kan betyde, at der vil kunne forekomme hyppige skift mellem regnskabsklasser for disse virksomheder, hvilket vil være en administrativ byrde for virksomhederne.

Denne ændring er ikke med til at give virksomhederne administrative lempelser, men tværtimod flere administrative byrder. Denne ændring er derfor modstridende i forhold til formålet med den overordnede ændring af ÅRL. Det er dog et begrænset antal virksomheder, som vil blive omfattet af ændringen, og det vil ligeledes være et mindre antal små virksomheder, som vil blive berørt af ændringen. Denne ændring vil derfor have en begrænset indflydelse på det samlede billede af ændringen af ÅRL, men er dog stadigvæk modstridende med det generelle ønske om færre administrative byrder for små virksomheder. Det kan dog hertil diskuteres, om disse virksomheder skal anses som små virksomheder, hvilket også var argumentet fra lovgiver i forbindelse med vedtagelsen af ændringen, hvor det blev pointeret, at ændringen skulle ramme store investerings- og holdingselskaber.

4.3.5 Baggrund for ændring af opgørelse af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser

Baggrunden for ændringen af opgørelsen af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser er, at lovgiver/Erhvervs- og Vækstministeriet finder det uhensigtsmæssigt, at en række virksomheder med en stor indtjening og stor balancesum udelukkende er omfattet af regnskabsklasse B.

I forbindelse med høringen af lovforslaget til ÅRL havde FSR, DI og Forsikring & Pension nogle interessante bemærkninger til ændringen vedrørende opgørelse af nettoomsætning⁹⁵.

FSR støttede forslaget og fremhævede, at det vil fange større holdingselskaber med store finansielle indtægter. Hertil ønskede de en præcisering af hvilke indtægter der skal indgå i beregningen, samt om der anlægges en porteføljetragtning.

DI støttede ikke forslaget og var kritiske over, hvorfor kun reguleringer efter § 38 og ikke efter § 37 skal indgå i beregningen. Hertil var de i deres bemærkninger kritiske over, at det kun er positive reguleringer, der skal indgå i beregningen modsat negative reguleringer, som ikke skal medregnes. Til sidst nævner DI, at forslaget vil gøre det uforudsigeligt, hvilken regnskabsklasse en virksomhed skal følge og komplicere deres vurdering heraf. DI's holdning er samtidig, at holding-aktivitet ikke skal tillægges nettoomsætningen, da det straffer virksomheden, blot fordi det er opdelt i to selskaber frem for at forblive som ét selskab. De yderligere krævede informationer, der skal medtages i forvejen, vil fremgå i dattervirksomheden eller i koncernregnskabet, hvorfor de ikke synes, at indtægter fra dattervirksomheder skal indgå i beregningen⁹⁶.

⁹⁵ Høringsnotat, Lov 117 årsregnskabsloven, side 23-24

⁹⁶ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

Forsikring & Pension afviser forslaget og begrundet det med, at virksomhedernes dagsværdireguleringer kan svinge mellem positive og negative, hvilket kan medføre u hensigtsmæssige skift mellem regnskabsklasser og som følge heraf store administrative byrder.

Erhvervs- og Vækstministeriet bemærkede i deres høringsvar følgende:

”Forslaget omfatter såvel positive værdireguleringer samt gevinster ved realisering af finansielle aktiver og forpligtelser, såvel som værdireguleringer omfattet af § 38, stk. 1 samt realiserede gevinster ved salg af investeringsejendomme. Forslaget retter sig bl.a. mod ”store” holdingvirksomheder og omfatter også indtægter fra kapitalinteresser i dattervirksomheder.

Forslaget omfatter kun positive værdireguleringer. Der kan således ikke ske modregning af negative værdireguleringer.

Der er således heller ikke mulighed for at anlægge en porteføljetragtning, hvilket også følger linjen i det generelle modregningsforbud i ÅRL, hvorefter hver transaktion, begivenhed og værdiændring skal indregnes og måles hver for sig, ligesom de enkelte forhold ikke må modregnes med hinanden.

Der foretages således en præcisering i de specielle bemærkninger om, at der ikke kan foretages modregning af positive og negative værdireguleringer, herunder anlægges en porteføljetragtning.”⁹⁷

Erhvervs- og Vækstministeriet specificerede, hvilke indtægter der skal medtages i opgørelsen og argumenterer samtidig for, at det kun er positive værdireguleringer, der skal medtages, grundet det generelle modregningsforbud i ÅRL. Hertil bemærkede, de at forslaget er oprettet for at ramme ”store” holdingselskaber, hvorfor kapitalandele i dattervirksomheder ligeledes skal indregnes.

Erhvervs- og vækstministeriet bemærkede herudover i deres høringsvar følgende:

”Indvendingerne fra DI og Forsikring & Pension om, at forslaget kan medføre uforudsigelige og u hensigtsmæssige skift af regnskabsklasser kan principielt ikke afvises. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at en virksomhed først skifter regnskabsklasse, når den i to på hinanden følgende år overskrider (eller ikke længere overskrider) to ud af tre størrelsesgrænser. Allerede af den grund vurderes det, at der i praksis vil være tale om en relativt sjældent forekommende problemstilling. Hertil kommer, at indvendingerne kun kan imødekommes ved helt at lade forslaget udgå. Det vurderes samlet set ikke at være hensigtsmæssigt, idet det ville medføre, at en række virksomheder, der som følge af omfanget af deres aktiviteter og balancesum reelt er store, fortsat behandles som små virksomheder.”⁹⁸

⁹⁷ Høringsvar ad L 117 – Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love

⁹⁸ Høringsvar ad L 117 – Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love

Erhvervs- og vækstministeriet erkender, at de principielt ikke kan afvise, at forslaget kan medføre uforholdsmæssige og uhensigtsmæssige skift af regnskabsklasse, men argumentere for, at det vil forekomme i relativt sjældne tilfælde, da grænserne skal overskrides i 2 på hinanden følgende år, samt at det skal være 2 ud af 3 grænser, der skal overskrides.

De vurderer derfor, at det samlet set er mere hensigtsmæssigt at gennemfører forslaget, end at undlade det på grund af denne risiko/mulige konsekvenser.

Lovforlaget blev vedtaget som fremlagt med præciseringerne, jævnfør ovenstående.

Erhvervs- og vækstministeriet erkende problemstillingen, som kan forekomme i forbindelse med dette forslag, da det kan give stor veksling mellem regnskabsklasse B og C. Til denne problemstilling kan det ligeledes fremhæves, at børskursen på balancedagen kan blive meget afgørende for, om grænsen overskrides eller ej.

Lovforlaget blev vedtaget som fremlagt med præciseringerne, jævnfør ovenstående.

4.3.6 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor

I forhold til revisors arbejde vil forslaget betyde, at revisor skal have større opmærksomhed på, om udregning af nettoomsætningen er opgjort korrekt i forhold til indplacering i regnskabsklasse, da dette tal ikke umiddelbart fremgår af årsregnskabet. Hertil skal der være ekstra opmærksomme i forhold til skift af regnskabsklasse, da der er større risiko for, at virksomheden ikke har foretaget en korrekt beregning og derved kan komme til at aflægge regnskabet efter en "forkert" regnskabsklasse.

Hertil vil revisor få mere arbejde i forhold til de holding- og investeringsvirksomheder, som bliver omfattet af regnskabsklasse C, da der kan være en regnskabsfunktion, som ikke er kompetent til de krav, der bliver stillet til regnskabsklasse C-virksomheder. Det vil formentlig også betyde, at revisor skal forholde sig til noterne og tilpasse deres arbejde år til år, da der i nogle år vil være færre notekrav og andre flere notekrav. Dette kan medføre risiko for fejl pga. de varierende notekrav, således at man glemmer at forholde sig til enkelte noter, hvilket kan betyde flere omkostninger for virksomheden, herunder til revisor. Hertil vil der være virksomheder, der bliver omfattet af revisionspligten, hvilket vil give et større kundegrundlag eller en meromsætning til virksomhederne.

Revisor kan have en afgørende rolle for, hvordan virksomheden vælger at aflægge deres regnskab, idet revisor kan anbefale virksomheden at aflægge deres regnskab efter en højere regnskabsklasse i de år, selvom de ikke er omfattet af denne regnskabsklasse for at undgå hyppige skift af regnskabsklasse, hvilket vil opveje den administrative byrde, som kan forekomme ved at skifte regnskabsklasser ofte. Omvendt vil dette også kunne skabe flere administrative byrder for virksomheden, da risikoen vil være, at de gennem en væsentlig årrække aflægger deres regnskab efter en for krævende regnskabsklasse end påkrævet.

4.3.7 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden

Forslaget betyder, at virksomhedens omverden får flere informationer ud fra virksomhedens årsregnskab, såfremt virksomheden overgår til regnskabsklasse C. I forhold til holdingselskabet er det dog et spørgsmål, om disse informationer er til gavn for den begrænsede interessegruppe. Der er ofte ingen medarbejdere, ingen kunder, få ejere, få leverandører og få långivere.

Det kan derfor diskuteres, om denne lovændring er nødvendig set i forhold til interessenternes informationsbehov. Der vil være tilfælde, hvor der er interessenter, som kan have gavn af de flere informationer, som fremkommer af regnskabet.

Virksomhedens omverden kan have afgørende betydning for, hvilken regnskabsklasse virksomheden vælger, da hyppige skift af regnskabsklasse. Kan være u hensigtsmæssige for deres omverden og kan betyde administrative byrder. Ligeledes kan det skabe administrative byrder for virksomheden, da de kan blive nødsaget til at aflægge deres regnskab efter en højere regnskabsklasse, end der er påkrævet gennem en væsentlig årrække.

Det vil umiddelbart være et relativt begrænset antal virksomheder, som bliver omfattet af denne ændring, som følge af de forøgende beløbsgrænser for regnskabsklasse B og regnskabsklasse mellemstor C.

4.3.7 Delkonklusion

Indregning af positive finansielle indtægter indgår fremadrettet som en del af nettoomsætningen i forbindelse med opgørelse af beløbsgrænserne for indplacering i regnskabsklasser. Formålet ved ændringen var at få større investeringsvirksomheder og holdingvirksomheder til at aflægge deres årsrapport efter en højere regnskabsklasse.

Ændringen vil medføre, at flere virksomheder skal aflægge deres årsrapport efter en højere regnskabsklasse, men kan også medføre, at deres regnskab over flere år variere mellem to regnskabsklasser, hvilket giver administrative byrder for virksomheden. Dette kan derfor også betyde, at virksomheden vælger at aflægge deres regnskab efter en højere regnskabsklasse end påkrævet, for at imødekomme deres interessenter og dermed pålægges yderligere administrative byrder.

Flere virksomheder vil som følge af ændringen blive omfattet af kravet om revision, hvilket vil betyde, at revisor skal foretage revision og dette vil formentlig medføre administrative byrde for virksomheden, da de formentlig skal udføre mere arbejde i forbindelse med årsregnskabsaflæggelsen. Samtidig kan ændringen kræve mere involvering fra revisor i forbindelse med deres regnskabsopstilling, når virksomheden bliver omfattet af en højere regnskabsklasse og dermed er mere kompliceret at udarbejde.

De hyppige regnskabsskift kan medføre forvirring hos virksomhedens omverden, og det vil i nogle tilfælde være fordelagtig for virksomheden at fastholde den højere regnskabsklasse, hvilket dog kan medføre administrative byrder for virksomheden.

Ændringen forventes at blive en administrativ byrde for de virksomheder, der bliver omfattet af den nye beregning, uanset hvordan de vælger at håndtere at imødekomme konsekvenserne ved ændringen. Dette er ikke i overensstemmelse med overordnet formål med ændringen af ÅRL.

4.4 Ændringer til koncernregnskab

4.4.1 Ændring af beløbsgrænser og beregning af beløbsgrænser i forbindelse med opgørelse i forhold til undladelse af aflæggelse af koncernregnskab

Der er i forbindelse med ændringen af ÅRL sket forhøjelser af beløbsgrænserne til indplacering af virksomheder i regnskabsklasser, tilsvarende forhøjelser af beløbsgrænserne til små koncerner og deres krav om udarbejdelse af koncernregnskab, som omtalt i afsnit 4.2. Hertil er der indført en ekstra beregningsmulighed i forhold til opgørelse af beløbsgrænserne.

Før ændringerne blev opgørelsen af beløbsgrænserne for, om en koncern kan undlade at aflægge koncernregnskab, jf. ÅRL § 110, opgjort efter værdierne for koncernselskabernes sammenlagt uden eliminering, dog med udligning af kapitalandele. Opgørelsen foretages efter samme principper, som ved opgørelse af virksomheder i regnskabsklasser, jf. afsnit 4.2.

Der er efter ændringen 2 metoder for opgørelse af størrelsesgrænserne.

Metode 1	Metode 2
Beløbsstørrelserne opgøres ud fra koncernselskabernes værdier med fuld eliminering, således at det reelt er ud fra et konsolideret niveau, beløbsstørrelserne fastsættes	Beløbsstørrelserne opgøres ud fra koncernselskabernes værdier uden eliminerings og samtidig forhøjes beløbsgrænserne for balancesum og nettoomsætning med 20 %. Ved anvendelse af denne metode, foretages der ikke kapitaludligning af kapitalandele i dattervirksomheder mod dattervirksomhedernes egenkapital

Metode 1 er hovedreglen, men der er principielt valgfrihed mellem de 2 opgørelsesmetoder.

Valget af opgørelsesmetode skal som udgangspunkt anvendes konsekvent over tid. Der kan ske skift af opgørelsesmetode, men vil primært være relevant i forbindelse med ændringer i virksomhedens aktiviteter, som gør den tidligere benyttede metode mere hensigtsmæssig for virksomheden. Skift af opgørelsesmetode er ikke udtrykkeligt omfattet af den grundlæggende forudsætning om reel kontinuitet, jf. ÅRL § 13, stk. 2, men det forudsættes, at princippet følges i forbindelse med skift.

Nedenstående er en skematisk oversigt over de tidligere bestemmelser og de ny bestemmelser i forhold til beregningsmetoderne i henholdsvis ÅRL § 110 og § 135:

	Hidtidige krav i loven	Kommende krav	
		Metode 1	Metode 2
§ 110 – Beregningsmetode	Ingen eliminering . Dog udligning af værdien af kapitalandele i dattervirksomheder (muligheden for udligning følger praksis)	Fuld eliminering – herunder kapitaludligning af kapitalandele i dattervirksomheder	Ingen eliminering – heller ikke udligning af værdien af kapitalandele i dattervirksomheder. Ved anvendelse af denne mulighed forhøjes beløbsgrænserne for balancesum og omsætning med 20 %
§ 135 – Beregningsmetode	Som efter § 110. Dog skal omsætning og balancesum mv. for associerede virksomheder også medregnes 100 %. Dette betyder, at der også er mulighed for at udligning af værdien af kapitalandele i associerede virksomheder	Henvi sning til § 110 medfører, at balancesum og omsætning mv. fra associerede virksomheder indregnes 100 % uanset ejerandel, men at interne transaktioner mv. elimineres Der foretages fuld eliminering ved transaktioner med associerede virksomheder	Som efter § 110 blot uden eliminering. Ved anvendelse af denne mulighed forhøjes beløbsgrænserne for balancesum og omsætning med 20 %

99

4.4.2 Ændring af kvalitetskrav til overliggende koncernregnskaber

Der er i forbindelse med ændringen af ÅRL foretaget en ændring til lovens betingelser i forhold til undladelse af udarbejdelse af koncernregnskab med henvisning til overliggende koncernregnskaber.

Der er i den nye bestemmelse foretaget en række præciseringer af kravene til moderselskabets koncernregnskab. Følgende krav skal være opfyldt:

- Virksomheden, som undlader at aflægge koncernregnskab, skal indgå i fuld konsolidering
- Modervirksomhedens koncernregnskab skal være revideret
- Modervirksomhedens koncernregnskab skal være aflagt efter direktivets krav, IFRS godkendt af EU eller et regelsæt vurderet ligeværdigt med IFRS
- Modervirksomhedens koncernregnskab skal indeholde en konsolideret ledelsesberetning
- Modervirksomhedens koncernregnskab skal indsendes til Erhvervsstyrelsen samtidig med indsendelsen af virksomhedens regnskab

Ovenstående betingelser skal være opfyldt i det overliggende koncernregnskab, for at en virksomhed kan undlade at udarbejde et koncernregnskab med henvisning hertil.

⁹⁹ Egen tilvirkning med inspiration fra EY – Indsigt i årsregnskabsloven – Væsentlige ændringer på vej, side 24

4.4.3 Mulighed for aflæggelse af årsrapport efter reglerne i regnskabsklasse B for dattervirksomheder i regnskabsklasse C

I forbindelse med ændringen af ÅRL er der indsat en mulighed for, at dattervirksomheder i regnskabsklasse C kan aflægge regnskab efter reglerne for regnskabsklasse B, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- Virksomhedens regnskab er fuldt konsolideret i det overliggende koncernregnskab
- Modervirksomheden henhører under lovgivning for et EU/EØS-land
- Overliggende koncernregnskab er udarbejdet efter ÅRL, regnskabsdirektivet eller IFRS og er revideret og offentliggjort
- Virksomhedsdeltagerne er indforstået med fremgangsmåden, herunder eventuelle minoritetsdeltagere
- Modervirksomheden indestår, ved en erklæring, for dattervirksomhedens eksisterende og fremtidige forpligtelser, indtil dattervirksomheden indsender en årsrapport, hvor undtagelsen ikke er anvendt
- Oplysning i datter- og modervirksomhedens årsrapport om, at undtagelsen er benyttet

Såfremt disse betingelser er opfyldt, kan dattervirksomheden vælge at aflægge årsrapport efter regnskabsklasse B.

4.4.4 Nye oplysningskrav i koncernregnskaber

I forbindelse med ændringer til ÅRL er der kommet en række nye oplysningskrav for koncernregnskaber. Oplysningskravene svarer til kravene for moderselskabsregnskabet og skal, ligesom i moderselskabsregnskabet, præsenteres i samme rækkefølge som posterne i resultatopgørelsen og balancen, som de vedrører.

De nye oplysningskrav til koncernregnskaber, som følger reglerne for regnskabsklasse B, er følgende:

- Oplysninger om værdiansættelsesmodeller og -teknikker for aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi, jf. ÅRL § 53
- Anvendt praksis for virksomhedssammenslutninger og begrundelse for afskrivningsperiode på goodwill, jf. ÅRL § 53
- Opskrevne anlægsaktiver, jf. ÅRL § 58
- Centrale forudsætninger, som er anvendt til beregning af dagsværdi, jf. ÅRL § 58 a
- Oplysninger om finansielle instrumenter, jf. ÅRL § 58 b
- Forskelsbeløb ved virksomhedssammenslutninger, jf. ÅRL § 58 c
- Særlige poster, jf. ÅRL § 67 a
- Gennemsnitligt antal ansatte, jf. ÅRL § 68
- Ledelsesberetning, jf. ÅRL § 76 a
- Oplysninger om egne kapitalandele, såfremt virksomheden besidder sådanne, jf. ÅRL § 77
- Gennemsnitligt antal ansatte i pro-rata konsoliderede virksomheder, jf. ÅRL § 126, stk. 6
- Yderligere oplysninger ved anvendelse af sammenlægningsmetoden, jf. ÅRL § 126, stk. 7

Udover ovenstående krav skal der oplyses om ledelsens forslag til resultatdisponeringen og om virksomhedskapitalen. Det er modervirksomhedens resultatdisponering og virksomhedskapital, der skal oplyses, jf. ÅRL § 31.

Yderligere oplysningskrav i forhold til koncernregnskaber i regnskabsklasse C:

- Særlige forudsætninger ved indregning og måling af udviklingsprojekter og skatteaktiver, jf. ÅRL 88 a
- Finansielle anlægsaktiver, der måles til kostpris, og hvor den regnskabsmæssige værdi er højere end dagsværdien, jf. ÅRL § 88 b
- Oplysningskrav om konvertible gældsbreve udvides med oplysninger om præferenceaktier, optioner og warrants samt lignende instrumenter, herunder ordninger i forhold til medarbejdere, jf. ÅRL § 93
- Specifikation af udskudt skat på balanceposter, jf. ÅRL § 93 a
- Oplysninger om ekstraordinært udbytte, betalt i regnskabsåret og betalt efter regnskabsåret, men inden aflæggelsen af årsrapporten, jf. ÅRL § 95 a
- Begivenheder efter balancedagen og den finansielle indvirkning heraf, jf. ÅRL § 98 d

4.4.5 Ændringer af præsentation af minoritetsinteressers resultatandele og egenkapital

I den tidligere ÅRL skulle minoritetsinteresser præsenteres særskilt i balancen mellem egenkapitalen og langfristede forpligtelser, hertil skulle minoritetsinteressernes resultatandel vises særskilt i resultatopgørelsen, hvilket kun var gældende for positive minoritetsinteresser, da negative minoritetsinteresser blev reguleret til 0.

Efter ændringen af ÅRL skal minoritetsinteresser præsenteres med en særskilt post i egenkapitalen. Det betyder, at minoritetsinteressernes resultatandel ikke vises særskilt i resultatopgørelsen, men i stedet fremgår af resultatdisponeringen, hvor resultatandelen vises særskilt. Herudover skal negative minoritetsinteresser fremadrettet indregnes og præsenteres i årsrapporten til dens negative værdi.

Bestemmelsen er tilpasset IFRS, hvor præsentationen af minoritetsinteresser foretages på samme måde. Ændringerne i forhold til indregning af minoriteter med negativ værdi vil ligeledes være mere i overensstemmelse med den formueorienterede teori.

4.4.6 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor

4.4.6.1 Ændring af beløbsgrænser og beregning af beløbsgrænser i forbindelse med opgørelse i forhold til undladelse af aflæggelse af koncernregnskab

Ændringen af beløbsgrænser vil betyde, at der er færre koncerner, der skal udarbejde koncernregnskab og dermed reducere omfanget af revisors arbejde, da der ikke skal foretages koncernrevision. Herudover assistere revisor i mange tilfælde med udarbejdelsen af koncernregnskabet, da det kan være kompliceret, at opstille koncernregnskabet, herunder foretage konsolidering og eliminerings. Det er primært mindre virksomheder, som ikke har de fornødne kompetencer til at udarbejde koncernregnskabet, og det må forventes fremadrettet, at flere af disse mindre virksomheder ikke vælger at udarbejde et koncernregnskab. Dette vil formentlig medvirke til en administrativ lempelse for især de mindre virksomheder.

Det kræver mere involvering af revisor i forhold til rådgivning om, hvilken beregningsmetode der er den mest optimale for koncernen. Dette kan betyde, at virksomheden kan undlade at udarbejde et koncernregnskab, hvilket giver en administrativ lempelse for virksomheden.

Herudover vil der være koncerner, som pga. ændringerne kan fravælge revision, hvilket vil påvirke omfanget af revisors arbejde i relation til koncernen, da dette vil medføre besparelse på revisoromkostningerne, da undladelse af koncernrevision gør, at revisor skal udføre mindre arbejde for virksomheden.

Revisors involvering vil fremadrettet have betydning for virksomhedens valg af, om der skal udarbejdes et koncernregnskab, selvom de ikke er underlagt krav herom.

I vores interview af Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Jeg er rimelig afslappet med de der små koncernregnskaber. Jeg tror, at de fleste i den størrelsesorden, de vil sige, at koncernregnskab det er ikke væsentligt for os”¹⁰⁰

Hvorimod Lisbet Kindvig fremhævede følgende:

”Det er svært at svare ja eller nej til, fordi der ligger så mange dimensioner bag ved det. Jeg vil sige at jeg har haft kunder, hvor vi faktisk har været ude i at anbefale det, trods at der ikke var pligt til det, men det kommer jo an på, om der sidder en ledelse der har en lidt mere kompliceret struktur, som har et behov for at se det hele som et. Så kunne jeg bestemt godt se en mulighed for det.”¹⁰¹

Hertil fremhævede hun:

”Jeg synes stadigvæk, at når man er op på det niveau, hvor grænserne var før, at man har brug for en eller anden samlet overblik over sin koncern. Om det skal være et officielt koncernregnskab, ikke nødvendigvis, men en eller anden form, der kan give ledelsen et overblik”¹⁰².

Det er vores vurdering, at flere revisorer har forskellige holdninger til behovet, for om der bør udarbejdes et koncernregnskab eller undlade dette. Det må derfor forventes, at virksomhederne, som forventes at udnytte undtagelsen om udarbejdelse af koncernregnskab, ikke vil gøre brug af dette i stort omfang og ikke opnår den administrative lempelse.

4.4.6.2 Ændring af kvalitetskrav til overliggende koncernregnskaber

Det forventes, at Indførelsen af de forøgede kvalitetskrav kan få den konsekvens, at den underliggende koncern fremadrettet er forpligtet til at udarbejde et koncernregnskab, hvis den overliggende koncern ikke er i stand til at opfylde de forøgede krav. Dette gør, at koncernen kan få administrative bryder i form af udarbejdelse af koncernregnskab, som man tidligere ikke er forpligtet til at udarbejde med henvisning til det overliggende koncernregnskab. Dette betyder, at revisor skal involvere sig mere i form af rådgivning for at sikrer, at kravene bliver opfyldt og dermed undgår at udarbejde et koncernregnskab. Herudover vil den overliggende koncern blive pålagt øgede krav, hvilket vurderes for dem at være en yderligere administrativ byrde, men som må forventes at blive imødeset, da byrderne bliver større for den samlede koncern, ved at der skal udarbejdes et ekstra koncernregnskab i den underliggende koncern.

¹⁰⁰ Interview EY – 12:35

¹⁰¹ Interview RIR Revision – 10:20

¹⁰² Interview RIR Revision – 12:10

4.4.6.3 Mulighed for aflæggelse af årsrapport efter reglerne i regnskabsklasse B for dattervirksomheder i regnskabsklasse C

Mulighed for aflæggelse af årsrapporten efter reglerne for regnskabsklasse B for dattervirksomheder i regnskabsklasse C giver dattervirksomhederne mulighed for at fjerne de administrative byrder, som der kan foreligge ved at aflægge årsrapporten efter regnskabsklasse C i forhold til regnskabsklasse B. Indførelsen vil isoleret set være en administrativ lempelse for dattervirksomheden, når der skal udarbejdes årsrapport. Det må dog forventes, at det ikke vil blive benyttet i særlig mange situationer, da det stiller store krav til modervirksomheden, og de skal bl.a. stille sikkerhedsstillelser for dattervirksomheden.

4.4.6.4 Nye notekrav i koncernregnskaber

De nye notekrav medfører, at omfanget af revisors arbejde bliver større, da der kommer flere krav til årsrapporten og derved også større behov for revisors assistance. Hertil bliver revisionen mere omfattende, hvilket formentlig giver virksomheden en øgede omkostning vedrørende dette. I de tilfælde, hvor virksomheden udarbejder årsrapporten, vil det medføre øgede administrative byrder forbundet med årsrapporten, da der skal opstilles flere notere og formentlig dokumenteres mere i forhold til før Indførelsen.

4.4.6.5 Ændringer af præsentation af minoritetsinteressers resultatandele og egenkapital

Ændringen af præsentationen vil formentlig ikke have den store betydning for revisors arbejde, da der er tale om nogle ændringer, som ikke påvirker omfanget af revisors arbejde. Ændringen gør det mere simpelt at opstille koncernregnskabet.

Det vurderes dog ikke at være en ændring, som vil blive anvendt. Revisor skal dog være opmærksom på de afledte effekter af ændringen, som kan være, at virksomhedens egenkapital bliver påvirket både positivt og negativt. Ændringen gør i nogle tilfælde, at revisor i nemmere grad kan benytte reglen, da de ikke længere skal skelne mellem IFRS og ÅRL.

4.4.7 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden

4.4.7.1 Ændring af beløbsgrænser og beregning af beløbsgrænser i forbindelse med opgørelse i forhold til undladelse af aflæggelse af koncernregnskab

Ændringen af beløbsgrænser betyder, at der er flere koncerner, som har mulighed for at undlade at aflægge koncernregnskab.

Når der anvendes beregningsmetode 1, hvor der foretages elimineringer, bliver beregningen foretaget på et konsolideret niveau og dermed baseres på et lavere grundlag i forhold til beregningsmetode 2. Dette betyder, at flere virksomheder vil blive omfattet af undtagelsen, såfremt koncernen har mange interne transaktioner, da muligheden for ikke at blive omfattet af en koncernrevision bliver større herved.

Når der anvendes beregningsmetode 2, foretages der ikke elimineringer, og Indførelsen af beløbsgrænserne hæves med 20 %. Dette betyder, at flere virksomheder med få interne transaktioner bliver omfattet af undtagelsen.

Bestemmelsen får betydning for vurdering af holding-virksomhedernes mulighed for at fravælge revision, jf. ÅRL § 135. Ved anvendelsen af beregningsmetode 1 skal ejerandele i associerede virksomheder dog medregnes, hvorimod interne transaktioner fortsat kan elimineres i beregningen.

Beregningsmetode 1 er administrativ byrdefuld, da der skal foretages koncerninterne eliminerings i forbindelse med beregningen. Beregningsmetode 2 må forventes at blive den mest anvendte beregningsmetode, da den er lettere anvendelig i praksis og såfremt at denne metode betyder, at man ikke bliver omfattet af koncernregnskabspligten, er denne metode væsentligere mindre administrativ byrdefuld for virksomheden.

Den administrative lempelse ved beregningsmetode 2 forventes at blive større end ved beregningsmetode 1, da der i forhold til metode 1 kræves mere, for at kunne foretage beregningen. Den administrative lempelse i forhold til beregningsmetode 1 vurderes at være forholdsvis lille, da en stor del af arbejdet i forhold til koncernregnskabet, nemlig eliminerings, alligevel skal udarbejdes.

Såfremt en koncern bliver omfattet af undtagelsen for at udarbejde et koncernregnskab ved en af metoderne, kan det medføre, at koncernens omverden fortsat forventer et koncernregnskab, hvorfor virksomheden ikke har mulighed for at udnytte undtagelsen. En anden risiko er, at såfremt koncernen vælger at udnytte undtagelsen, giver det interessenterne mindre indblik i koncernens finansielle stilling, hvilket kan medføre usikkerhed til koncernen pga. de manglende oplysninger.

I vores interview af Claus Kongsgaard, udtrykte han, de typisk vil kræve et koncernregnskab, hvis flere virksomheder er i et koncernforhold.¹⁰³

I forhold til årsagen hertil, fremhævede han følgende:

”Dels det overordnede billede, men også for at finde ud af, hvad er den reelle værdi, af den her koncern. Alt efter hvad det er for en type koncern, så kan der jo være så utrolig mange mellemregninger, så man ikke lige umiddelbart kan gennemskue om de tjener penge”¹⁰⁴

Nordjyske Bank vil typisk kræve et koncernregnskab for at få et overordnet billede og samt opnå forståelse af den reelle værdi af koncernen. Det er dog afgørende i forhold til deres engagement og størrelsen af koncernen, da de ved mindre virksomheder godt selv kan estimere et nogenlunde koncernregnskab.

Herudover fremhævede Andreas Toft i vores interview, at Sparekassen Sjælland gerne ser, at der udarbejdes et koncernregnskab i det tilfælde, hvor en person er indblandet i flere selskaber, da det kan hjælpe dem til at danne et samlet likviditetsoverblik og et overblik over, hvilke transaktioner der sker frem og tilbage i mellem virksomhederne.

Det må på denne baggrund vurderes, at koncerner i langt de fleste tilfælde er nødsaget til at udarbejde koncernregnskab, selvom der ikke er lovmæssigt krav hertil. Det må derfor forventes, at den administrative lempelse, som man ønsker at opnå ved indførsel af denne bestemmelse, ikke får væsentlig betydning.

¹⁰³ Interview Nordjyske Bank – 13:21

¹⁰⁴ Interview Nordjyske Bank – 13:28

4.4.7.2 Ændring af kvalitetskrav til overliggende koncernregnskaber

Den overliggende koncern bliver pålagt øgede krav, hvilket vurderes for dem at være en yderligere administrativ byrde. Det må forventes at blive imødeset, da byrderne bliver større for den samlede koncern ved, at der skal udarbejdes et ekstra koncernregnskab i den underliggende koncern. Uanset om koncernen opfylder kravene, vil der blive udarbejdet et koncernregnskab, som vurderes at opfylde interessenternes informationsbehov, da de får deres ønskede oplysninger ved det overliggende koncernregnskab. Det vurderes derfor ikke, at koncerner bliver pålagt yderligere administrative byrder for at dække interessenternes informationsbehov.

4.4.7.3 Mulighed for aflæggelse af årsrapport efter reglerne i regnskabsklasse B for dattervirksomheder i regnskabsklasse C

Ændringen vil for dattervirksomheden være en administrativ lempelse, da årsrapporten skal udarbejdes efter reglerne for regnskabsklasse B i stedet for regnskabsklasse C. Dette skal dog vurderes i sammenhæng med interessenternes informationsbehov, da de vil få færre oplysninger, hvilket er omtalt i afsnit 4.2.

I undersøgelsen foretaget af Damvad.dk for Erhvervsstyrelsen blev det undersøgt, hvilken betydning det har for regnskabsbrugere, såfremt denne udtagelsesmulighed blev indført. Omkring 70 % af brugerne angav, at det ville stille dem dårligere, hvis dattervirksomheder fritages for at udarbejde koncernregnskab, mens alene 7 % vurderede, at det ville stille dem bedre, og de resterende brugere vurderede, at det hverken vil stille dem bedre eller dårligere¹⁰⁵.

De brugere, som vurderede, at det ville stille dem bedre, skyldes at der for nogle brugere kan være en værdi i, at moderselskabet giver en garanti for datterselskabet, som er et krav ved undladelsen af koncernregnskabet i denne situation. Det blev fremhævet, at det er sværere at gennemskue aktiviteterne og økonomien i den enkelte virksomhed, herunder cashflow'et. Det var især banker og kreditinstitutter, som havde brug for et koncernregnskab, og de ville formentlig også forlange det, uanset om det er et lovkrav eller ej.

Det bliver samtidig en stor byrde for den overliggende modervirksomhed, da de skal indestå for dattervirksomhedens eksisterende og fremtidige forpligtelser, indtil dattervirksomheden indsender en årsrapport, hvor undtagelsen ikke er anvendt. Det betyder, at modervirksomheden reelt skal hæfte personligt for dattervirksomhedens forpligtelser i mindst et år frem i tiden. Dette vil betyde, at modervirksomhedens interessenter bliver usikre på af omfanget af deres forpligtelser og derved påvirker værdien og risikoen i virksomheden. Det vurderes primært, at det vil vælges for dattervirksomheder med en meget begrænset aktivitet, hvor omfanget af forpligtelser, både nuværende og fremtidige, er meget begrænsede. Det må forventes, at den ønskede administrative lempelse, derfor ikke opnås.

4.4.7.4 Nye notekrav i koncernregnskaber

De nye oplysningskrav i koncernregnskaber vil gøre det mere byrdefuldt for en koncern at udarbejde et koncernregnskab, da der skal udarbejdes flere noter og tages stilling til flere oplysninger mv. Dette vil dog give interessenterne mere indsigt i virksomheden, hvilket kan give en positiv effekt. Interessenterne vil få større tillid som følge af den øgede indsigt og kan åbne op for flere fordele for koncernen.

¹⁰⁵ Bilag 5

4.4.7.5 Ændringer af præsentation af minoritetsinteressers resultatandele og egenkapital

Ændringen af præsentation af minoritetsinteressers resultatandele og egenkapital medfører, at den samlede egenkapital bliver større end hidtil, men det er også muligt, at minoritetsinteressernes egenkapitalandel er negativ, såfremt koncernens egenkapital er negativ.

Ændringen betyder ligeledes, at køb og salg vil blive betragtet som egenkapitaltransaktioner, og skal derfor indregnes direkte på egenkapitalen. Såfremt der sælges kapitalandele i dattervirksomheder, men fortsat bevares den bestemmende indflydelse, skal hele salgssummen indregnes direkte på egenkapitalen i koncernregnskabet, således at der ikke indregnes avance eller tab i resultatopgørelsen. Ved køb af minoritetsinteresser, hvor modervirksomheden allerede har bestemmende indflydelse, skal købet tilsvarende indregnes direkte på egenkapitalen, hvilket medfører, at egenkapitalen i koncernen reduceres. Det vurderes, at denne metode er administrativ lempelig, da den er enklere at anvende for virksomheden og omvendt ikke giver interessenterne en resultatopgørelse, som er påvirket af andre forhold udover den normale drift. En anden konsekvens er, at når der sælges minoriteter påvirke det nøgletal i koncernen negativt, hvilket kan medvirke til øget usikkerhed for koncernens omverden, da soliditeten bliver reduceret.

4.4.8 Delkonklusion

Der er ændret flere forhold vedrørende aflæggelsen og kravene til koncernregnskabet. Formålet med disse er at få reduceret visse administrative byrder for mindre virksomheder, som der kan være forbundet ved aflæggelsen af koncernregnskabet og få elimineret nogle af forskellene mellem ÅRL og IFRS samt forøge kravene til informationerne i de større virksomheders årsrapport.

Indførelsen er i overensstemmelse med formålet om, at mindre koncerner bliver omfattet af lempeligere regler i forhold til udarbejdelsen af deres årsrapport og omvendt tilfører flere regler for de større koncernens årsrapport. Der er samtidig foretaget tilpasning til IFRS.

Ændringerne vil påvirke virksomhedens involvering af revisor og i relation til ændring af kvalitetskravene og nye note krav, vil disse medføre øget arbejde til revisor samt give virksomheden flere byrder i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten samt forberedende arbejde til brug for revisionen. Ved ændring af beløbsgrænserne, og dattervirksomhedernes mulighed for at aflægge årsrapporten efter klasse B, bliver revisors arbejde reduceret, da flere koncerner, herunder dattervirksomhederne kan vælge en lavere regnskabsklasse.

Ændringerne kan for koncerns omverden betyde, at deres informationsbehov ikke vil blive opfyldt og kan dermed skabe en usikkerhed, hvilket kan påvirke det fremtidige samarbejde. Dette kan som konsekvens betyde, at koncernerne fortsat vælger at aflægge årsrapporten i en højere regnskabsklasse med de hidtidige oplysninger, selvom der ikke er krav herom, men udelukkende gør dette for at imødekomme usikkerheden eller krav fra interessenterne, herunder især banken.

4.5 Virksomhedssammenslutninger

En virksomhedssammenslutning er en sammenlægning af to eller flere separate enheder eller virksomheder til én enhed. ÅRL bygger på den ophævede internationale regnskabsstandard IAS 22 (1998) "Business Combinations", og anvendes derfor fortsat til at fortolke regler for virksomhedssammenslutninger. Alligevel er der identificeret visse forskelle mellem IAS 22 og den danske lovregulering for virksomhedssammenslutninger. Internationalt er IAS 22 erstattet af IFRS 3 "Business Combinations", som ligeledes indeholder en række forskelle til den danske lovregulering. Det har medført, at selvom virksomhedssammenslutninger trods enkle hovedregler er forholdsvist kompliceret, at benytte i praksis.

4.5.1 Baggrund for ændringerne til virksomhedssammenslutninger

Formålet med tilpasning af ÅRL til IFRS er i høj grad, at Danmark ønsker at tilpasse reglerne om virksomhedssammenslutninger til den nye IFRS 3 om virksomhedssammenslutninger, i det omfang at tilpasningen ikke strider imod regnskabsdirektivet.

I forbindelse med høringen af lovforslaget om ændringen af ÅRL i forhold til virksomhedssammenslutninger var det særligt FSR, som i deres bemærkninger var kritiske i deres høringssvar.

Deres bemærkninger var blandt andet, at der i forslaget fremgik bestemmelse om, at der i særlige tilfælde skal afskrives på erhvervet goodwill over 10 år, hvor brugstiden ikke kan skønnes pålideligt. De fremhævede endvidere, at goodwill knytter sig til virksomheden som helhed og dermed ikke af natur har en definerbar levetid, hvorfor det formentlig vil betyde, at erhvervede goodwill i praksis som hovedregel vil afskrives over en 10 årsperiode¹⁰⁶.

En anden bemærkning var, at der i forslaget fremgik en bestemmelse om, at en hensat forpligtelse til omstrukturering skal indregnes, når den er besluttet, og når processen omkring omstruktureringen er påbegyndt. FSR fremhævede, at bestemmelsen er afvigende fra IFRS, som udelukkende kræver, at omstruktureringen er påbegyndt eller er besluttet og offentliggjort, og de anbefalede derfor, at forslaget blev tilpasset hertil¹⁰⁷.

Herudover fremhævede FSR, at når sammenlægningsmetoden anvendes i forbindelse med en virksomhedssammenslutning, bør det præciseres, at virksomhedssammenslutninger efter denne metode medfører tilpasning af en eventuel 5-årsoversigt, da det i forvejen i praksis var antaget, at der skulle ske denne tilpasning. FSR støttede dog forslaget om, at åbningsbalancen udarbejdes efter enten sammenlægningsmetoden (bogførte værdier) eller overtagelsesmetoden (dagsværdier)¹⁰⁸.

4.5.1 Virksomhedssammenslutninger efter ÅRL - før ændringerne til ÅRL

Virksomhedssammenslutning defineres efter ÅRL, som anskaffelsen af et selskab, hvor der etableres et moder-/dattervirksomhedsforhold, som en virksomhedssammenslutning, uanset om aktiviteten i dattervirksomheden udgør en virksomhed eller blot består af et eller nogle få aktiver.

¹⁰⁶ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

¹⁰⁷ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

¹⁰⁸ Oversigt over høringssvar – lov 117 årsregnskabsloven

Virksomhedssammenslutning før ændringerne til ÅRL kunne behandles efter to metoder. Hovedreglen er overtagelsesmetoden og undtagelsen hertil er sammenlægningsmetoden¹⁰⁹. Indregning og måling af aktiver og forpligtelser efter overdragelsesmetoden sker på erhvervelsestidspunktet i den overtagne virksomhed til dagsværdi i koncernregnskabet.

Det følger endvidere heraf, at de indregnede aktiver og forpligtelser skal overholde indregningskriterierne i ÅRL. Dette medfører, at immaterielle aktiver ikke er aktiver, da det ikke er sandsynligt, at der vil blive opnået økonomiske fordele af disse. Tilsvarende kan eventualforpligtelser ikke indregnes, som en forpligtelse og bliver derfor en del af goodwill sammen med de immaterielle aktiver. Visse selskabsretlige transaktioner, som fusioner og spaltninger og overdragelse af bestående virksomheder (nettoaktiver) og bestemmende kapitalandele tillader virksomhedssammenslutning efter overdragelsesmetoden med tilbagevirkende kraft¹¹⁰. Forventede omkostninger relateret til omstruktureringen i den overtagne virksomhed indregnes som hensatte forpligtelser. Når der gennemføres en virksomhedssammenslutning efter overtagelsesmetoden, gælder følgende fem hovedtrin¹¹¹:

- Identifikation af overtagende og overtagne virksomhed
- Fastsættelse af overtagelsestidspunktet
- Opgørelse af kostprisen¹¹²
- Identificere alle overtagne aktiver og forpligtelser på overtagelsesdagen og foretag omvurdering til dagsværdi
- Opgørelse af goodwill eller negativ goodwill (forskelsværdien mellem erhvervelsessummen og den opgjorte dagsværdi)

4.5.1.1 Identifikation af overtagende og overtagne virksomhed

Identifikation af den overtagende virksomhed og den overtagne virksomhed er ikke specifikt reguleret i dansk lovgivning eller i EU's regnskabsdirektiv. Erhvervsstyrelsen har imidlertid udtalt, at den overtagende virksomhed altid vil være den virksomhed, der juridisk overtager en anden virksomhed efter ÅRL¹¹³.

4.5.1.2 Fastsættelse af overtagelsestidspunktet

Overtagelsestidspunktet er tidspunktet, hvor køber overtager kontrollen over den tilkøbte virksomhed fra sælger. Før end at kontrollen reelt vurderes for at være overgået til køber, skal alle væsentlige betingelser være opfyldt. Normalt vil følgende betingelser være fastsættelsesdatoen for opnåelse af kontrollen:

- Indsættelse af ledelsesmedlemmer i de centrale ledelsesorganer
- Godkendelse fra konkurrencemyndigheden

Er der derimod tale om successive erhvervelser, sker virksomhedsovertagelsen først fra det tidspunkt, hvor den overtagende virksomhed opnår kontrollen over den overtagne virksomhed.

¹⁰⁹ ÅRL §§ 121-123 og §§ 129-130

¹¹⁰ Jf. lovbemærkningerne til selskabslovens § 237, hvor det fremgår at selskabsloven træder forud for årsregnskabsloven

¹¹¹ IFRS, Introduktion til de internationale regnskabsstandarde, Deloitte, 2013

¹¹² Opgøres ekskl. transaktionsomkostninger (omkostningsføres i resultatopgørelsen)

¹¹³ Indsigt i årsregnskabsloven, EY's praktiske guide til forståelse af loven, 1, udgave 2014/15, side 166

4.5.1.3 Opgørelse af kostpris

Kostprisen for den erhvervede virksomhed udgør købsvederlaget med tillæg af transaktionsomkostninger, der er direkte tilknyttet erhvervelsen med udgangspunkt i principperne for indregning af anlægsaktiver i ÅRL §§ 36 og 40. Eksempler på sådanne omkostninger er bl.a. offentlige afgifter, honorarer til advokat og revisor i forbindelse med overtagelsen. Købsvederlaget kan bestå af kontanter eller andre aktiver, og i forbindelse med opgørelsen af ikke-kontante vederlag, skal der foretages måling til dagsværdien på overtagelsestidspunktet for de vederlagte aktiver. Er købsaftalen betinget af fremtidige resultater, og det forsvarligt kan fastsættes til et beløb på anskaffelsestidspunktet, kan der ved opgørelsen af kostprisen på overtagelsestidspunktet anvendes nutidsværdien af vederlaget. I tilfælde af, at der efterfølgende sker en korrektion, som følge af det fremtidige resultat, skal dette reguleres i kostprisen og tilsvarende i goodwillen. Dette kan ske tidsubegrænset.

4.5.1.4 Identifikation af alle overtagne aktiver og forpligtelser

Ved overtagelsestidspunktet skal aktiver og forpligtelser i den overtagne virksomheds identificeres og derefter opgøres til dagsværdi. Det gælder både de bogførte og ikke bogførte identificerbare aktiver og forpligtelser, som individuelt opfylder følgende kriterier:

- Det er mere end 50 % sandsynligt, at alle fremtidige økonomiske fordele relateret til aktivet/forpligtelsen vil tilflyde køber/skal afholdes af køberen
- Der kan foretages en pålidelig dagsværdiopgørelse

Årsagen til, at de ikke bogførte aktiver og forpligtelser ikke er indregnet i den overtagne virksomhed før overtagelsen, skyldes, at de tidligere ikke opfyldte kriterierne for indregning. Følgende immaterielle aktiver er eksempler på, hvornår aktiver normalt ikke er indregnet i den overtagne virksomhed, men skal opgøres og indregnes individuelt i overtagelsesbalancen:

Eksempler	
Ordrebeholdninger	Udgivelsestitler
Kundekontrakter	Know how
Varemærker	Ikke-indregnede udviklingsprojekter, der opfyldes kravene i IAS 38 på overtagelsestidspunktet

114

Det er ikke muligt for køber at hensætte til fremtidige handlinger¹¹⁵. Dette gælder også fremtidige driftstab eller til øvrige omkostninger, man forventer at afholde i forbindelse med virksomhedsovertagelsen.

¹¹⁴ Egen tilvirkning

¹¹⁵ Indsigt i årsregnskabsloven, EY's praktiske guide til forståelse af loven, 2, udgave 2015/16, side 209

Det følger af ÅRL § 122, at forventede omkostninger til omstrukturering i den erhvervede virksomhed skal indregnes, og dertil er der krav om, at der skal være tale om en konkret forpligtelse, herunder skal der foreligge en plan for omstruktureringen, som forventes gennemført inden for en overkommelig fremtid. Dette kræves dog ikke at være offentliggjort på overtagelsestidspunktet.

Når alle aktiver og forpligtelser er identificeret på overtagelsestidspunktet, skal de måles på ny. Målingen skal ske til dagsværdi, og udgør derefter de nye kostpriser i den overtagende virksomheds koncernregnskab og sker uden hensyntagen til den overtagende virksomheds intentioner med de overtagne aktiver og forpligtelser, bortset fra omstrukturingsomkostninger. Endvidere skal der som følge af ovenstående omvurdering foretages regulering af udskudt skat.

Retningslinjerne for fastlæggelse af dagsværdien af en række aktiver og forpligtelser tager udgangspunkt i den tidligere IAS 22 og indeholder følgende:

Aktiver	Passiver
Noteret og unoteret værdipapirer måles til dagsværdien	Tabsgivende kontrakter, uafdækkede pensionsforpligtelser og øvrige forpligtelser måles til nutidsværdi baseret på de beløb, der skal betales for, at kunne opfylde forpligtelsen
Immaterielle aktiver måles til dagsværdien og fastlægges på baggrund af At der foreligger et aktivt marked, eller Den værdi der afspejler hvad virksomheden ville betale hos en uafhængig tredjemand, såfremt der ikke foreligger et aktivt marked	Gældsforpligtelser måles til nutidsværdien baseret på de beløb, der skal betales. Såfremt der er tale om kortfristet gæld kan dette måles til nominel værdi, hvis forskellen mellem det nominelle og det tilbagediskonterede beløb er uvæsentligt
Tilgodehavende måles til nutidsværdien, som tager udgangspunkt i de beløb, der forventes modtaget efter nedskrivninger for uerholdelige beløb og inddrivelsesomkostninger. Såfremt der er tale om kortfristet tilgodehavende og forskellen mellem det nominelle og det tilbagediskonteret beløb er uvæsentlig, skal disse ikke tilbagediskonteres	Minoritetsandele skal måles til den forholdsæssige andel af dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed. Aktiver og forpligtelser, som der er opnået kontrol over, måles til dagsværdi selvom den overtagende virksomhed kun har overtaget en andel af den overtagne virksomhed
Varebeholdninger Færdigvarer og handelsvarer måles til den forventede salgspris med fradrag af -Salgsomkostninger -Advance for den overtagne virksomheds salgsindsats med udgangspunkt i den tilsvarende avance i færdigvarer og handelsvarer Varer under fremstilling måles til den forventede salgspris med fradrag af -Færdiggørelsesomkostninger -Salgsomkostninger -Advance for den overtagne virksomheds færdiggørelse med udgangspunkt i den tilsvarende avance i færdigvarer	(Skatteaktiver) og-forpligtelser måles som udgangspunkt efter den sammensluttede virksomhed eller koncerns forhold. Opgørelsen sker inkl. skatteeffekten af de foretagne omvurderinger af de identificerbare aktiver og forpligtelser. Der skal også indregnes skatteaktiver fra den overtagne virksomhed, som tidligere ikke var indregnet før sammenslutningen, men som følge af virksomhedssammenslutningen opfylder kriterierne for indregning. Endvidere indregnes udskudt skat af forskellen mellem dagsværdien af de regnskabsmæssige værdier og de skattemæssige værdier
Tekniske anlæg, driftsmateriel og inventar måles til dagsværdien. Såfremt der ikke kan opgøres en særskilt dagsværdi, som følge af anlæggets speciale beskaffenhed, eller det sjældent handles bortset fra i forbindelse med en virksomhedsovertagelse måles anlægget til en værdi, der svare til prisen for at genopføre anlægget med fradrag af afskrivninger i forhold til dens stand og levetid	
Grunde og bygninger måles til dagsværdien	

4.5.1.5 Opgørelse af goodwill eller negativ goodwill

Goodwill beregnes som forskellen mellem købsprisen og dagsværdien af de overtagne nettoaktiver samt eventuelle minoritetsandele på overtagelsestidspunktet. Ejer den overtagende virksomhed i forvejen kapitalandele i den overtagne virksomhed, og/eller hvor der eksisterer minoritetsinteresser i den overtagne virksomhed efter overtagelsen, indgår dagsværdien af de tidligere ejede kapitalandele og dagsværdien af minoritetsinteresser i kostprisen af goodwillen.

Den positive goodwill indregnes i balancen som et immaterielt anlægsaktiv og skal afskrives over den forventede økonomiske levetid, dog maksimalt over 20 år. Eventuel negativ goodwill indregnes i balancen, som en særskilt periodeafgrænsningsposter under forpligtelser.

Beløbet justeres over resultatopgørelsen i takt med perioden, hvor forskelsbeløbet realiseres, dog maksimalt over 20 år. Herudover er det muligt at regulere betingede vederlag imod goodwill tidsubegrænset. Der må endvidere ikke foretages indregning af udskudt skat vedrørende goodwill.

Efterfølgende reguleringer i aktiver og forpligtelser efter overtagelsen, som sker frem til udløbet af det første regnskabsår og forholdet til reguleringen, eksisterede på overtagelsestidspunktet, men ikke er indregnet, skal den oprindelige goodwill tilsvarende reguleres. Konstateres det, at aktiver og forpligtelser efter overtagelsestidspunktet skulle have været indregnet med et andet beløb, end det oprindelige beløb, ændres måling af aktiver og forpligtelser og tilsvarende reguleres goodwillen. Dette kan alene korrigeres i anskaffelsesåret og i det efterfølgende regnskabsår, og eventuelle sammenligningstal skal tilsvarende tilpasses. Efterfølgende regulering kan dog aldrig foretages for nye forhold, transaktioner eller begivenheder, som er opstået efter overtagelsestidspunktet.

4.5.1.6 Sammenlægningsmetoden

Sammenlægningsmetoden er en undtagelse til overdragelsesmetoden og kan anvendes, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

Der er tale om sammenlægning indenfor et eksisterende koncernforhold
Der kan ikke identificeres en overtagende part i sammenlægningen og:
- Modervirksomheden efter sammenlægningen besidder mindst 90 % af stemmerettighederne og af den pålydende værdi af den erhvervede virksomheds kapital
- Modervirksomheden har opnået besiddelsen efter en ordning, der indebærer at hverken modervirksomheden eller dattervirksomhedens virksomhedsdeltagere får bestemmende indflydelse over den sammenlagte virksomhed
- Det kontante vederlag ikke udgør mere end 10 % af den pålydende værdi af de modtagne kapitalandele.

Koncernregnskabet efter sammenlægningsmetoden skal aflægges for sammenlægningsåret, som om virksomhederne havde været sammenlagt fra dag 1 i sammenlægningsåret. Det betyder, at der skal foretages eliminerings, således at koncernregnskabet udarbejdes, som om koncernforholdet havde eksisteret i hele regnskabsåret, hvorfor sammenligningstallene ligeledes skal konsolideres. Ved sammenlægningsmetoden skal der eventuelt foretages regulering til fælles regnskabspraksis, men bortset fra dette, skal der ikke ske omvurdering af aktiver og forpligtelser, hvorfor der ikke opstår goodwill. Eventuelle forskelle mellem erhvervelsessummen og indre værdi indregnes over egenkapitalen.

4.5.2 Virksomhedssammenslutninger efter IFRS

Virksomhedssammenslutning efter IFRS 3 behandles udelukkende efter overtagelsesmetoden. Ifølge IFRS 3 defineres en virksomhedssammenslutning, som en transaktion eller begivenhed, hvor en erhverver, opnår kontrol over en eller flere virksomheder.

Ved en virksomhed forstås aktiviteter og aktiver, som er integreret på en sådan måde, at de er i stand til at blive udført og ledet med henblik på at opnå afkast til eller reducer omkostningerne for ejerne¹¹⁶. Virksomhedssammenslutninger efter IFRS 3 er sammenlægningsmetoden ikke tilladt.

En virksomhedssammenslutning efter IFRS 3, er når der etableres et moder-/dattervirksomhedsforhold ved køb af kapitalandele eller ved køb af nettoaktiver(aktivitet) fra en anden virksomhed, herunder apportindskud ved selskabsretlige fusioner og ved aktieombytninger. Det betyder, at såfremt der købes et selskab, som ikke udgør en virksomhed, hvorved der etableres et moder-/dattervirksomhedsforhold i forbindelse med købet, ikke er en virksomhedssammenslutning.

Overtagelsesmetoden efter IFRS 3 indeholder følgende væsentlige elementer:

Identifikation af den overtagende part
Fastsættelse af overtagelsestidspunktet
Opgørelse af købsprisen
Identificering af overtagne aktiver og forpligtelser, herunder foretag indregning og måling
Måling af minoritetsinteresser
Behandling af eksisterende ejerandele
Opgørelse af goodwill eller gevinst ved favorable overtagelser

Overtagelsesmetoden må udelukkende anvendes hos den overtagne virksomheds aktiver og forpligtelser, da de som følge af virksomhedssammenslutningen skal indregnes i koncernregnskabet for den overtagne virksomhed.

4.5.2.1 Identifikation af den overtagende part

Ved virksomhedssammenslutninger efter IFRS 3 kræves det, at der altid skal identificeres en overtagende part, og at denne opnår bestemmende indflydelse (kontrol) over den sammensluttede virksomhed. Det er muligt, at ved en virksomhedssammenslutning efter IFRS 3, at den der regnskabsmæssigt anses som den overtagende, kan være forskellig fra den overtagende i juridisk forstand, hvilket gør at der sker en omvendt virksomhedssammenslutning.

Omvendte virksomhedsovertagelser sker normalt, når den overtagende virksomhed i juridisk forstand foretager betaling ved udstedelse af aktier, og aktionærerne fra den købte virksomhed opnår bestemmende indflydelse (kontrol) over den samlede virksomhed.

¹¹⁶ Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, 4. udgave, Jan Fedders og Henrik Steffensen

Et eksempel herpå er, når en unoteret virksomhed overtages af en mindre børsnoteret virksomhed og herved bliver børsnoteret. Juridisk set er den udstedende børsnoterede virksomhed modervirksomheden, og dattervirksomheden er den unoterede virksomhed, hvor dattervirksomheden i regnskabsmæssigt henseende er den overtagne virksomhed. Dette betyder, at de regnskabsmæssige indhold af transaktionen i forbindelse med overtagelsen behandles i koncernregnskabet, og at det juridiske indhold af transaktionen i forbindelse med overtagelsen behandles i modervirksomhedens separate regnskab.

Overordnet kan et af følgende elementer afklare, om der er tale om den overtagende part:

Kontrol over mere end halvdelen af stemmerettighederne
Muligheden for at bestemme driftsmæssige og finansielle forhold på baggrund af vedtægter eller aftale
Muligheden for at udnævne og afsætte flertallet af bestyrelsesmedlemmerne, eller
Muligheden for at afgive flertallet af stemmerne ved bestyrelsesmøderne

4.5.2.2 Fastsættelse af overtagelsestidspunktet

Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor den overtagende virksomhed reelt opnår bestemmende indflydelse(kontrol), og den overtagne virksomheds resultat og aktiver og forpligtelser indregnes fra dette tidspunkt. Virksomhedens resultat skal indregnes i resultatet og aktiver og forpligtelserne indregnes i balancen. Er der udelukkende tale om køb af nettoaktiver, vil tidspunktet for ejendomsrettens overgang være overtagelsestidspunktet.

4.5.2.3 Opgørelse af købsprisen

Vederlag i forbindelse med overtagelsen opgøres til dagsværdien på overtagelsestidspunktet af det kontant betalte vederlag, overdragne aktiver til sælger, påtaget forpligtelser over for sælger og udstedelse af egenkapitalinstrumenter. Herudover skal relaterede omkostninger(transaktionsomkostninger) i forbindelse med virksomhedssammenslutningen indregnes i resultatopgørelsen. Såfremt der er tale om betingede vederlag¹¹⁷, skal dette indregnes og måles til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Betingede vederlag kan eksempelvis omfatte følgende:

De tidligere ejere af den overtagne virksomhed vil modtage vederlag, uagtet at de forlader virksomhed	Den ordinære aflønning medarbejderne modtager er indenfor sædvanligt aflønningsniveau
De tidligere ejer, som ikke fortsætter i den overtagne virksomhed modtager samme betaling som de fortsættende medarbejdere	Andre aftaler vedrørende fremtidige ydelser, som huslejekontrakter eller bindende aftaler om levering af varer og tjenesteydelser
Formlen der anvendes til brug for opgørelse af den betingede betaling har til formål at justere eller bekræfte dagsværdien af den overtagne virksomhed	

¹¹⁷ Fx en earn-out-aftale

Efterfølgende ændringer i værdien af det betingende vederlag opstået som følge af de indtruffede begivenheder efter overtagelsestidspunktet, indregnes ligeledes i resultatet og reguleres derfor i det betalte vederlag.

De omkostninger, som er afholdt til at etablere lånefinansiering af et køb vurderes til at være afholdt med henblik på optagelse af en finansiell forpligtelse, og skal behandles særskilt efter reglerne om finansielle instrumenter i henhold til IAS 39¹¹⁸. Herudover anses omkostninger, der er afholdt til at udstede egenkapitalinstrumenter for egenkapitalomkostninger, og skal derfor indregnes direkte på egenkapitalen efter reglerne om finansielle instrumenter i henhold til IAS 32¹¹⁹.

4.5.2.4 Identificering af overtagne aktiver og forpligtelser, herunder foretag indregning og måling

Den overtagne virksomhed skal på overtagelsestidspunktet identificere og indregne aktiver og forpligtelser i overtagelsesbalancen. Disse skal som udgangspunkt måles til dagsværdien på overtagelsestidspunktet i henhold til IFRS 13¹²⁰. Dette gælder også de aktiver, som køber ikke ønsker at anvende eller udnytte på anden måde, da aktiver som udgangspunkt skal måles til dagsværdi uagtet købers hensigter med aktiverne. Undtagelser til, hvornår aktiverne ikke skal måles til dagsværdi, fremgår af følgende:

Generhvervede rettigheder Generhvervede rettigheder, som den overtagne virksomhed tidligere har været tildelt fra køber måles til dagsværdi, men på grundlag af kontraktlige restløbetid og tager derfor ikke hensyn til en eventuel forlængelse Personaleforpligtelser Personaleforpligtelser er i praksis pensionsforpligtelser og lignede forpligtelser. Pensionsforpligtelser skal indregnes til projected unit credit method i henhold til IAS 19, som er en særlig metode til at måle nutidsværdien sammen med en diskontingsats, der tager udgangspunkt i erhvervsobligationer af høj kvalitet Udskudt skat Udskudt skatteforpligtelser og – aktiver, som kan henføres til de overtagne aktiver og forpligtelser, herunder skatteeffekten af fremførbare underskud, skal indregnes og måles til nettorealisationsværdien efter IAS 12. Det betyder, at udskudt opgøres efter den balanceorienterede gælds metode, som tager udgangspunkt i forskellen mellem de regnskabsmæssige værdier og de skattemæssige værdier. Indregningen efter den balanceorienterede gælds metode sker efter følgende væsentlige principper: - Udskudt skatteforpligtelse indregnes som udgangspunkt for alle skattepligtige midlertidige forskelle - Udskudt skatteaktiv indregnes for alle fradragsberettigede midlertidige forskelle, såfremt det er sandsynligt at disse kan modregnes i skattemæssigt overskud der er til rådighed - Udnyttet skattemæssige underskud og uudnyttede fradrag indregnes, såfremt det er sandsynligt at disse kan modregnes i fremtidig skattemæssigt overskud der er til rådighed Målingen af udskudt skat skal ske til den gældende skattesats, som det forventes at være gældende når aktivet realiseres eller forpligtelsen indfries. Tillige er det et krav, at den udskudte skat afspejler de skattemæssige konsekvenser af den forventede anvendelse af aktivet eller afvikling af forpligtelsen. Indkomstskatter	Anlægsaktiver eller grupper af anlægsaktiver, som er bestemt for salg Anlægsaktiver eller grupper af anlægsaktiver, som er bestemt for salg på overtagelsestidspunktet skal behandles efter IFRS 5 og skal derfor måles til dagsværdien med fradrag af de forventede salgsomkostninger Refusionsaktiver Refusionsaktiver indregnes samtidig med den tilhørende forpligtelse og måles efter tilsvarende princip som forpligtelsen. Dette kan eksempelvis være når en sælger har indgået aftale med køber om, at sælger godtgør køber for deres usikre forpligtelse i form af en retssag Aktiebaseret aflønning Aktiebaseret aflønning, der baseret på aktier hos den overtagne virksomhed og som ændres til et aktieaflønningsplan, som følger aktierne hos den overtagne virksomhed, skal forpligtelser og egenkapitalinstrumenter måles i overensstemmelse med IFRS 2 på virksomhedsovertagelsestidspunktet. Det betyder, at den opgjorte værdi skal fordeles mellem betalingen for virksomhedsovertagelsen og betaling for det fremtidige arbejde. Dette gælder også aktieaflønningsplaner, som ikke erstattes af et andet i forbindelse med overtagelsen
--	---

Det gælder for eventualforpligtelser, at de kan indregnes i balancen til dagsværdi, såfremt det er muligt at opgøre dagsværdien pålideligt, uagtet om forpligtelsen er sandsynlig eller ej.

¹¹⁸ Indregning og måling

¹¹⁹ Præsentation

¹²⁰ Dagsværdimåling (målingsprincippet)

Aktiver og forpligtelser, som er blevet identificeret i forbindelse med overtagelsestidspunktet, skal behandles i overensstemmelse med den overtagendes virksomheds regnskabspraksis. Herudover gælder det, at immaterielle aktiver skal indregnes separat fra goodwill, såfremt de kan identificeres særskilt og er under virksomhedens kontrol, samt at de fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden. Det skal hertil bemærkes, at immaterielle aktiver eller aktiver i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse, hvor forventningen om at fremtidige økonomiske fordele er sandsynlige, og kostprisen kan opgøres pålidelig, altid anses for at være opfyldt. Det medfører, at internt oparbejdet, som eksempelvis et igangværende forsknings- og udviklingsprojekt i den overtagne virksomhed, skal indregnes særskilt i overtagelsesbalancen. Dette gælder uanset om de afholdte omkostninger burde have været resultatført, såfremt den overtagne virksomhed selv skulle afholde disse, eller projekterne i den overtagne virksomheds balance ikke tidligere var indregnet heri.

De omkostninger til omstruktureringer i de sammensluttede virksomheder, som den overtagende virksomhed forventer at afholde, kan som udgangspunkt ikke hensættes i overtagelsesbalancen. Såfremt omkostninger til omstruktureringer eksisterede som en forpligtelse i den overtagne virksomhed, kan disse indregnes i overtagelsesbalancen.

4.5.2.5 Måling af minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser, som har ret til en forholdsmæssig andel i dattervirksomhedens nettoaktiver, såfremt dattervirksomheden likvideres, skal måles til dagsværdien eller til deres forholdsmæssige andel af de overtagne nettoaktiver. Når dagsværdi anvendes som måling, skal der ske indregning af goodwill hos den del af den overtagne virksomhed, som ejes af minoritetsinteresserne.

4.5.2.6 Behandling af eksisterende ejerandele

I tilfælde af at den overtagende virksomhed inden virksomhedssammenslutningen ejer kapitalandele i den overtagende virksomhed, skal kapitalandele omvurderes til dagsværdien på overtagelsestidspunktet, og såfremt der er en gevinst eller tab i forbindelse med omvurderingen, skal dette indregnes i resultatet.

4.5.2.7 Opgørelse af goodwill eller gevinst ved favorable overtagelser

Det er et krav i henhold til IFRS 3, at den overtagende virksomhed indregner erhvervet goodwill i forbindelse med virksomhedssammenslutningen. Goodwill skal ved første indregning måles som forskellen mellem:

1. Værdien af det betalte vederlag relateret til virksomhedsovertagelsen med tillæg af minoritetsinteresser og dagsværdien af erhvervet ejerandele før overtagelsestidspunktet¹²¹, og
2. dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser

¹²¹ Også kaldet "trinvis overtagelser"

Opgørelsen kan specificeres således:

Opgørelse af goodwill
+ Betalt vederlag (kostpris)
+ Minoritetsinteresser
+ Dagsværdien af eksisterende ejerandele
- Dagsværdien af overtagne aktiver og forpligtelser
= Goodwill

Efterfølgende skal goodwill fortsat måles til kostpris, hvor der mindst én gang om året skal foretages test for værdiforringelse og eventuelt nedskrives til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end kostprisen.

Udgør dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser mere end summen af betalte vederlag, minoritetsinteresser og af dagsværdien af eksisterende ejerandel, opstår der en gevinst¹²², som skal indregnes i resultatet som en indtægt. Det skal herved sikres, at samtlige aktiver og forpligtelser er indregnet og foretage stillingtagen til om at disse, herunder eventuelle minoritetsinteresser, eksisterende ejerandele og betalte vederlag er opgjort til den korrekte værdi.

4.5.2.8 Efterfølgende reguleringer til overtagelsesbalancen

Er det på overtagelsesdagen, herunder den efterfølgende balance udelukkende mulighed for at opgøre en foreløbig dagsværdi af de overtagne aktiver og forpligtelser eller det betalte vederlag, skal disse værdier anvendes hos den overtagende virksomhed i forbindelse med udarbejdelse af deres regnskab. Efterfølgende korrektioner, som direkte kan henføres til forhold, der eksisterede på overtagelsestidspunktet, og der sker inden for en periode på 12 måneder fra overtagelsesdagen, skal justeres i de overtagne aktiver og forpligtelser og som følge af dette skal der ligeledes ske justering i eventuel goodwill eller gevinst ved favorabel overtagelse. Efterfølgende korrektioner, der sker 12 måneder fra overtagelsesdagen, og som ikke vedrører forhold, som eksisterede på overtagelsestidspunktet, skal behandles efter ændring af regnskabsmæssige skøn og korrigeres derfor ikke med tilbagevirkende kraft.

¹²² Tidligere kaldet goodwill

4.5.2.9 Krav til oplysninger i regnskabet

Det fremgår af IFRS 3, at der gælder generelle oplysningskrav, som skal oplyses for hver virksomhedssammenslutning. Dette er en nødvendighed for regnskabsbrugeren til at vurdere omfanget og konsekvenserne af virksomhedssammenslutningen, som har fundet sted. Overordnet kræves det, at regnskabet indeholder følgende oplysninger:

Beskrivelse af hovedårsagen for virksomhedssammenslutningen, herunder beskrivelse af hvordan køber opnåede kontrollen	Opgøres virksomhedssammenslutningen foreløbigt, skal dette fremgå og tillige indeholde information om, hvilke dele der er opgjort foreløbigt
Overtagne stemmeberettigede egenkapitalinstrumenter, herunder andelen	Identifikation og beskrivelse af og navn på den overtagne virksomhed
Oplysning om omsætning og resultat i den overtagne virksomhed efter overtagelsestidspunktet, samt om omsætning og resultat for den samlede koncern, såfremt virksomhedssammenslutningen havde indtruffet i begyndelsen af regnskabsåret	Eventuelt indtægtsførsel af gevinst ved favorabel overtagelser skal oplyses, herudover skal oplysninger såsom eventualforpligtelser, minoritetsinteresser, trinvis overtagelser, transaktioner, der er behandlet efter virksomhedssammenslutningen også fremgå i regnskabet
Beskrivelse af aftalen for det betingede vederlag og godtgørelser, herunder oplysning om det indregnet beløb og det laveste og højeste beløb, der forventes betalt	Værdien af vederlaget der er betalt som følge af virksomhedssammenslutningen og beskrivelse af hvordan beløbet er sammensat
Tilgodehavende skal indenfor hver kategori indeholde oplysning om dagsværdi og nominelt beløb samt forventet tab	Aktiver og forpligtelser skal oplyse om indregnet beløb for hver type på overtagelsestidspunktet
Størrelsen af det forventede fradragsberettiget goodwill	Identifikation og beskrivelse af og navn på den overtagne virksomhed
Oplysning om afstemning af den regnskabsmæssige goodwillværdi med specifikation af primo til ultimo med indeholdelse af detaljerede oplysninger om til- og afgang i året, nedskrivninger for værdiforringelse, reguleringer til indregnet goodwill mv.	Væsentlige gevinster eller tab på overtagne aktiver eller forpligtelser, der er opstået som følge af virksomhedssammenslutningen skal indeholde oplysning om beløb og forklaring på årsagen
Oplysninger der har fundet sted efter balancedagen, som af praktiske årsager ikke er mulige at give før endelig godkendelse af årsrapporten, skal oplyses med angivelse af hvilke oplysninger og årsagen til at dette ikke er muligt	Ved flere virksomhedssammenslutninger, der hver for sig vurderes at være uvæsentlige, kan en del af oplysningerne gives samlet
Overtagelsestidspunktet	

4.5.3 Sammenligning mellem tidligere ÅRL og IFRS

4.5.3.1 Definition af en virksomhedssammenslutning

Definitionen af, hvornår der er tale om en virksomhedssammenslutning, er forskellig fra ÅRL til IFRS, da der ifølge IFRS udelukkende er tale om en virksomhedssammenslutning, hvis erhvervelsen af et selskab og dens aktivitet alene udgør en virksomhed, hvorimod det følger af ÅRL, at når der i forbindelse med en virksomhedssammenslutning anskaffes et selskab, således at der etableres et moder-/dattervirksomhedsforhold, uanset om aktiviteten i dattervirksomheden udgør en virksomhed eller blot består af et eller nogle få aktiver. Det betyder, at det efter ÅRL er tilstrækkeligt at indskyde et aktiv, såfremt det skaber et selvstændigt indtægtsgrundlag modsat IFRS, hvor der skal være tale om en virksomhed.

4.5.3.2 Metode for regnskabsmæssig behandling af virksomhedssammenslutning

En væsentlig forskel mellem ÅRL og IFRS er, at alle virksomhedssammenslutninger efter IFRS skal, såfremt det er mellem uafhængige parter, behandles efter overtagelsesmetoden. Denne metode kan i midlertidig afviges ved tilvalg/fravalg efter ÅRL, hvor sammenlægningsmetoden kan benyttes i stedet, såfremt kriterierne for denne metode er opfyldt.

4.5.3.3 Forskelle ved kostprisen

Væsentligste forskelle mellem ÅRL og IFRS, når kostprisen opgøres er at transaktionsomkostninger ifølge IFRS ikke indgår i kostprisen ved en virksomhedsovertagelse modsat ÅRL, hvor kostprisen indeholder de omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen. En anden forskel er, at det følger af ÅRL, at virksomhedssammenslutningen bør indregnes på grundlaget den akkumulerede kostpris for kapitalandele, og dermed skal der ikke indregnes værdireguleringer på eksisterende kapitalinteresser, og sammenlignes dette med IFRS, fremgår det heri, at der i forbindelse med en trinvis overtagelse skal den overtagende virksomhed fra tidspunktet, hvor de opnår kontrol, foretage omvurdering af værdien på de eksisterende kapitalinteresser til dagsværdi og indregne differencen i resultatopgørelsen.

4.5.3.4 Forskelle ved identifikation af overtagne aktiver og forpligtelser, herunder ved indregning og måling

En væsentlig forskel mellem ÅRL og IFRS ved indregning af aktiver og forpligtelser er, at det fremgår af ÅRL, at der udelukkende kan ske indregning af de aktiver, som opfylder definitionen for indregning af aktiver, hvorimod det fremgår af IFRS, at immaterielle aktiver skal indregnes i overtagelsesbalancen, uanset sandsynligheden for de fremtidige fordele. Ved værdiansættelsen kræver IFRS, at aktiver og forpligtelser opgøres til den dagsværdi, som en uafhængig tredjemand vil betale for disse, hvorimod ÅRL anerkender, at der i forbindelse med værdiansættelsen af aktiver og forpligtelser er mulighed for at inkludere købers hensigter for disse. Dette betyder, at såfremt køber ønsker at afvikle aktivet, værdiansættes det til kr. 0 eller til den eventuelle scapværdi, som aktivet måtte have.

En anden forskel er, at hensættelser til omstrukturering ifølge IFRS, som er baseret på dens overtagende virksomheds planer, ikke kan indregnes i overtagelsesbalancen, hvorimod det fremgår af ÅRL, at der skal ske indregning af hensatte forpligtelser til omstrukturering fra det tidspunkt, hvor beslutningen er taget, uagtet at beslutningen bliver offentliggjort. Endvidere fremgår det af IFRS, at eventualforpligtelser skal indregnes i overtagelsesbalancen, uagtet at definitionen på en forpligtelse er opfyldt. Til sammenligning kræver ÅRL, at der udelukkende kan indregnes forpligtelser, som opfylder definitionen på forpligtelser, hvorfor eventualforpligtelser ikke kan indregnes i overtagelsesbalancen efter dansk lovregulering. Endvidere er der udelukkende mulighed for omvendte virksomhedsovertagelser i forbindelse med en virksomhedssammenslutning efter IFRS, da der herved ses på, hvilken aktionærgruppe der har kontrol over den samlede virksomhed i stedet for det juridiske indhold af transaktionen efter virksomhedssammenslutningen. Til sammenligning findes der ikke bestemmelser i ÅRL om omvendt virksomhedsovertagelse, da den overtagende virksomhed i juridisk forstand også er den overtagende virksomhed i regnskabsmæssigt forstand efter ÅRL.

4.5.3.5 Forskelle ved minoritetsinteresser

Minoritetsinteressens indflydelse ved indregning af goodwill er forskellig fra IFRS til ÅRL, da det efter IFRS 3 er muligt at indregne goodwill, som er knyttet minoritetsinteressen, og når goodwill efter ÅRL skal indregnes, kan der udelukkende indregnes goodwill, som er knyttet til de overtagne kapitalandele.

4.5.3.6 Forskelle ved goodwill og gevinst ved favorable overtagelser

En væsentlig forskel mellem ÅRL og IFRS er, at goodwill ikke afskrives efter IFRS, men derimod alene underkastes en årlig nedskrivningstest, hvorimod goodwill skal afskrives efter ÅRL inden for et ubetinget loft med en afskrivningsperiode på maksimalt 20 år.

En anden forskel er, at det følger af IFRS, at overtagelsesbalancen fra overtagelsesdagen må reguleres de efterfølgende 12 måneder, såfremt årsagen til reguleringen kan tilknyttes forhold, der eksisterede på overtagelsestidspunktet. Til forskel følger det af ÅRL, at efterfølgende reguleringer kan foretages i overtagelsesåret og i det efterfølgende regnskabsår. Det følger samtidig af ÅRL, at ændringer af earn-out aftaler eller lignende til købesummen kan reguleres tidsubegrænset, hvor efterfølgende ændringer af earn-out aftaler eller lignende i købesummen udelukkende kan ske inden for de efterfølgende 12 måneder.

En anden forskel er, at når der opstår en gevinst ved favorable overtagelser, skal forskelsbeløbet efter IFRS straks indtægtsføres i resultatet, hvorimod det gælder af ÅRL, at det indregnes som en særskilt periodeafgrænsningspost under forpligtelser og derefter indtægtsføre i takt med de forhold, som lægger til grund for, at gevinsten realiseres, herunder de forventede udgifter og tab, der er forbundet med den overtagende virksomheds planer for overtagelsen. Endvidere gælder det, at såfremt gevinst ved favorable overtagelser ikke relaterer sig til disse forventede udgifter og tab, skal denne indtægtsføres systematisk i overensstemmelse med brugstiden, da ÅRL ikke tillader straksindtægtsførsel.

4.5.4 Virksomhedssammenslutninger efter ÅRL - Efter ændringerne til ÅRL

4.5.4.1 Identifikation af den overtagende virksomhed

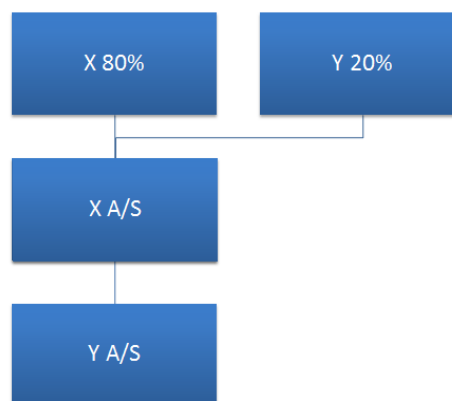
Tidligere har identifikation af, hvem der er den overtagende virksomhed taget udgangspunkt i, hvem der i juridisk forstand er den overtagende virksomhed. Fremover er det den faktisk overtagende virksomhed, der også er den overtagende virksomhed regnskabsmæssigt¹²³. En virksomhed efter lovbemærkninger defineres som ”en integreret mængde aktiviteter og aktiver, som kan udføres og styres med henblik på at frembringe et afkast i form af udbytte, lavere omkostninger eller andre økonomiske fordele direkte til investorer eller andre ejere, medlemmer eller deltagere”¹²⁴. Hvilken virksomhed, der er den reelt overtagende part er illustreret i følgende:

Virksomhedssammenslutning, hvor den overtagende part også er den bestemmende part efter virksomhedsovertagelsen¹²⁵. Dette anses for at være en sædvanlig overtagelse, og der skal i sådanne tilfælde ske omvurdering af den ikke overtagende parts nettoaktiver i koncernregnskabet samt opgøre goodwill.

Struktur inden virksomhedssammenslutningen

Struktur efter virksomhedssammenslutningen

Det fremgår ovenfor, at virksomhed X er den overtagende part og samtidig også er den bestemmende part efter virksomhedsovertagelsen. Det betyder, at der i X's koncernregnskab skal indregnes omvurderinger af Y's nettoaktiver samt opgøre goodwill.

¹²³ ÅRL § 122, stk. 2

¹²⁴ EY Indsigt i årsregnskabsloven – væsentlige ændringer på vej

¹²⁵ Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra PWC, Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år

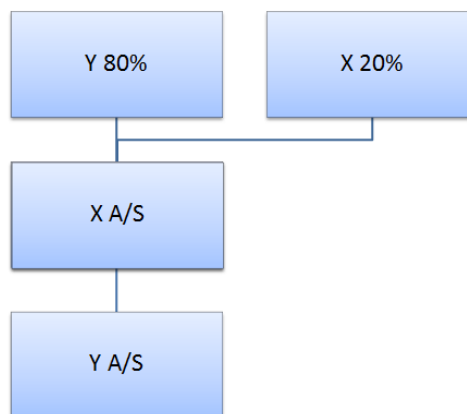
Virksomhedsovertagelse, hvor den overtagende part ikke er den bestemmende part efter virksomhedsovertagelsen¹²⁶. Dette er en såkaldt "omvendt overtagelse" og medfører, at den overtagende part ikke er den "faktiske overtagende" og derfor skal indregne egne omvurderende værdi, af dens nettoaktiver i koncernregnskabet samt opføre goodwill.

Struktur inden virksomhedssammenslutningen

Det fremgår ovenfor, at virksomhed Y er den faktiske overtagende part efter virksomhedsovertagelsen. Det betyder, at der i X's koncernregnskab skal indregne, egne omvurderinger af dens nettoaktiver samt opføre goodwill.

Struktur efter virksomhedssammenslutningen

Herudover er det nærmere præciseret, at en virksomhedssammenslutning ikke vurderes at være gennemført før det tidspunkt, hvor de involverede virksomheder bliver underlagt fælles kontrol. Det betyder, at når der gennemføres en fusion, hvor det efter de selskabsretlige regler fortages med regnskabsmæssig virkning tilbage til starten af regnskabsåret, skal værdierne tage udgangspunkt i værdierne i koncernregnskabet, der er opgjort på overtagelsesdatoen og ikke værdierne tilbage til starten af regnskabsåret.

Dette er illustreret i følgende eksempel¹²⁷:

Før overtagelsen

Efter overtagelsen

Efter Fusionen

Virksomhed X A/S ønsker at købe Y A/S, som er dattervirksomhed til virksomhed K A/S. X A/S og K A/S er uafhængige parter og købet gennemføres den 1. juli 2015, hvor virksomhed X A/S pr. denne dato samtidig opnår kontrol af dattervirksomheden Y A/S. Den 1. november 2015 fusionerer X A/S og Y A/S, som kan ske med regnskabsmæssig virkning til begyndelsen af regnskabsåret, som i dette tilfælde følger kalenderåret og derfor er fra den 1. januar 2015. Værdierne i koncernregnskabet, som er opgjort i overtagelsesbalancen pr. 1. juli 2015, er de værdier, som fusionen skal tage udgangspunkt i. Såfremt der er indregnet goodwill i

¹²⁶ Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra PWC, Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år

¹²⁷ Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra Deloitte, Ændring af årsregnskabsloven – Betyder det noget for mit årsregnskab

koncernregnskabet i forbindelse med overtagelsen, skal goodwill'en også indregnes i regnskabet efter fusionen. Endvidere må sammenligningstallene ikke tilpasses, da X A/S og Y A/S ikke har været underlagt fælles kontrol i hele regnskabsåret.

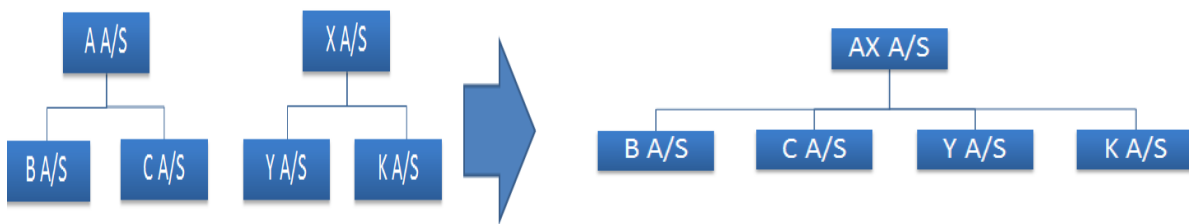
4.5.4.2 Virksomhedssammenslutningsmetoder

Overdragelsesmetoden og sammenlægningsmetoden suppleres fremadrettet af en tredje metode "book value method", som alene kan benyttes i koncerninterne virksomhedssammenslutninger og virksomhedssammenslutninger mellem virksomheder, der er underlagt bestemmende indflydelse fra den samme juridiske person¹²⁸. Sammenlægningen sker fortsat til bogførte værdier, men skal på overtagelsesdatoen ikke tilpasse sammenligningstallene.

Den tidligere mulighed for at anvende sammenlægningsmetoden for ligeværdige virksomheder afskaffes. Sammenlægningsmetoden kan herefter anvendes, når der etableres et koncernforhold, hvor de involverede virksomheder er underlagt en modervirksomhed i et koncernforhold, eller begge samtidig er underlagt den samme bestemmende indflydelse¹²⁹. Dette er illustreret i følgende eksempel¹³⁰:

Virksomhedsstruktur før sammenlægning

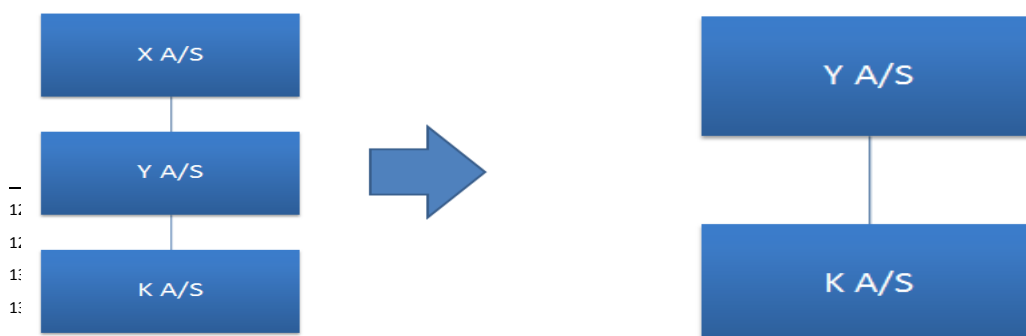
Virksomhedsstruktur efter sammenlægning

Virksomhed A A/S og virksomhed X A/S ønsker at fusionere, og som følge af at de er ligeværdige parter, er det ikke muligt at anvende sammenlægningsmetoden og skal derfor i stedet anvende overdragelsesmetoden. Det er dog i lovbemærkningerne præciseret, at overtagelsesmetoden ikke kan anvendes ved lodrette fusioner, hvor der ikke ydes noget vederlag i forbindelse med fusionen. Det betyder, at der skal anvendes sammenlægningsmetoden, da det ved brug af overtagelsesmetoden vil medføre, at der indregnes ny goodwill, som der er oparbejdet i dattervirksomheden, imens den er kontrolleret af modervirksomheden. Behandling af en omvendt lodret fusion er illustreret i følgende eksempel¹³¹:

Virksomhedsstruktur før fusion

Virksomhedsstruktur efter fusionen

Modervirksomhed X A/S og dattervirksomhed Y A/S skal fusioner med hinanden, uden at der ydes vederlag, og dattervirksomhed Y A/S fortsætter som det fortsættende selskab. Der var inden fusionen indregnet 100 mio.kr., som goodwill i koncernregnskabet relaterende til X A/S' virksomhedskøb af dattervirksomheden Y A/S.

Fusionen behandles efter sammenlægningsmetoden, hvilket betyder, at den hidtil indregnede goodwill 100 mio.kr., i koncernregnskabet bevares og at den efterfølgende merværdi, som dattervirksomhed Y A/S har opnået, imens virksomheden har været kontrolleret af modervirksomheden X A/S, ikke indregnes. Ovenstående var ikke muligt før ændringen til ÅRL.

Tillige er der mulighed for, at enkelte virksomheder fremadrettet kan vælge at anse sammenslutningen gennemført på erhvervelsestidspunktet og undlade at tilpasse sammenligningstal, hvorved at aktiver og forpligtelser fremover indregnes og måles til den bogførte værdi, der er opgjort efter den erhvervede virksomheds regnskabspraksis, som om de oprindeligt var købt af den erhvervede virksomhed. Eventuelle positive forskelsbeløb mellem kostpris for virksomheden og de indregnede nettoaktiver indregnes direkte på egenkapitalreserverne¹³².

4.5.4.3 Indregning af hensættelser til omstruktureringer

Det var tidligere et krav, at virksomheder i led med virksomhedssammenslutningen skulle indregne hensættelser til omstruktureringer, som skal afholdes i forbindelse med virksomhedssammenslutningen. Fremover skal omstruktureringer, der besluttet af den overtagende, indregnes i resultatopgørelsen, og der kan alene indregnes omkostninger til omstruktureringer, der i forvejen er indregnet i den overtagne virksomhed inden overtagelsesdagen, og som ikke kan henføres til virksomhedsovertagelsen¹³³. Dette fjerner muligheden for at indregne hensættelse til omstrukturering i kostprisen for kapitalandele i virksomhed i den overtagne virksomhed, og dermed ikke har indflydelse på forskelsværdien og udelukkende påvirker den regnskabsmæssige værdi af goodwill.

Derudover er det indført, at hensatte forpligtelser til omstrukturering skal indregnes, når det er besluttet at gennemføre omstruktureringen, og at den samtidig er påbegyndt¹³⁴. Dertil skal det nævnes, at præsentationen heraf ikke længere klassificeres i hovedposten "hensatte forpligtelser", da dette er udgået af regnskabsskemaerne og derfor i stedet skal klassificeres som enten en langfristede eller kortfristede gældsforpligtelse.¹³⁵

¹³² ÅRL § 123

¹³³ ÅRL § 122, stk. 1 2. pkt.

¹³⁴ ÅRL § 47

¹³⁵ Bilag – Skema i kontoform

4.5.4.4 Gevinst ved favorable overtagelser

Gevinst ved favorable overtagelser er tidligere blevet indregnet som forpligtelser efter ÅRL, som vises særskilt under periodeafgrænsningsposter. Fremover indregnes gevinst ved favorable overtagelser, som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet, såfremt de almindelige betingelser for indregning af indtægter foreligger¹³⁶. Endvidere kræves det, at der oplyses om de positive og negative forskelsbeløb, der konstateres ved indregning af kapitalandele efter equity-metoden, og beløbet udgør forskellen mellem kostprisen og nettoaktiver, uanset om indregning sker efter sammenlægningsmetoden eller efter overdragelsesmetoden.

4.5.4.5 Afskrivningsperioden for goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver

Et hidtil krav om begrænsning i afskrivningsperioden for goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver, hvor afskrivningsperioden ikke må overstige 20 år og yderligere notekrav, såfremt afskrivningsperioden overstiger en afskrivningsperiode på 5 år med behørigt begrundelse for, hvorfor afskrivningsperioden overstiger denne. Fremover skal goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver afskrives over den forventede brugstid, hvilket betyder at såfremt goodwill skønnes at have en brugstid på 25 år, skal det afskrives over en 25 årig periode¹³⁷. Det gælder i øvrigt, at goodwill altid skal begrundes som en note, og når der er tale om en særlig lang periode eller kort periode i forhold til resten af branchen, stilles der højere krav til begrundelsen.

4.5.4.6 Anvendt regnskabspraksis ved virksomhedssammenslutninger

Det er fremover et krav, at hvis der gennemføres væsentlige virksomhedssammenslutninger, at medtage anvendt regnskabspraksis, som skal indeholde en beskrivelse af regnskabspraksis for virksomhedssammenslutningen. Det gælder særligt når der er tale om sammenslutninger af virksomheder, der er underlagt samme kontrol, da der herved kan vælges mellem flere metoder, overtagelsesmetoden og sammenlægningsmetoden. Det er i beskrivelsen ikke tilstrækkeligt at oplyse, om hvilken metode der anvendes, men derimod hvordan metoden er anvendt¹³⁸.

4.5.5 Sammenligning mellem ny ÅRL og IFRS

4.5.5.1 Afskrivning af goodwill

Den nye ÅRL stiller fortsat krav til løbende afskrivning af immaterielle anlægsaktiver i forhold til den forventede brugstid. Til sammenligning kræver IFRS, at goodwill har en ubegrænset levetid og derved ikke afskrives, men i stedet årligt testes for værdiforringelse.

4.5.5.2 Virksomhedssammenslutningsmetoder

En forskel som eksisterede inden tilpasning af ÅRL, var sammenlægningsmetoden, som fortsat er en uændret forskel, da denne valgmulighed efter ÅRL fortsat afviger fra IFRS. I forbindelse med tilpasningen af ÅRL blev sammenlægningsmetoden suppleret af den justeret model "book value method". Metoden er anført ovenfor en justerede model til sammenlægningsmetoden og eneste forskel der er mellem sammenlægningsmetoden og "book value method" metoderne er, at efter "book value method" skal man ikke på overtagelsesdagen foretage tilpasning af sammenligningstillene.

¹³⁶ ÅRL § 122, stk. 4

¹³⁷ ÅRL § 43, stk. 2

¹³⁸ ÅRL § 53, stk. 2 nr. 4

Indførelsen af denne metode betyder, at man i ÅRL har endnu en metode, som afviger fra IFRS 3, og som i princippet er i modsat retning af den reelle hensigt, der var ved at tilpasse de daværende reglerne for virksomhedssammenslutninger i ÅRL, som var at tilpasse reglerne i ÅRL til reglerne i IFRS 3. Bevarelsen af sammenlægningsmetoden og Indførelsen af "book value method" følger umiddelbart ikke dele af Europa 2020-strategien, som går på at fremme SMV'ers internationalisering¹³⁹.

4.5.6 Virksomhedssammenslutninger - Manglende stillingtagen til specifikke emner i ÅRL

Det følger af lovbemærkningerne, at Erhvervsstyrelsen vil udarbejde en nærmere vejledning til, hvordan virksomhedssammenslutninger fremadrettet skal håndteres efter ÅRL. Det er vores vurdering, at vejledningen som minimum vil berøre de forhold, hvor der er forskel mellem reglerne før ændringerne til ÅRL og IFRS 3. Vejledningen fra Erhvervsstyrelsen vil efter vores opfattelse forsøge at afdække følgende forhold:

Identifikation og indregning af overtagne aktiver og forpligtelser, herunder
- Hvordan skal immaterielle aktiver identificeres og indregnes i overtagelsesbalancen
- Hvordan skal eventualforpligtelser indregnes i overtagelsesbalancen
Hvordan skal transaktionsomkostninger, som er forbundet til virksomhedskøbet, behandles
Hvordan skal betingede købsvederlag indregnes
Hvor længe er der mulighed for at foretage korrektion af fejl og mangler i overtagelsesbalancen i den efterfølgende periode og hvordan skal dette behandles
Hvordan skal gevinster/tab på de hidtidige kapitalandele ved trinvis erhvervelse indregnes når virksomhedssammenslutningen gennemføres
Hvordan skal pligten til at erhverve eventuelle minoritetsinteresser indregnes
Hvordan skal salg af andele af dattervirksomheden, hvor der afgives kontrollen, men bibeholder betydelig indflydelse behandles
Hvordan skal goodwill indregnes når der er minoritetsinteresser
Overgangsregler eller lempelser for virksomhedssammenslutninger, der er gennemført før ændringerne til ÅRL blev vedtaget, men hvor der efterfølgende fortsat er afledte transaktioner, som skal håndteres regnskabsmæssigt

4.5.7 Virksomhedssammenslutninger – Vurdering af manglende stillingtagen til specifikke emner i ÅRL

4.5.7.1 Identifikation og indregning af overtagne aktiver og forpligtelser

Immaterielle aktiver identificeres og indregnes i overtagelsesbalancen efter den hidtidige ÅRL, når de opfylder følgende to betingelser:

- Det er mere end 50 % sandsynligt, at alle fremtidige økonomiske fordele relateret til aktivet/forpligtelsen vil tilflyde køber/skal afholdes af køberen
- Der kan foretages en pålidelig dagsværdiopgørelse

IFRS 3 stiller ikke krav om en 50 % sandsynlighed for fremtidige økonomiske fordele, før der kan ske indregning af immaterielle aktiver.

¹³⁹ Direktiver Europa-parlamentets og rådets direktiv 2013/34/EU

Det er vores opfattelse, at for indregning af immaterielle aktiver efter den hidtidige ÅRL er skærpede i forhold til IFRS 3. I vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”IFRS 3 skelner mellem, at det der bliver identificeret, typisk, skal afskrives og det der bliver tilbage som goodwill, det bliver bare impairment-testet. Derfor er man enormt skarp på, at få så meget dedikeret til forskellige aktiver, inden man kommer frem til goodwill. Man kan have lidt mere ro i maven herunder ÅRL, da man godt ved at goodwill også bliver afskrevet over en periode¹⁴⁰”

”Man har været inde og vurdere, både nedskrivningsstandarden og IFRS 3, som under et implementeringsreview, hvordan er det egentlig gået og sådan noget. Det som man sidder og kigger lidt på nu, det er hvorvidt man skal begynde at afskrive igen. Det bliver sådan en diskussion med amerikanerne, fordi de europæiske virksomheder vil sikkert sige, hvorfor skal vi begynde at afskrive, hvis amerikanerne ikke skal. Og det andet det er så, at man ikke synes, at impairment-test, det er elastik i metermål, man kan få det til hvad som helst, bare du ligger nogle gode forudsætninger ind, så har du hvad du vil have. Så der er i hvert fald en forskel¹⁴¹”

Det er vores opfattelse, at der ikke vil ske tilpasning til IFRS 3 i forhold til særskilt identifikation af Immaterielle aktiver og indregning i overtagelsesbalancen, da bestemmelsen efter IFRS 3 sikre større ud-specifikation af alle immaterielle aktiver, som ikke skal være en del af goodwill'en og medføre at disse bliver afskrevet over en vurderet brugstid modsat goodwill, som udelukkende kræver impairment-test. Denne risiko afdækkes i forvejen af den hidtidige ÅRL, da goodwill'en afskrives, hvorfor behovet for særskilt identifikation efter ÅRL er mindre og derfor ikke vurderes nødvendig i samme omfang, som efter IFRS 3. Dette skal vurderes i sammenspil med, at impairment-test af goodwill er under et implementeringsreview, og der foreligger derfor mulighed for, at der kan ske ændring hertil og man dermed ikke skal foretage en forhastet ændring, som muligvis skal ændres tilbage igen.

Eventualforpligtelser indregnes ikke i overtagelsesbalancen efter den hidtidige ÅRL, modsat IFRS 3 indregnes identificerbare eventualforpligtelser i overtagelsesbalancen.

I vores interview med Jørgen Blom og Lisbet fremhævede de begge, at de ikke vurderer at eventualforpligtelser skal indregnes i overtagelsesbalancen i en virksomhedssammenslutning¹⁴². Dette begrundes med, at indregning af eventualforpligtelser efter ÅRL ikke anses for en forpligtelse. Vil en definitionsændring om indregning i overensstemmelse med IFRS 3 medvirke til øget kompleksitet i forbindelse med virksomhedsovertagelsen, da det kræver stillingtagen til, hvordan den skal indregnes, og hvilken metode samt værdien heraf. Baseret på dette vurderer vi, at man ikke vil kræve indregning af eventualforpligtelser i balancen i overensstemmelse med IFRS 3. Hertil er dette også i overensstemmelse med den formueorienterede teori, da det efter denne kræver, at der tages udgangspunkt i virkelige værdier.

¹⁴⁰ Interview EY – 24:15

¹⁴¹ Interview EY – 20:16

¹⁴² Interview EY – 21:20 og Interview RIR Revision - 20:03

4.5.7.2 Behandling af transaktionsomkostninger, som er forbundet til købet af virksomheden

Transaktionsomkostninger, som er forbundet til købet af virksomheden indregnes som en del af kostprisen for virksomheden efter den hidtidige ÅRL, hvorimod det efter IFRS 3 indregnes i resultatopgørelsen.

Af vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Købsomkostninger tror jeg ryger i driften. Det tænker jeg, fordi det er IFRS 3 sammenligneligt og så er det nemt”¹⁴³

Og af vores interview med Lisbet Kindvig fremhævede hun følgende:

”Jeg kan ikke se, hvorfor de skal i resultatopgørelsen lige pludselig. Det er jo nok fordi man tit er farvet af hvordan vi historisk har gjort det her i landet”¹⁴⁴

”I og med at man gerne vil lægge sig tættere og tættere op af IFRS, så er det jo en af de punkter der vil være rimelig nemt at gå over på, men jeg er ikke sikker, på at det vil være helt retvisende”¹⁴⁵

Lisbet fremhævede i øvrigt, at hun ser det mere som en del af anskaffelsessummen, som efter hendes opfattelse er mere retvisende. Dette indeholdte ikke en reel argumentation og virkede nærmere til, at hendes opfattelse bygger på historisk opfattelse af, hvordan håndtering på indregning af direkte omkostninger forbundet med salget er blevet behandlet.

Det er vores vurdering, at indregning af direkte omkostninger i forbindelse med købet fremadrettet vil blive indregnet i resultatopgørelsen i overensstemmelse med IFRS 3, da det først og fremmest er nemmere at håndtere, og gør ÅRL mere sammenlignelig med de internationale regler. Hertil vil det være i overensstemmelse med den formueorienterede teori, der tager udgangspunkt i det værdibaserede og ikke fokuserer på matchingprincippet, som i den præsentationsorienterede teori.

Herudover er det vores opfattelse, at indregning af direkte omkostninger til rådgivere reelt ikke vil være en del af genindvindingsværdien, såfremt man sælger kapitalandelene den efterfølgende dag og derfor bør nedskrives over resultatopgørelsen, hvorfor det nærmere er mere retvisende at omkostningsføre i resultatopgørelsen ved første indregning.

4.5.7.3 Indregning af betingede købsvederlag

Efterfølgende reguleringer i kostprisen, som følge af betingede købsvederlag (Earn out), skal efter den hidtidige ÅRL ske tidsbegrænset, hvorimod efterfølgende reguleringer som følge af betingede købsvederlag (Earn out) indregnes i resultatopgørelsen i henhold til IFRS 3.

I vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Earn-outs tænker jeg, at hvis vi skal have noget at referere til, et eller andet standard-værk, så tænker jeg, at det er bedst at referere til IFRS 3, fremfor at vi skal lave et eller andet, til noget, der er 11 år gammelt eller ikke er opdateret i rigtig lang tid”¹⁴⁶

¹⁴³ Interview EY – 27:34

¹⁴⁴ Interview RIR Revision - 23:28

¹⁴⁵ Interview RIR Revision - 24:05

Det er vores opfattelse, at efterfølgende reguleringer af købsvederlaget, som følge af earn out, vil i praksis være nemmere at håndtere, såfremt det indregnes i resultatopgørelsen og samtidig vil være i overensstemmelse med en moderniseret, herunder internationaliseret regnskabsstandard. Omvendt vil væsentlige reguleringer betyde, at den hidtidige kostpris samt eventuelt indregnet goodwill er væsentligt forkert og dermed ikke afspejler den korrekte værdi. Såfremt den hidtidige kostpris fortsat er indregnet til kostpris og den efterfølgende regulering medfører, at der er betalt en for høj kostpris, er der pligt til at foretage nedskrivningstest, da dette må anses for indikation for en værdiforringelse. Dette sikrer dermed at den optagende værdi afspejler et korrekt billede. Såfremt der er anvendt indre værdis metode eller dagsværdi metode, vil værdierne heraf netto afspejle et korrekt billede, og dermed vil en korrektionsundladelse heri, ikke medfører betydelige konsekvenser.

Der er for goodwill krav om nedskrivning til en lavere genindvindingsværdi i henhold til ÅRL § 42, hvorfor der samtidig vil ske sikring af, at den optagende værdi afspejler et korrekt billede. Omvendt er der betalt for lidt og det efterfølgende viser, at man skal betale mere som følge af en efterfølgende regulering af købsvederlaget, er det ikke muligt at fortage opskrivning, da opskrivning på immaterielle aktiver ikke er tilladt i henhold til ÅRL § 41, stk. 1.

Set i lyset af, at det fremgår af EU-direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013¹⁴⁷, at det ønskes af årsrapporten aflægges efter et forsigtighedsprincip, vurderes det, at efterfølgende reguleringer fremadrettet indregnes i resultatopgørelsen i overensstemmelse med IFRS 3. Det er ligeledes vores vurdering, at efterfølgende reguleringer af købsvederlaget fremadrettet vil blive indregnet i resultatopgørelsen i overensstemmelse med IFRS 3, da der er fokus på at reducere unødvendig kompleksitet, uden at det medvirker til en forringelse i årsrapporten og samtidig kan henvise til en moderne anderkendt standard IFRS 3.

Det er efter den hidtidige ÅRL muligt at regulere aktiver og forpligtelser i overtagelsesbalancen på forhold der eksisterede på overtagelsestidspunktet, og som ikke er indregnet ved overtagelsen indtil udløbet af det første regnskabsår, der følger efter overtagelsen. Til sammenligning kan aktiver og forpligtelser i henhold til IFRS 3 alene korrigeres i en 12-måneders periode fra overtagelsestidspunktet.

I vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Omkring korrektioner af fejl og sådan noget tænker jeg også at man vil tilpasse, men det er også lidt ud fra samme tanke som earn-outs, altså at det er kompliceret stof og så vil det være godt at referere til noget standard, der er gældende nu og som stadigvæk eksistere”¹⁴⁸

Og af vores interview med Lisbet Kindvig fremhævede hun følgende:

”Jeg kan ikke se, hvad intentionen skulle være ved at lave det om til 12 måneder i stedet for 24 måneder”¹⁴⁹

¹⁴⁶ Interview EY – 27:52

¹⁴⁷ Side 22

¹⁴⁸ Interview EY – 28:55

¹⁴⁹ Interview RIR Revision – 26:20

Det er vores opfattelse, at krav om en korrektion over en 12-måneders periode følger tilnærmelsesvis princippet om regulerende begivenheder om, at en virksomhed skal regulere regnskabet som følge af effekten af begivenheder, der er indtruffet efter regnskabsperioden og dermed er en periode indtil udløbet af det første regnskabsår. Umiddelbart modarbejder denne bestemmelse, da perioden er væsentligt længere og samtidig vil medvirke til øget kompleksitet, da en korrektion senere i forløbet kan blive svære at vurdere, om der tale om en korrektion som følge af nye forhold, der er opstået efter overtagelsestidspunktet eller før overtagelsestidspunktet.

Herudover bygger bestemmelsen omkring dette på en forældet standard, og derfor må et ønske om at gøre årsrapporten efter ÅRL mere sammenligning med de internationale regler, uagtet et fortsat ønske om at bevare enkelte restriktive krav fra den hidtidige ÅRL. Det er derfor vores vurdering, at denne bestemmelse tilpasses i overensstemmelse med IFRS 3, og vil reducere kompleksiteten i håndtering af efterfølgende korrektion samt skabe bedre harmoni til regulerende begivenheder. Det der tale for, at dette ikke vil være en forhindring efter ÅRL, er at ÅRL bliver mere formueorienteret og derfor ikke kræver matching. I midlertidig vil denne indførsel være et skridt på vej væk fra den formueorienterede teori, da man herved fokuserer på balancen og tager udgangspunkt i de virkelige værdier. Dette vurderes dog ikke at have indvirkning, da man må forvente, at det uanset de grundlæggende principper, vil have en mere praktisk tilgang til dette, for at imødekomme byrden af en efterfølgende korrektion.

4.5.7.4 Trinvis overtagelser

Ved trinvis overtagelser gælder det ifølge ÅRL, at kostprisen for en virksomhedsovertagelse, der omfatter mere end én transaktion, består af summen for hver enkelt transaktion, hvorimod tidligere erhvervede ejerandele ifølge IFRS 3 omvurderes til dagsværdien på overtagelsestidspunktet, og en eventuel gevinst eller tab skal indregnes i resultatet.

Det er efter vores opfattelse, at det umiddelbart vil være relevant når den overtagende virksomhed hidtil har været klassificeret som en associerede virksomhed eller et joint venture og efterfølgende målinger er kostpris eller indre værdis metode, da den hidtil indregnede dagsværdi bør være identisk med værdien på overtagelsestidspunktet. Set i lyset af et ønske om at reducere forskellene mellem den hidtidige ÅRL og IFRS, må denne bestemmelse også være en forskel, der vil udjævnes, da indregning til dagsværdi giver et mere retvisende billede og en eventuel gevinst eller tab er mere sammenligning med, at man solgte den hidtidige ejerandel til tredjemand, hvorfor et køb udelukkende afspejler samme situation.

Det er derfor vores vurdering, at denne bestemmelse vil blive tilpasset i overensstemmelse med IFRS 3. Hertil kan det tillægges, at dette vil være i overensstemmelse med en formueorienterede teori, som tager udgangspunkt i virkelige værdier.

4.5.7.5 Indregning af pligten til at erhverve eventuelle minoritetsinteresser

Den regnskabsmæssige behandling af, hvordan indregning af pligten til at erhverve eventuelle minoritetsinteresser (putoptioner), når kapitalandele i en delvist ejet dattervirksomhed, opgjort efter den indre værdis metode, er i den hidtidige ÅRL, ikke specifikt defineret¹⁵⁰. Det er dog muligt efter dansk praksis at behandle det enten som et afledt finansielt instrument eller som en gældsforpligtelse, såfremt der ikke anvendes indre værdis metode for kapitalandele¹⁵¹. Dette behandles i overensstemmelse med de internationale regler.

Af vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Det bliver under IFRS betragtet som en forpligtelse, fordi det er et eller andet du kan blive præsenteret for, som er uden for din kontrol. Så i og med at man bruger IAS 32 tankegangen generelt i loven, så vil jeg sige at det allerede er implementeret”¹⁵².

Det er vores opfattelse, at indregning af en putoption på minoritetsinteresser ikke er præciseret i den hidtidige ÅRL og som følge af, at forholdet er præciseret som uafklaret forhold hos flere revisionshuse, som eksempelvis PCW¹⁵³ og EY¹⁵⁴, hvorfor det må formodes, at behandling heraf vil blive afklaret. Det er vores vurdering, at man fremadrettet vil behandle en putoption på minoritetsinteresser i lighed med de internationale regnskabsstandarder, da det i forvejen behandles på samme måde i dansk praksis og derfor imødeser, at det bliver implementeret i dansk lov. Endvidere vil dette være i overensstemmelse med den formueorienterede teori.

4.5.7.6 Salg af andele af dattervirksomheden

Ved salg af andele af dattervirksomheden, hvor der afgives kontrol, men bibeholder den betydelig indflydelse, skal der bibeholdes den resterende forholds-mæssige regnskabsmæssige værdi efter den hidtidige ÅRL, hvorimod det følger af IFRS, at den tilbageværende ejerandel skal reguleres til dagsværdi på salgstidspunktet.

Af vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Revurdering af det som man beholder vis man afhænder en dattervirksomhed og beholder den som associeret virksomhed, den tror jeg heller ikke falder i god jord. At man tager den op til dagsværdi - det er også fordi, at den kan anses som værende byrdefuld”¹⁵⁵.

¹⁵⁰ Indsigt i årsregnskabsloven – EY's praktiske guide til forståelse af loven 1. udgave 2014/15, side 291

¹⁵¹ Indsigt i årsregnskabsloven – EY's praktiske guide til forståelse af loven 1. udgave 2014/15, side 291

¹⁵² Interview EY – 23:15

¹⁵³ PWC, Åreregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år, side 40

¹⁵⁴ EY, Indsigt i årsregnskabsloven – Væsentlige ændringer på vej, Special edition, maj 2015, side 40

¹⁵⁵ Interview EY – 22:50

Det er vores opfattelse, at såfremt den tilbageværende ejerandel reguleres til dagsværdi, giver et mere retvisende billede, i forhold til den resterende forholdsmæssige regnskabsmæssige værdi og samtidig kan eliminere en forskel mellem ÅRL og IFRS, som gør årsrapporten efter ÅRL mere sammenligning med de internationale virksomheder og dermed sikre en mere konkurrencedygtig årsrapport. Omvendt vurderes det, at omregning til dagsværdi er mere byrdefuldt og set i lyset af den øget fokus om at fjerne unødvendige byrder i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten ikke ønsker at regulere til dagsværdi, kan dette i midlertidig tale for, at det ikke indføres. Det er vores vurdering, at man fremadrettet for den tilbageværende ejerandel vil regulere til dagsværdi for at skabe en mere konkurrencedygtig international årsrapport, uagtet at dette anses for mere byrdefuld, da omregning til dagsværdi giver et mere retvisende billede. Endvidere vil dette være i overensstemmelse med den formueorienterede teori.

4.5.7.7 Goodwill vedrørende minoritetsinteressernes andel

Goodwill vedrørende minoritetsinteressernes andel af den overtagende virksomhed, som repræsenterer en aktuel ret, skal efter ÅRL ikke indregnes, modsat IFRS 3, hvor det er muligt transaktion for transaktionsbasis at indregne goodwill vedrørende minoritetsinteressernes andel, når det måles til dagsværdi.

I vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Fuld goodwill, tænker jeg måske også, altså man kan jo sige, i og med at man jo har taget stilling til, at når man køber eller sælger minoriteter, at det er egenkapitaltransaktioner, så synes jeg også at det giver mening og giver mulighed for at indregne goodwill for minoriteter. Og det gør IFRS 3 jo på transaktion for transaktions basis”¹⁵⁶.

Det er vores opfattelse, at indregning til dagværdi umiddelbart vil et give mere konkret billede af virksomheden, herunder minoritetsinteressens samlede billede, såfremt der tillades fuld indregning af goodwill i overensstemmelse med IFRS 3. Herudover kan det eliminere en forskel mellem ÅRL og IFRS, som gør årsrapporten efter ÅRL mere sammenlignelig med de internationale virksomheder og dermed sikre en mere konkurrencedygtig årsrapport, hvorfor det er vores vurdering, at man fremadrettet vil tillade indregning af goodwill relateret til eventuelle minoritetsandele. Hertil vil dette være i overensstemmelse med den formueorienterede teori.

4.5.7.8 Afledte transaktioner for virksomhedssammenslutninger

Efterfølgende afledte transaktioner for de virksomhedssammenslutninger, der er gennemført før ændringerne, skal de afledte transaktioner muligvis håndteres anderledes regnskabsmæssigt efter ændringerne til den nye ÅRL og giver derfor praktiske problemstillinger.

¹⁵⁶ Interview EY – 28:22

I vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

"Jeg har fuld sympati for den generelle hovedregel, der er i loven, hvor de siger, jamen sammenslutninger der er gennemført inden lovens indførelse, skal selvfølgelig bare kører videre og skal ikke lukkes op igen og kører efter de nye regler. Det er jo sådan set fint nok, men det man skal tænke på, det er jo afløb af en masse ting. For eksempelvis, som I nævner negativ goodwill, hvor den gamle sagde, at det skulle passiveres og så indtægtsføre det. Der tænker jeg jo et eller andet sted, at det er lidt ærgerligt, hvis man får 2 forskellige regnskabspraksis på negativ goodwill afhængig af, om den er købt før eller efter. Men altså, det kan godt være den lempelige måde at gøre det på, at man bare siger at alt, hvad der har været af konsekvenser fra det gamle, det løber bare af efter de gamle regler"¹⁵⁷

Jørgen fremhævede hertil:

"Så vil man få et afløb på rigtig mange år, f.eks. med negativ goodwill, hvis man havde en indtægtsførsel der hed 15 år, så vil det være 15 år, vi har forskellig praksis på negativ goodwill"¹⁵⁸

Jørgen fremhævede i øvrigt en anden problemstilling ved overgangen til den nye ÅRL:

"Der er en anden problemstilling, som også har været drøftet, f.eks. køb af minoriteter, som sagt kører ind over egenkapitalen fremover. Der har man jo i dag et valg af muligheder, fordi det ikke er specifikt reguleret, og det vil sige, at man godt i dag kunne købe en minoritet og indregne den som et yderligere tillæg til goodwill'en, og spørgsmålet er, skal man regulere det. Jeg vil jo ikke være i tvivl om, hvis du købte en minoritet her i 2015, og man skal bruge loven for 2016, så det du har gjort forkert i 2015 i forhold til gammel lov, det er du selvfølgelig nødt til at lave om på, fordi det skal gøres pr. 1. januar 2016. Hvad nu f.eks. hvis man har indregnet goodwill efter de gamle regler, f.eks. købt 70 % af en dattervirksomhed, men kun indregnet den goodwill, der var på de 70 %, og så bagefter skal købe nogle minoriteter inde i den nye lov, hvor man får at vide at den skal køber over egenkapitalen, så kan man godt blive ramt. Og du vil blive ramt mere på egenkapitalen, for dengang fik du ikke lov til at indregne goodwill'en på den. Og derfor er din minoritet mindre, når du kommer herind. Så der er rigtig mange problemstillinger omkring den der overgang, og om de også vil sige at alle earn-outs de kører færdig eller hvad?"¹⁵⁹

Herudover præciserede Jørgen, at man er ved at samle op omkring de forskellige problemstillinger, herunder for virksomhedssammenslutninger, som ændringer til ÅRL har måtte givet¹⁶⁰.

¹⁵⁷ Interview EY – 29:40

¹⁵⁸ Interview EY – 30:53

¹⁵⁹ Interview EY – 31:10

¹⁶⁰ Interview EY – 32:59

Og i vores interview med Lisbet Kindvig fremhævede hun følgende i forhold til implementering af overgangsreglerne og virksomhedssammenslutninger før ændringerne ikke tilpasses, som konsekvens af ændringerne:

”Ja, det vil være min klare forventning. For ellers tænker jeg at det bliver noget rod”¹⁶¹

Det er vores vurdering, at virksomhedssammenslutninger, der er gennemført før ændringerne til ÅRL ikke skal korrigeres tilbage i tid for at overholde de nye lovkrav, jf. ændringslovens § 7, stk. 1. Det betyder, at de nye regler for virksomhedssammenslutninger alene anvendes med fremadrettet virkning, og at man samtidig vil give mulighed for, at virksomheder frivilligt kan vælge de regler, såfremt de til vælges fuldstændigt, hvilket betyder, at en virksomhed ikke udelukkende kan vælge de fordelagtige regler. Det er vores opfattelse, at såfremt en virksomhed, der har gennemført en virksomhedssammenslutning før ændringerne og den samme virksomhed efterfølgende gennemfører en ny virksomhedssammenslutning efter ændringerne til ÅRL, er nødsaget til at have to forskellige regnskabspraksis på disse virksomhedssammenslutninger og derfor skal beskrive dem begge, men såfremt de ønsker det, kan tilpasse den gamle virksomhedssammenslutning i overensstemmelse med de samme principper, som den nye virksomhedssammenslutning, så de har ensartet regnskabspraksis.

4.5.8 Betydning for virksomheden og dens involvering af revisor

4.5.8.1 Simple virksomhedsovertagelser kontra kompliceret virksomhedsovertagelser

Ændringerne til virksomhedssammenslutninger påvirker umiddelbart revisors arbejde. Det sker ved, at det fremadrettet er muligt at kunne gennemføre simple virksomhedsovertagelser udelukkende efter ÅRL. Hvorimod det ved kompliceret virksomhedsovertagelser kræver, at man sætter sig ind i alle bestemmelserne, der fremgår af IFRS 3. En afgørende faktor for vurdering af, hvornår en virksomhedssammenslutning anses for simple og udelukkende kan gennemføres efter ÅRL, må forventes nærmere beskrevet i den kommende vejledning, som Erhvervsstyrelsen udarbejder. Ligeledes må det hertil forventes, at det fremgår tydeligt, hvornår en virksomhedssammenslutning skal følge bestemmelserne i IFRS 3.

Når vejledning er udarbejdet, vil det formentlig medføre større mulighed for, at virksomheder selv kan håndtere deres virksomhedssammenslutninger, når de er underlagt de simple virksomhedssammenslutninger, hvilket vil medføre en besparelse for virksomhederne, da det ikke kræver assistance fra en revisor i samme omfang, som hvis det krævede både inddragelse af IFRS 3 og ÅRL ved virksomhedssammenslutningen. Omvendt vil en kompliceret virksomhedsoverdragelse anses for byrdefuld for en virksomhed, hvorfor der må forventes øget behov for assistance fra en revisor og dermed medfører øget honorar, til brug for assistance for virksomhedssammenslutningen.

En anden afgørende faktor vil også være virksomhedens størrelse og deres kompetencer, da det må formodes, at der ved mindre virksomheder vil være et større behov for assistance fra en revisor, da mindre virksomheder ofte ikke har behov eller ressourcerne til at ansatte kompetente medarbejdere, som vil kunne udarbejde en simpel virksomhedssammenslutning, og derfor fortsat vil have behov for assistance fra en revisor til deres virksomhedssammenslutning.

¹⁶¹ Interview RIR Revision – 33:34

4.5.8.2 Den overtagende virksomhed efter virksomhedssammenslutningen

Overordnet indeholder IFRS 3 en vejledning, som kan anvendes til brug for at vurdere, hvem der er den erhvervende virksomhed, men der kan forekomme tilfælde, hvor det er svært at vurdere, hvem der er den faktisk overtagende virksomhed. I forhold til vurdering af, hvem som er den overtagende og overtagne virksomhed, er det fremadrettet den faktisk overtagende virksomhed, som også er den regnskabsmæssige overtagende virksomhed, såfremt det ikke er åbenbart, hvem der er den reelle erhverver. Dette betyder, at virksomheden skal anvende færre ressourcer til denne vurdering, herunder virksomhedens behov for assistance fra en revisor, da de dermed nemmere kan identificere den erhvervende virksomhed. Som følge af dette vil virksomheden opnå en besparelse i deres honorar til revisor, og revisor vil i tilfælde af en eventuel vurdering relativt nemt kunne identificere den faktisk overtagende virksomhed og derfor ikke kræve det samme honorar for denne vurdering.

Omvendt er muligheden for spekulation i, hvilken virksomhed der skal være den formelle overtagende virksomhed i en virksomhedssammenslutning fjernet, hvorfor det kan medføre til en administrativ byrde. Dette skal vurderes i forhold til en virksomhedssammenslutning mellem en stor virksomhed og en lille virksomhed, hvor man tidligere kunne lade den lille virksomhed være den formelt erhvervende virksomhed, således at man undgik at den store virksomheds aktiver og forpligtelser skulle omvurderes til dagsværdi. Det kan derfor forekomme, at der ved lignende virksomhedssammenslutninger vil anses for en administrativ byrde, da omfanget af omvurdering af aktiver og forpligtelser er større i den ene virksomhed, som anses for den reelt erhvervende virksomhed. Det vil i disse situationer formentlig også kræve øget assistance fra en revisor og dermed ikke medvirke til en besparelse for virksomheden, som de kunne have opnået ved den hidtidige ÅRL.

4.5.8.3 Omkostninger til omstruktureringer

I relation til omkostninger til omstruktureringer, hvor det fremadrettet udelukkende er muligt at indregne de omkostninger til omstrukturering, som i forvejen er indregnet inden overtagelsen og er indregnet uagtet virksomhedssammenslutningen i balancen, og de omstruktureringsomkostninger der er relateret til virksomhedssammenslutningen, skal fremover indregnes i resultatopgørelsen. Dette betyder, at virksomheder, der vil gennemføre en omstrukturering, som led i en virksomhedssammenslutning, fremadrettet får en administrativ lempelse, da en skønsmæssig hensættelse alt andet lige vil kræve større ressourcer til brug for undersøgelser af omkostningseffekten af omstruktureringen, da dette skulle danne grundlag for hensættelsen.

Det er ikke længere nødvendigt, da omkostningerne relateret omstruktureringen indregnes i resultatopgørelsen i takt med de realiseres, og derfor er nemmere at indregne for virksomheden. Dette vil samtidig medføre en besparelse på revisionshonoraret, da en gennemgang af hensættelse til omstrukturering, herunder grundlaget herfor, vil kræve mere arbejde af revisor modsat en revisionsgennemgang af faktiske realiserede omstruktureringsomkostninger. Konsekvensen af dette er, at man får en mindre goodwill og hermed et mindre afskrivningsgrundlag, da hensættelser til omstruktureringsomkostninger ikke længere vil påvirke dette. Vurderes det ikke at gøre en betydelig administrativ forskel, da virksomheden formentlig uagtet denne påvirkning skal opgøre en goodwill og foretage afskrivninger herpå. Fjernelse af en faktor til vurderingen af goodwill, vil alt andet lige medføre mulighed for at få en enklere goodwill opgørelse ved første indregning, men vurderes i denne sammenhæng at være relativt begrænset.

En anden besparelse vil være, at såfremt der efterfølgende blev konstateret korrektion til omstrukturingsomkostningshensættelsen, skulle indregne disse konsekvenser inden for reglerne om korrektioner til virksomhedssammenslutninger, og var nødsaget til at foretage tilpasningerne hertil. Denne indførelse medfører, at dette ikke bliver aktuelt og dermed er en besparelse for virksomheden samt medvirkende til at reducerer behovet for assistance fra en revisor.

4.5.8.4 Omvendt lodret fusion

Når en dattervirksomhed er den fortsættende virksomhed i en fusion, en såkaldt omvendt lodret fusion, vil koncernværdierne fremadrettet bevares, herunder goodwill'en fra moderselskabets erhvervede kapitalandele i dattervirksomheden¹⁶².

I vores interview med Jørgen Blom fremhævede han følgende:

”Ja, altså det er jo ligegyldigt nu om du laver den lodret eller omvendt lodret. I virkeligheden, så er der jo mange som argumenterer for at den omvendte lodrette i de der Holding-konstruktioner er det absolut nemmeste, fordi så er du fri for, at ændre kontrakter og alt muligt. Så det giver god mening, at gøre det på den måde syntes jeg¹⁶³”

Hertil tilføjede Jørgen Blom følgende:

”Jeg har aldrig forstået, hvorfor man skal afskrive goodwill, for det er jo et aktiv, som også er købt udefra, blot fordi det står i et andet selskab. I min verden, så er substansen i en fusion, det er vel bare at de købte aktiver der er bogførte og de forpligtelser er, de bliver lagt sammen. Hvorfor skal et aktiv der er bogført i det forkerte selskab forsvinde, bare fordi man laver det om ved en lodret fusion¹⁶⁴”

Endvidere tilføjede Jørgen Blom følgende:

”Det er jo fordi man har sagt, at det er super tilfældigt, hvordan en fusion var kommet til at se ud, afhængig af tilfældigheden i hvilket CVR-nr., der kommer til at overleve en transaktion. Det har været noget formalia frem for realitet¹⁶⁵”

Overordnet vil Indførelsen af de hidtidige indregnede værdier i koncernregnskabet, herunder goodwill i forbindelse med en omvendt lodret fusion, medvirke til, at virksomheder fremadrettet ikke vil spekulere i fusion i forhold til at undgå, at goodwill fortabes i koncernregnskabet. Ændringen vil fremadrettet samtidig medvirke til, at virksomhederne i praksis ønsker at gennemføre en omvendt lodret fusion, da det er administrativt nemmere og bl.a. gør, at man slipper for at ændre kontrakter, hvilket lemper hele fusionsprocessen. I de tilfælde, hvor virksomheden vælger en omvendt fusion, vil det samtidig medvirke til, at revisors involvering i processen bliver mindre, da revisors assistance i forhold til den regnskabsmæssige behandling af virksomhedssammenslutning, som led i en omvendt lodret fusion, vil være nemmere.

¹⁶² Kaldes ”koncernmetoden”

¹⁶³ Interview EY – 16:23

¹⁶⁴ Interview EY – 16:50

¹⁶⁵ Interview EY – 17:27

Dette skyldes, at de omvurderinger, som oprindeligt var gennemført, da modervirksomheden erhvervede dattervirksomheden, er dem der skal anvendes, og i forbindelse hermed fremadrettet ikke skal tage hensyn til at eliminere goodwill'en heri og dermed gør processen nemmere i forhold til tidligere.

4.5.8.5 Begrundelse for afskrivningsperioden for goodwill

For afskrivningsperioden for goodwill er der fremadrettet krav om, at den altid skal begrundes, og at begrundelsen skal fremgå i årsrapporten og i de tilfælde, hvor goodwill'en afskrives over en særlig lang periode, stilles der større krav til begrundelsen. Fremadrettet vil det først og fremmest stille større krav til virksomheden, idet de skal bruge ressourcer på at udarbejde en tilstrækkelig begrundelse og den tilhørende dokumentation. I forhold til revisor vil dette krav også medføre, at revisor i forbindelse med deres revision skal sikre at begrundelsen er i overensstemmelse med den underliggende dokumentation og er tilstrækkelig fyldestgørende. Det vil derfor medføre øget arbejde til revisor, da de må forvente, at de skal tage stillingtagen til denne oplysning i større omfang end tidligere. Omvendt vil der også komme situationer, hvor det vil kræve mindre arbejde fra revisor, da afskrivningsperioden fremadrettet skal fastsættes til en 10-årig afskrivningsperiode, når det er svært at foretage et pålideligt skøn af brugstiden for goodwill'en. Årsagen til at det vil kræve mindre arbejde fra revisor er, at det formentlig i praksis vil blive anvendt som hovedregel, og at man derfor ikke vil anvende væsentlige ressourcer på at udfordre ledelsen omkring brugstiden.

4.5.8.6 Efterfølgende korrektioner

Såfremt afledte konsekvenser fra virksomhedssammenslutninger, som er indgået før ændringerne blev vedtaget, behandles som for eksempel efterfølgende korrektioner, negativ goodwill eller betingende købsvederlag behandles i overensstemmelse med vores vurdering, jf. afsnit 4.5.7, vil de afledte konsekvenser ikke have betydning for virksomheden eller kræve yderlig involvering fra revisor, hvis virksomheden ikke ændrer de tidligere anvendte virksomhedssammenslutningsprincipper. I tilfælde af, at virksomheden derimod ønsker at tilpasse de tidligere anvendte virksomhedssammenslutningsprincipper, som vi vurderer virksomheden kan få mulighed for, jf. afsnit 4.5.7, vil det betyde, at revisor formentlig skal involveres i processen og i forbindelse med ændringerne sikre, at de er foretaget korrekt i forbindelse med revisionen.

4.5.8.7 Anvendt regnskabspraksis

Kravet om udelukkende at medtage anvendt regnskabspraksis om virksomhedssammenslutninger, såfremt der er gennemført væsentlige virksomhedssammenslutninger i løbet af regnskabsåret eller i sammenligningsåret. Dette vil fremadrettet betyde, at såfremt der er tale om simpel virksomhedsslutning, så behøves der ikke at indsættes anvendt regnskabspraksis, hvilket vil spare virksomheden for ressourcer, da de dermed ikke skal beskrive, hvilken metode der er anvendt og samtidig beskrive, hvordan metoden er anvendt, herunder beskrivelse af, hvordan for eksempel aktiver og forpligtelser er omvurderet til dagsværdi og de forudsætninger der er langt til grund for omvurderingen. Dette vil samtidig medføre, at revisor ikke er nødsaget til at sikre, at de beskrevne forhold er i overensstemmelse med de faktiske forhold eller skal assistere virksomheden med at formulere beskrivelserne, der skal fremgå i anvendt regnskabspraksis. Omvendt vil det i forbindelse med væsentlige virksomhedssammenslutninger stille større krav til virksomheden, da de netop er nødsaget til at beskrive disse forhold.

Dette vil så resultere i mere arbejde til revisor, da man dermed skal sikre, at begrundelserne, der fremgår i årsrapporten, er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Såfremt de skal formulere disse for virksomheden, vil dette formentlig ikke være en standardtekst, der kan anvendes og kræve mere involvering af revisor. Dette skyldes, at de anvendte forudsætninger er forskellige fra virksomhedssammenslutning til virksomhedssammenslutning.

4.5.8.8 Book value method

Book value method medfører lempelser for de virksomheder, der foretager koncerninterne omstruktureringer, da sammenlægningen kan gennemføres på erhvervelsestidspunktet uden tilpasning af sammenligningstal, herunder tilpasning af oversigten over fem års hoved- og nøgletal i ledelsesberetningen for klasse C- og D-virksomheder. Dette vil betyde, at såfremt virksomheden vælger at gennemføre en virksomhedssammenslutning efter denne metode, vil virksomhedssammenslutningen være mere byrdefuld og samtidig være administrativt besparende at gennemføre. Ligeledes vil dette betyde, at der kræves mindre af revisor og dermed være tidsbesparende i relation til gennemgang af årsrapporten, da de ikke behøver at sikre, at sammenligningstallene er tilpasset korrekt og i de tilfælde hvor revisor assisterer med opstilling af årsrapporten ikke skal bruge ressourcer på at tilpasse sammenligningstallene.

4.5.9 Den samlede betydning for virksomheden og dens omverden

4.5.9.1 Book value method

Indførelsen af Book value method gør, at det fremadrettet er muligt at gennemføre en virksomhedssammenslutning på erhvervelsestidspunktet og dermed indregne og måle aktiver og forpligtelser til de bogførte værdier efter den erhvervede virksomheds regnskabspraksis, herunder undlade at tilpasse sammenligningstal. Dette betyder, at interessenterne er nødsaget til at konsolidere begge årsrapporter for at få et indblik i den reelle udvikling, og dermed bedre kan vurdere virksomheden samlet. Det kan samtidig blive nødvendigt for virksomheder, at udarbejde disse for at imødekomme deres informationsbehov, hvorfor der i dette tilfælde reelt ikke er en administrativ lempelse, såfremt virksomheden havde valgt denne metode til fordel for sammenlægningsmetoden.

Herudover giver Book value method ikke fuldkommen indsigt i det aktuelle billede på den overtagende virksomheds aktiver og forpligtelser, da der ikke skal ske omvurdering til dagsværdi og et eventuelt forskelsbeløb mellem kostprisen for virksomheden og de indregnede nettoaktiver indregnes på en reserve på egenkapitalen. Denne forskel kan muligvis være tilknyttet flere aktiver eller forpligtelser, som eksempelvis goodwill eller ændring i andre aktiver eller forpligtelser, og gør det derfor svære for regnskabsbrugere at vurdere det reelle billede. Hertil vil der for regnskabsbrugere vedrørende de små virksomheder ikke have mulighed for at identificere sådanne forskelle, såfremt disse virksomheder vælger ikke at vise egenkapital opgørelsen. Samlet set kan det betyde, at virksomheden bliver nødsaget til særskilt udover årsrapporten at udarbejde omvurdering af samtlige aktiver og passer eller tilpasse sammenligningstal, såfremt eksempelvis banken eller andre samarbejdspartnere påkræver dette fra virksomheden for at få et fuldkomment billede.

4.5.9.1 Den overtagende virksomhed i virksomhedssammenslutningen

Tidligere har det været muligt at spekulere i, hvem der var den overtagende og overtagne virksomhed, og regnskabsbrugerne havde derfor ikke indsigt i, om den formelt juridisk erhvervende også er den reelt erhvervede, og som følge af det fremover er den faktiske overtagende virksomhed, også er den regnskabsmæssigt overtagende virksomhed. Dette betyder, at regnskabsbrugerne ikke er i tvivl om, hvilken virksomhed der reelt er den overtagne virksomhed. Herudover medvirker denne ændring ligeledes til, at udenlandske regnskabsbrugere ikke tager fejl på den faktiske overtagende og overtagne virksomhed, da de formentligt udelukkende har kendskab til IFRS 3. Dette kan være besparende for virksomheden, da de ikke skal bruge ressourcer på at forklare eventuelle forskelle, hvis de har behov for det.

4.5.9.2 Afskrivningsperioden for goodwill

Afskrivningsperioden for goodwill skal altid begrundes, og i tilfælde af at goodwill afskrives over en særlig lang periode, kræves der større krav til begrundelsen. Dette vil fremadrettet give regnskabsbrugerne mere indsigt i afskrivningsperioden af goodwill og kan samtidig give en indikation af hvad goodwill består af, da begrundelsen for afskrivningsperioden muligvis kræver inddragelse heraf.

4.5.9.3 Anvendt regnskabspraksis

Kravet om anvendt regnskabspraksis for væsentlige virksomhedssammenslutninger, med beskrivelse af hvilken metode og hvordan metoden er anvendt samt gennemførelsestidspunktet og beskrivelse af forudsætningerne, som er anvendt i forbindelse med omvurdering af aktiverne og forpligtelserne, giver regnskabsbrugerne større indsigt i grundlaget herfor. Dette betyder, at samarbejdspartnerne i større omfang opnår forståelse af konsekvenserne, såvel positive som negative, der er forekommet i forbindelse med virksomhedssammenslutningen og bedre kan udnytte deres egen viden i forhold til de anvendte forudsætninger og dermed kan skabe et bedre beslutningsgrundlag, hvis man for eksempel som bank vil låne virksomheden penge, eller en eksternt investor ønsker at investere i virksomheden efter virksomhedssammenslutningen.

Omvendt vil det ved simple virksomhedssammenslutninger medfører, at regnskabsbruger ikke får tilstrækkelig med information ved udelukkende at basere sig på årsrapporten. Det kan betyde, at de fremadrettet vil kræve beskrivelse af forudsætningerne, som er anvendt i forbindelse med omvurdering af aktiverne og forpligtelserne særskilt for at opnå tilstrækkelig information.

4.5.9.4 Generelle IFRS tilpasninger

IFRS 3 tilpasningerne i den hidtidige ÅRL, som fremover gør, at årsrapporten aflægges i efter et princip, som ligner de internationale regler, medfører, at når regnskabsbrugerne vurderer virksomhederne, kan nemmere og i større omfang sammenligne med andre internationale virksomheder. Endvidere betyder det, at udenlandske regnskabsbrugere bedre forstår de anvendte principper og ikke i samme omfang behøver at forstå ÅRL for at kunne forstå grundlaget, herunder metoden af de informationer, der fremgår i årsrapporten.

4.5.10 Delkonklusion

Der er indført en ny metode kaldet Book value method, som har til formål at være en administrativ lempelse for virksomheden i forbindelse med virksomhedssammenslutninger. Der er ligeledes indført IFRS-tilpasninger i ÅRL og især vedrørende følgende væsentlige forhold:

- Identifikation af den overtagende virksomhed
- Indregning af hensættelser til omstruktureringer
- Gevinst ved favorable overtagelser
- Afskrivningsperioden for goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver
- Anvendt regnskabspraksis ved virksomhedssammenslutninger

Formålet med disse er at skabe overensstemmelse mellem ÅRL og IFRS 3, da virksomhedssammenslutninger efter den ÅRL tog udgangspunkt i en forældet international standard.

Ændringerne har været i overensstemmelse med formålet i forhold til implementeringen af IFRS 3, men der er fortsat en række forskelle til ÅRL, hvoraf flere endnu ikke er afklaret af Erhvervsstyrelsen, da de fortsat mangler at udarbejde vejledning til brugen af reglerne vedrørende virksomhedssammenslutninger. Det forventes, at disse åbentstående forhold i altovervejende grad vil afspejle IFRS 3 og dermed tilpasser praksis, således at disse anvendes i overensstemmelse med det generelle formål om IFRS tilpasninger.

For simple virksomhedsovertagelser vil det fremadrettet være tilstrækkeligt at tage udgangspunkt i ÅRL og kræve mindre involvering af revisor, da virksomheden kan håndtere virksomhedsovertagelsen i højere grad selv. Det vil for komplicerede virksomhedsovertagelser kræve mere involvering af revisor, da disse primært skal håndteres efter IFRS 3, dog med enkelte forskelle, for at sikre den ikke aflægges i uoverensstemmelse med reglerne i ÅRL.

Identifikation af hvem som er den overtagende virksomhed, er fremrettet nemmere at identificere, hvilket gør, at virksomheden i højere grad kan identificere den overtagende virksomhed uden involvering af revisor. En konsekvens af indførelsen er at virksomhederne ikke selv kan vælge, hvilken virksomhed som er den overtagende virksomhed, hvilket betyder at de i nogle situationer ikke kan lade den mindre virksomhed være den overtagne virksomhed og dermed giver øget administrative byrder. Omkostninger til omstrukturering indregnes direkte i resultatopgørelsen, hvilket medfører mindre involvering af revisor, og virksomheden skal ikke bruge tid og ressourcer på at estimere disse og indregnes i stedet løbende.

Goodwill ved omvendt lodret fusion fortabes ikke længere, hvilket betyder, at der ikke skal bruges tid på at spekulere i en lodret fusion eller omvendt lodret fusion, hvilket i nogle tilfælde kan effektivere processen for virksomhedssammenslutning uden at goodwill'en fortabes. Begrundelse for afskrivningsperioden af goodwill'en vil kræve øget krav til virksomheden og øge revisors involvering til brug for assistance for formuleringen heraf. Der er ikke krav om anvendt regnskabspraksis for simple virksomhedssammenslutninger, men modsat er der krav om anvendt regnskabspraksis for komplicerede virksomhedssammenslutninger. Dette vil betyde, at revisor skal involveres i de komplicerede virksomhedssammenslutninger for at formulere denne, da virksomheden formentlig ikke selv kan dette.

Indførelse af book value method gør at det fremadrettet er nemmere at udføre en virksomhedssammenslutning, hvilket betyder, at virksomheden selv kan gøre dette og derfor ikke i samme omfang har brug for involvering fra revisor.

Book value method gør, at interessenter ikke får sammenligningstal og derfor kan miste informationer om udviklingen, hvilket kan medføre, at disse kræves særskilt af virksomheden. Såfremt dette kræves, vil lempelsen ikke opnås. Omvendt vil dette være en lempelse for virksomhederne, som ikke skal imødekomme deres interessenter med disse informationer.

Fremadrettet vil der for interessenterne ikke være usikkerhed om hvilken virksomhed der regnskabsmæssigt er den overtagende virksomhed, da det er identisk med faktisk overtagende virksomhed.

Indførelsen af krav om begrundelse for afskrivningsperioden af goodwill'en giver Interessenterne større indsigt i virksomhedens vurdering af denne. Kravet om mere beskrivende anvendt regnskabspraksis af, hvordan virksomhedssammenslutningen er gennemført, herunder beskrivelse af forudsætninger af indregning og måling mv., giver interessenter flere informationer omkring virksomhedssammenslutningen. Dette gør aflæggelsen af årsrapporten mere administrativ byrdefuld for virksomheden.

Ændringerne betyder samlet set, at virksomhedssammenslutninger behandles mere i overensstemmelse med IFRS og vurderes at blive en administrativ lempelse for de simple virksomhedssammenslutninger og mere administrativ byrdefuld for de komplicerede virksomhedssammenslutninger.

Kapitel 5

5.1 Konklusion

Indførelsen af mikrovirksomheder har til formål at lempe de administrative byrder, som der er forbundet med regnskabsaflæggelsen for små virksomheder samt krav om totalharmonisering af reglerne om mikrovirksomheder, som er indført i EU-direktivet. De administrative lempelser for mikrovirksomheder forventes at være ca. 300 mio.kr.

Den reelle besparelse for mikrovirksomhederne vurderes at være meget individuel, da der er en række eksterne faktorer som gør sig gældende for virksomhedens faktiske besparelse, herunder interessenternes informationsbehov i årsrapporten samt virksomhedens afhængighed af banken. Mikrovirksomheder har i højere grad mulighed for at vælge at opstille deres årsrapport selv, da kravene fremadrettet er mere simple. Denne mulighed forventes ikke, at blive benyttet i særlig høj grad, da mange mikrovirksomheder ikke har de nødvendige kompetencer hertil, samt ønsket om at reducere risikoen for fejl i årsrapporten.

Fravalg af revision og reducere i involvering af revisor er i det hele taget nemmere set i forhold til de lempeligere krav. Dette fravalg kan have konsekvenser for virksomheden og resulterer i større risiko for fejl i årsrapporten og indberetning til offentlige myndigheder, herunder SKAT, hvilket kan øge virksomhedens omkostninger. Undladelse af anvendt regnskabspraksis er væsentligt for revisors erklæring og det diskuteres om en revisor kan tillade sig at underskrive årsrapporten, såfremt anvendt regnskabspraksis ikke indgår. Det vurderes som minimum, at undladelsen skal fremhæves i revisionspåtegningen. Hertil kan der fremover stilles spørgsmål til, om ledelsen tydeliggør deres ansvar, såfremt den vælger ikke at medtage en ledelsespåtegning, hvilket kan betyde, at revisor ikke vil erklære sig på årsregnskabet.

Tilliden til årsrapporten forventes at være lavere, såfremt årsrapporten aflægges efter reglerne om mikrovirksomheder, da gennemsigtigheden af særlige poster, herunder op- og nedskrivninger forværres og anvendt regnskabspraksis forsvinder. Dette medfører, at interessenterne vil kræve flere oplysninger og vil formentlig betyde, at virksomheder løbende får flere administrative byrder ved at benytte undladelserne for mikrovirksomheder.

De administrative lempelser, der forventes at være i relation til Indførelsen af mikrovirksomheder, vurderes at være begrænset i forhold til opstilling af årsrapporten. Der vil til gengæld opstå administrative byrder for en stor del af mikrovirksomhederne, som følge af interessenternes manglende information i årsrapporten og formentlig vil kræve disse særskilt. Dette vil formentlig udligne de administrative byrder, som der opnås ved opstilling af årsrapporten. Det er meget individuelt, da nogle virksomheder er mindre afhængige af deres interessenter og derfor ikke har samme behov for at give oplysningerne særskilt. Det er derfor svært at se, hvordan en besparelse på ca. 300 mio.kr. opnås.

De færre krav til opstilling af årsrapporten for mikrovirksomheder vil medføre mindre arbejde og dermed reducere virksomhedens involvering af revisor til dette. Hertil kan koncerner, som bliver omfattet af regnskabsklasse B, undlade at udarbejde koncernregnskab, hvilket bliver en administrativ lempelse.

Revisors udførsel af revision er relativ uændret, når det er en mikrovirksomhed, da de undladte oplysninger ikke ændrer væsentlig på omfanget og tidsforbruget af revisors arbejde.

Beløbsgrænserne for indplacering af regnskabsklasser er ændret til det højeste niveau, som er muligt efter EU-direktivet 2013/34/EU af 26. juni 2013. I relation til dette indregnes positive finansielle indtægter som en del af nettoomsætningen i opgørelsen.

Beløbsgrænserne for indplacering af regnskabsklasser er forøget med det formål at forbedre rammevilkårene for små virksomheder, herunder lette de administrative byrder og tilføjelsen af positive finansielle indtægter i opgørelsen af nettoomsætningen har til formål at få større investeringsvirksomheder og holdingvirksomheder til at aflægge deres regnskab efter en højere regnskabsklasse. De forøgede beløbsgrænser i indplacering af regnskabsklasser gør, at en del virksomheder kan vælge en lavere regnskabsklasse og derved opnå en besparelse ved opstilling af deres årsrapport. Ændringerne vedrørende opgørelsen af nettoomsætning ved indplacering i regnskabsklasser betyder, at flere virksomheders årsrapport i højere grad kommer til at variere mellem to regnskabsklasser, hvilket kan give administrative byrder for virksomheden. Dette kan samtidig betyde, at virksomheden vælger at aflægge deres regnskab efter en højere regnskabsklasse end påkrævet, for at imødekomme deres interesser og de hyppige skift mellem regnskabsklasser, som ligeledes skaber forvirring. Virksomheden pålægges dermed yderligere administrative byrder.

Flere virksomheder vil som følge af ændringen til opgørelsen af nettoomsætningen ved indplacering i regnskabsklasser, blive omfattet af kravet om revision og vil betyde, at revisor skal foretage revision, hvilket formentlig medfører administrative byrder for virksomheden, da de skal udføre mere arbejde i forbindelse med årsregnskabsaflæggelsen.

Samtidig kan ændringen kræve mere involvering fra revisor i forbindelse med deres regnskabsopstilling, når virksomheden bliver omfattet af en højere regnskabsklasse og dermed er mere kompliceret at udarbejde.

Ændringen forventes at blive en administrativ byrde for de virksomheder, der bliver omfattet af den nye beregning uanset hvordan de vælger at håndtere at imødekomme konsekvenserne ved ændringen. Dette er ikke i overensstemmelse med overordnet formål ved ændringen af ÅRL.

Indførelsen af ændringerne til koncernregnskaber er i overensstemmelse med formålet om, at mindre koncerner bliver omfattet af lempeligere regler i forhold til udarbejdelsen af deres årsrapport og omvendt tilføjer flere regler for de større koncerners årsrapport. Der er samtidig foretaget tilpasning til IFRS i ÅRL i relation til reglerne, der gælder for aflæggelse af koncernregnskabet.

De forøgede beløbsgrænser i indplacering af regnskabsklasser gør, at en del virksomheder kan vælge en lavere regnskabsklasse og derved opnå besparelse ved opstilling af deres årsrapport. Flere forhold er ændret vedrørende aflæggelsen og kravene til koncernskabet.

Ændringerne til koncernregnskaber vil påvirke virksomhedens involvering af revisor og i relation til ændring af kvalitetskravene og nye note krav, vil disse medføre øget arbejde til revisor samt give virksomheden flere byrder i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten og forbedrende arbejde til brug for revisionen. Ved ændring af beløbsgrænserne og dattervirksomhedernes mulighed for at aflægge årsrapporten efter klasse B bliver revisors arbejde reduceret, da flere koncerner, herunder dattervirksomhederne, kan vælge en lavere regnskabsklasse.

Ændringerne til koncernregnskabet kan for koncerns omverdens betyde, at deres informationsbehov ikke vil blive opfyldt og kan dermed skabe en usikkerhed, hvilket kan påvirke det fremtidige samarbejde. Dette kan som konsekvens betyde, at koncernerne fortsat vælger at aflægge årsrapporten i en højere regnskabsklasse med de hidtidige oplysninger, selvom der ikke er krav herom, men udelukkende gør dette for at imødekomme usikkerheden eller krav fra interessenterne, herunder især banken.

I forhold til administrative lempelser ved virksomhedssammenslutninger er der indført en ny metode, book value method og herudover er reglerne i ÅRL tilpasset IFRS, hvilket især vedrører ændringerne i følgende væsentlige forhold:

- Identifikation af den overtagende virksomhed
- Indregning af hensættelser til omstruktureringer
- Gevinst ved favorable overtagelser
- Afskrivningsperioden for goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver
- Anvendt regnskabspraksis ved virksomhedssammenslutninger

Formålet ved ændringerne til virksomhedssammenslutninger er at skabe overensstemmelse mellem ÅRL og IFRS 3, da virksomhedssammenslutninger efter ÅRL tog udgangspunkt i en forældet international standard. Der er fortsat en række forskelle til ÅRL, hvoraf flere forhold vedrørende formålet endnu ikke er afklaret af Erhvervsstyrelsen, da de fortsat mangler at udarbejde vejledning til brugen af reglerne vedrørende virksomhedssammenslutninger. Det forventes, at disse åbenstående forhold i altovervejende grad vil afspejle IFRS 3 og dermed tilpasser praksis, således at disse anvendes i overensstemmelse med det generelle formål om IFRS tilpasninger.

For simple virksomhedsovertagelser vil det fremadrettet være tilstrækkeligt at tage udgangspunkt i ÅRL og kræve mindre involvering af revisor, da virksomheden kan håndtere virksomhedsovertagelsen i højere grad selv. Det vil for komplicerede virksomhedsovertagelser kræve mere involvering af revisor, da disse primært skal håndteres efter IFRS 3, dog med enkelte forskelle, for at sikre den ikke aflægges i uoverensstemmelse med reglerne i ÅRL.

Identifikation af hvem som er den overtagende virksomhed er fremrettet nemmere at identificere, hvilke gør at virksomheden i højere grad kan identificere den overtagende virksomhed uden involvering af revisor. En konsekvens af Indførelsen er, at virksomhederne ikke selv kan vælge, hvilken virksomhed som er den overtagende virksomhed, hvilket betyder, at de i nogle situationer ikke kan lade den mindre virksomhed være den overtagne virksomhed, og dermed giver øget administrative byrder. Omkostninger til omstrukturering indregnes direkte i resultatopgørelsen, hvilket medfører mindre involvering af revisor og virksomheden skal ikke anvende tid på at estimere disse og indregnes i stedet løbende.

Goodwill ved omvendt lodret fusion fortabes ikke længere, hvilket betyder, at der ikke skal bruges tid på at spekulere i en lodret fusion eller omvendt lodret fusion, hvilket i nogle tilfælde kan effektivere processen for virksomhedssammenslutningen, uden at goodwill'en fortabes.

Begrundelse for afskrivningsperioden af goodwill'en vil kræve øget krav til virksomheden, og øge revisors involvering til brug for assistance for formuleringen heraf.

Der er ikke krav om anvendt regnskabspraksis for simple virksomhedssammenslutninger, men modsat er der krav om anvendt regnskabspraksis for komplicerede virksomhedssammenslutninger. Dette vil betyde, at revisor skal involveres i de komplicerede virksomhedssammenslutninger for at formulere denne, da virksomheden formentlig ikke kan dette selv.

Indførsel af book value method gør at det fremadrettet er nemmere at udføre en virksomhedssammenslutning, hvilket betyder, at virksomheden selv kan gøre dette og derfor ikke i samme omfang har brug for involvering fra revisor.

Virksomhedssammenslutninger efter Book value method gør, at interessenter ikke får sammenligningstal og derfor kan miste informationer om udviklingen, hvilket kan medføre, at disse kræves særskilt af virksomheden. Såfremt dette, kræves vil lempelsen ikke opnås. Omvendt vil det være en lempelse for virksomheder, som ikke skal imødekomme deres interessenter med disse informationer.

Fremadrettet vil der for interessenterne ikke være usikkerhed, om hvilken virksomhed der regnskabsmæssigt er den overtagende virksomhed, da det er identisk med faktisk overtagende virksomhed i forbindelse med en virksomhedssammenslutning.

Indførelsen af krav om begrundelse for afskrivningsperioden af goodwill'en giver Interessenterne større indsigt i virksomhedens goodwill. Kravet om mere beskrivende anvendt regnskabspraksis af, hvordan virksomhedssammenslutningen er gennemført, herunder beskrivelse af forudsætninger af indregning og måling mv., giver interessenter flere informationer omkring virksomhedssammenslutningen. Dette gør aflæggelsen af årsrapporten mere administrativ byrdefuld for virksomheden.

Ændringerne vurderes samlet set, at betyde at mindre virksomheder ikke vil opnå de ønskede administrative lempelser, da de bliver opvejet af særskilte krav fra dens omverden, og for virksomhedssammenslutninger vurderes det samlet set, at betyde at de behandles mere i overensstemmelse med IFRS og vurderes at blive en administrativ lempelse for de simple virksomhedssammenslutninger og mindre virksomheder, men mere administrativ byrdefuld for de komplicerede virksomhedssammenslutninger.

Kapitel 6

6.1 Perspektivering (fremtidens ÅRL)

Opgaven omhandler to væsentlige forhold i forbindelse med regnskabsaflæggelsen, administrative lempelser for små virksomheder og IFRS tilpasninger. Det er i den forbindelse interessant at gøre sig nogen tanker om, hvordan udviklingen af disse forhold fremadrettet bliver. Vi konkluderede i opgaven, at de forventede administrative lempelser for små virksomheder, som ændringen af ÅRL skulle medføre, ikke vil komme til at have den ønskede virkning, da de små virksomheders interessenter ikke vil få opfyldt deres informationsbehov. Et konstruktivt løsningsforslag på, hvorledes at små virksomheder kan opnå administrative lempelser og samtidig opfylde deres interessenters informationsbehov kunne være at indfører, et elektronisk afkrydsningsskema i forhold til hvilke oplysninger årsrapporten skal indeholde, som udsendes til virksomhedens væsentligste interessenter. Dette skema kunne virksomheden i samarbejde med deres interessenter og revisor bruge i forhold til udarbejdelsen af årsrapporten, således at denne dækker interessenternes informationsbehov, herunder særligt banken, og samtidig reducere et eventuelt dobbeltarbejde, som der kan forekomme ved særskilte informationskrav fra virksomhedens interessenter.

I forhold til virksomhedssammenslutninger forventer vi på sigt, at ÅRL bliver identisk med IFRS, som følge af den øgede globalisering og interessen for at forbedre den danske konkurrenceevne i forhold resten af verden, ved øget sammenlignelighed mellem danske virksomheders årsrapporter og udenlandske virksomheders årsrapporter.

Kapitel 7

7.1 Litteraturliste

7.1.1 Love, lovforslag og direktiver mv.

Årsregnskabsloven - Lovbekendtgørelse 2015-12-10 nr. 1580

Årsregnskabsloven - Lovbekendtgørelse 2013-06-12 nr. 616

Udkast til forslag til Lov om ændring af årsregnskabsloven, selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde og lov om værdipapirhandel m.v.

Lovforslag nr. L 117 - Forslag til Lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love

Erhvervsstyrelsen - Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven m.v.

Erhvervsstyrelsen - Høringsnotat ad L 117 – Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love

Høringsvar ad L 117 – Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love

EU-direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF

EU-direktiv 2014/95/EU af 22. oktober 2014 om ændring af direktiv 2013/34/EU for så vidt angår offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger og oplysninger om mangfoldighed for visse store virksomheder og koncerner

7.1.2 Regnskabsstandarder og revisionsstandarder mv.

IFRS 3 - Virksomhedssammenslutninger

IFRS 10 – Koncernregnskaber

IAS 8 – Anvendt regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl

ISA 700 – Udformning af en konklusion og afgivelse af erklæring om et regnskab

7.1.2 Bøger og publikationer

Karnov Group – Årsrapport efter internationale regnskabsstandarde – fra dansk praksis til IFRS, 4. udgave, Jørgen Fedders & Henrik Steffensen

Samfundslitteratur – Den skinbarlige virkelighed, 5. udgave 2013, Ib Andersen

Syddansk Universitetsforlag – Samfundsvidenskabelige metoder – En introduktion, 3. udgave 2010, Erik S. Rasmussen, Per Østergaard & Helle Andersen

EY - Indsigt i årsregnskabsloven – EY's praktiske guide til forståelse af loven, 1. udgave 2014/15

EY – Indsigt i årsregnskabsloven – EY's praktiske guide til forståelse af loven, 2 udgave 2015/16

EY – Indsigt i årsregnskabsloven – Væsentlige ændringer på vej, Special edition, Maj 2015

EY – Illustrativ-årsrapport 2014

Deloitte – Ændring af årsregnskabsloven – betyder det noget for mit årsregnskab, 21. maj 2015, Version 2

Deloitte – IFRS - Introduktion til de internationale regnskabsstandarde

KMPG – Overblik over den nye årsregnskabslov af 2015 – Hvordan påvirke din virksomhed?

PWC – Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år, Februar 2015

PWC – Regnskabshåndbogen 2015

FSR – Danske Revisorer – Effekt af ændret revisionspligt for mindre virksomheder, 13. november 2014, Sigurd Næss-Schmidt, Partner og Johanne Jørgensen, Analyst

Erhvervsstyrelsen – Oversigt over udnyttelsen af udvalgte lempelsesmuligheder i udvalgte EU/EØS-lande, november 2014

DAMVAD – Brugen af årsrapporter for mindre virksomheder – Analyse udarbejdet af DAMVAD for Erhvervsstyrelsen, juni 2014

7.1.3 Artikler

Regnskab, regulering og information – Træk af 25 års udvikling, John Christensen, Jytte Larsen og Mogens Nielsen

Revision & Regnskabsvæsen nr. 8 – 2015, Lettelse af administrative byrder – en myte?, Kristian Bubach, Stud.Cand.merc.aud., Daniel Thomassen, Stud.Cand.merc.aud og Bent Warming-Rasmussen, ph.d. Professor MSO ved Syddansk Universitet, Campus Kolding

FSR – Danske revisorer – Årsregnskabsloven – Negativ effekt af lempede administrative byrder

FSR – Danske revisorer – Effekt af ændret revisionspligt for mindre virksomheder, 13. november 2014

7.1.4 Internetsider

Erhvervsstyrelsen:

<https://erhvervsstyrelsen.dk/aendring-af-aarsregnskabsloven-2015>

FSR:

http://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Standarder_faglig%20viden/Vejledning%20til%20IFRS_bekendtgoerelsen

http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Vi%20mener/Ugens%20kommentar/2015-Ugens-kommentar/Ugens-kommentar-27-november?utm_medium=email&utm_campaign=FSR+nyhedsbrev+-+27+november&utm_content=FSR+nyhedsbrev+-+27+november+CID_dbdcc36b23f64f700d614f9c817f0863&utm_source=FSR%20nyhedsbreve&utm_term=Fravalg%20af%20revision%20kan%20blive%20en%20dyr%20lsning%20for%20samfundet

EY:

<http://www.ey.com/DK/da/Services/Assurance/artikel-opdateret-IFRS-bekendtgoerelse-er-udsendt-010914>

Ledelse idag:

http://www.idag.dk/article/view/232348/flere_sma_virksomheder_snyder_bevidst_i_skat#.Vo_2rU1gm4A

Kapitel 8

8.1 Bilag

8.1.1 Bilag 1 – Interviewguide Bank

8.1.2 Bilag 2 – Interviewguide Revisor

8.1.3 Bilag 3 – Interviewguide FSR

8.1.4 Bilag 4 – Lydfiler af interviews på vedlagte USB-stik

8.1.5 Bilag 5 - Resume af Damvads undersøgelse om brugen af årsrapporter for mindre virksomheder

8.1.1 Bilag 1 - Interviewguide Bank

Interviewguide Bank

Navn:

Virksomhed:

Stilling:

Spørgsmål:

1. I hvilket omfang anvendes årsrapporten til grundlag for jeres kredit og engagement vurdering?
 - a. Anvendes årsrapporten altid som grundlag for jeres vurderinger?
2. Har I nogen specifikke krav til jeres erhvervskunders årsrapport?
 - a. Hvilke andre oplysninger, herunder eventuelt budgetter, bruger I forhold til vurdering af jeres kunder?
 - b. Hvilke elementer i årsrapporten har størst betydning for jer
3. Har det en betydning for jeres vurdering af en kunde, om der er tale om en virksomhed i regnskabsklasse B eller regnskabsklasse C?
 - a. Hvis ja, hvilke forskelle er der i forhold til jeres procedure for långivning/rådgivning?
 - b. Hvis nej, hvordan opdeler I jeres kunder? Og hvad er forskellene?
4. Er nogen af følgende krav eller oplysninger, der udgår for regnskabsklasse B, vigtige for jer?
 - a. Ledelsespåtegning, ved kun ét ledelsesmedlem
 - b. Egenkapitalopgørelse
 - c. Specifikation af eventualforpligtelser
 - d. Oplysning om den største koncern, som virksomheden er en del af
 - e. Oplysninger om navn, hjemsted og retsform for kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder
 - f. Oplysning om tilgodehavender hos eller sikkerhedsstillelse for ledelsesmedlemmer i modervirksomhed eller personer, der står ledelsesmedlemmer i virksomheden eller modervirksomheden særligt nær
 - g. Virksomhedskapital
5. Vil I stille krav om at få nogle af disse oplysninger, såfremt de ikke fremgår af årsrapporten?
6. Såfremt I har en kunde som er omfattet af en koncern, kræver I så, at der bliver udarbejdet et koncernregnskab?
 - a. Hvis ja, hvorfor?
 - b. Hvorledes bruges koncernregnskabet?
 - c. Har et koncernregnskab stor betydning for jer eller er det ikke en væsentligt informationskilde for jer?
7. Hvad er jeres holdning til den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
 - a. Har I en firmapolitik i forhold til de kunder der vælger at aflægge regnskab efter denne regnskabsklasse?
8. Er nogen af følgende undladte oplysninger i årsrapporten hos en mikrovirksomhed, vigtige for jer som kreditgiver/samarbejdspartnere:
 - a. Anvendt regnskabspraksis
 - b. Gæld, som forfalder til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet
 - c. Visse særlige poster

- i. Tilbageførsler af nedskrivninger
 - ii. Nedskrivninger på omsætningsaktiver, som overstiger normale nedskrivninger
 - iii. Nedskrivninger på anlægsaktiver
 - iv. Tilbageførsler af nedskrivninger på anlægsaktiver
 - d. Antal ansatte
9. Hvilken betydning vil undladelse af en eller flere af disse oplysninger have for jeres engagement?
 - a. Vil I stille krav om at få nogle af disse oplysninger alligevel?
 10. Hvilke af de undladte oplysninger i mikrovirksomheders årsrapport vil I vurdere er de væsentligste i forhold til jeres vurdering af kunden?
 11. Hvordan vil I som långiver stille jer i forhold til kunder, som vælger at anvende regnskabsklassen mikrovirksomheder?
 12. Hvad er dit overordnede indtryk af den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
 13. Hvor udbredt vurderer du, at den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder bliver?
 14. Har du nogle betænkeligheder ved den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
 15. Tror du, at indførslen af regnskabsklassen mikrovirksomheder vil medfører lempelser af de administrative byrder for disse virksomheder?
 16. Tror du, at virksomheder vil opnå en stor besparelse ved at aflægge deres regnskab efter regnskabsklassen mikrovirksomheder?
 17. Tror du, at der vil være en stor kvalitetsforringelse af mikrovirksomheders årsrapport i forhold til andre klasse B virksomheders årsrapport?

8.1.2 Bilag 2 - Interviewguide Revisor

Interviewguide – Revisor

Navn:

Virksomhed:

Stilling:

Spørgsmål:

Mikrovirksomheder og regnskabsklasse B

1. Hvor udbredt tror du, at den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder bliver?
 - a. Ca. 80.000 virksomheder vurderes at have mulighed for at benytte sig af regnskabsreglerne for mikrovirksomheder, hvor stor en del tror du vælger at anvende reglerne?
2. Hvilken betydning vil det revisionsmæssigt have for en virksomhed, at vælge regnskabsklassen mikrovirksomhed?
3. Vil disse virksomheder opnå en besparelse på revisionshonoraret?
 - a. Hvilke elementer vil medfører den største besparelse på revisionshonoraret?
4. Vil du anbefale dine kunder at aflægge deres årsrapport efter regnskabsklassen mikrovirksomheder, såfremt de har mulighed for det?
 - a. Er der forhold du mener, virksomhederne skal være opmærksomme på?
5. Tror du, at der vil være en stor kvalitetsforringelse af mikrovirksomheders årsrapport set i forhold til en almindelig klasse B virksomheders årsrapport?
6. Hvad er dit overordnede indtryk af den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
 - a. Har du nogle betænkeligheder ved den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
7. Hvilke af de undladte oplysninger i mikrovirksomheders årsrapport vil du vurdere er de væsentligste?
 - a. Anvendt regnskabspraksis
 - b. Gæld, som forfalder til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet
 - c. Visse særlige poster
 - i. Tilbageførsler af nedskrivninger
 - ii. Nedskrivninger på omsætningsaktiver, som overstiger normale nedskrivninger
 - iii. Nedskrivninger på anlægsaktiver
 - iv. Tilbageførsler af nedskrivninger på anlægsaktiver
 - d. Antal ansatte
8. Tror du, at indførslen af regnskabsklassen mikrovirksomheder vil medfører lempelser af de administrative byrder for små virksomheder?
9. Vil du anbefale dine kunder at undlade at udarbejde koncernregnskab, såfremt de har mulighed for det?
 - a. Hvis, ja hvad er grunden?
 - b. Hvis nej, hvad er grunden?
10. Vil I anbefale dine kunder at følge minimumskravene for regnskabsklasse B? Eller er der oplysninger, som du vil anbefale, at de fortsat medtager?
 - a. Ledelsespåtegning, ved kun ét ledelsesmedlem

- b. Egenkapitalopgørelse
- c. Specifikation af eventualforpligtelser
- d. Oplysning om den største koncern, som virksomheden er en del af
- e. Oplysninger om navn, hjemsted og retsform for kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder
- f. Oplysning om tilgodehavender hos eller sikkerhedsstillelse for ledelsesmedlemmer i modervirksomhed eller personer, der står ledelsesmedlemmer i virksomheden eller modervirksomheden særligt nær
- g. Virksomhedskapital

Virksomhedssammenslutninger:

11. Vil du anbefale dine kunder at gennemføre en omvendt lodret fusion efter de nye regler? (værdierne fortsætter)
12. Hvorfor tror du, at lovgiver har valgt at implementere de nye regler for omvendt lodret fusion?
 - a. Er dette mere retvisende i forhold til hvordan reglerne var før?
13. Hvilke forhold vurderer du, at Erhvervsstyrelsen nærmere vil berøre i deres kommende vejledning?
14. Tror du, at Erhvervsstyrelsens vejledning vil medvirke til færre forskelle mellem ÅRL og IFRS?
 - a. Tror du værdien af eventualforpligtelser fremadrettet vil blive indregnet i overtagelsesbalancen til dagsværdi?
 - b. Tror du der vil blive stillet krav om indregning af gevinster på de hidtidige kapitalandele frem til, at bestemmende indflydelse opnås?
 - c. Tror du at pligten til at erhverve minoritetsinteresse skal indregnes som en forpligtelse?
 - d. Tror du der vil blive stillet krav om, at flere immaterielle aktiver skal indregnes særskilt i stedet for at blive ansat som en del af goodwill'en?
 - i. Igangværende forskning
 - ii. Igangværende udviklingsprojekter, som ikke vurderes sandsynlige for succes på overtagelsestidspunktet
 - iii. Kundelister
 - iv. Gunstige/ugunstige leasingaftaler
 - v. Firmanavne
 - vi. Ordrebeholdning
 - vii. Databaser med information
 - e. Tror du der vil blive stillet krav om, at købsomkostninger fremover indregnes i resultatopgørelsen?
 - f. Tror du efterfølgende reguleringer på earn-out-aftaler fremadrettet vil kræves indregnet i resultatopgørelsen?
 - g. Tror du der fremover vil være mulighed for, at indregne goodwill af minoritetsinteresser?
 - h. Tidligere kunne der foretages korrektioner for fejl eller mangler i op til 24 måneder. Tror du det fremadrettet for efterfølgende korrektioner for fejl eller mangler alene vil blive tilladt i en periode på 12 måneder efter overtagelsestidspunktet?
 - i. Tror du der i forbindelse med salg af en dattervirksomhed, hvor den bestemmende indflydelse mistes, fremadrettet vil kræves, at den resterende del af den nu associerede virksomhed, indregnes til dagsværdi og værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen?
 - j. Hvordan tror du, at putoptioner fremadrettet vil blive behandlet?
 - i. Indregnes som en gældsforpligtelse eller blot oplyses som en investeringsforpligtelse?

- k. Hvordan tror du overgangshandlinger vil blive behandlet?
 - i. Fx negativ goodwill, der efter de hidtil regler er indregnet som en forpligtelse i balancen?

8.1.3 Bilag 3 - Interviewguide FSR

Interviewguide - FSR

Navn:

Virksomhed:

Stilling:

Spørgsmål:

Mikrovirksomheder og generelt:

1. Hvad er FSR's holdning til den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
2. Hvor udbredt tror FSR, at den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder bliver?
3. Tror FSR, at der vil være en stor kvalitetsforringelse af mikrovirksomheders årsrapport i forhold til almindelige klasse B virksomheders årsrapport?
4. Hvad er FSR's overordnede indtryk af den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
5. Har FSR nogle betænkeligheder ved den nye regnskabsklasse mikrovirksomheder?
6. Hvilke af de undladte oplysninger i mikrovirksomheders årsrapport vil FSR vurdere er de væsentligste?
 - a. Anvendt regnskabspraksis
 - b. Gæld, som forfalder til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet
 - c. Visse særlige poster
 - i. Tilbageførsler af nedskrivninger
 - ii. Nedskrivninger på omsætningsaktiver, som overstiger normale nedskrivninger
 - iii. Nedskrivninger på anlægsaktiver
 - iv. Tilbageførsler af nedskrivninger på anlægsaktiver
 - d. Antal ansatte
7. Tror FSR, at indførslen af regnskabsklassen mikrovirksomheder vil medføre lempelser af de administrative bryder?
8. Har FSR nogle vejledninger/anbefalinger til jeres medlemmer i forhold til mikrovirksomheder?

Virksomhedssammenslutninger:

9. Hvad er FSR's holdning til muligheden for at gennemføre en omvendt lodret fusion efter de nye regler? (værdierne fortsætter)
10. Hvorfor tror FSR, at lovgiver har valgt at implementere de nye regler for omvendt lodret fusion
 - a. Er det mere retvisende?
11. Hvilke forhold vurderer FSR, at Erhvervsstyrelsen nærmere vil berøre i deres kommende vejledning?
12. Tror FSR, at Erhvervsstyrelsens vejledning vil medvirke til færre forskelle mellem ÅRL og IFRS?
 - a. Tror FSR, at værdien af eventualforpligtelser fremadretter vil blive indregnet i overtagelsesbalancen til dagsværdi?
 - b. Tror FSR, at der vil blive stillet krav om indregning af gevinster på de hidtidige kapitalandele frem til, at bestemmende indflydelse opnås?
 - c. Tror FSR, at pligten til at erhverve minoritetsinteresse skal indregnes som en forpligtelse?

- d. Tror FSR, at der vil blive stillet krav om, at flere immaterielle aktiver skal indregnes særskilt i stedet for at blive ansat som en del af goodwill'en?
 - i. Igangværende forskning
 - ii. Igangværende udviklingsprojekter, som ikke vurderes sandsynlige for succes på overtagelsestidspunktet
 - iii. Kundelister
 - iv. Gunstige/ugunstige leasingaftaler
 - v. Firmanavne
 - vi. Ordrebeholdning
 - vii. Databaser med information
- e. Tror FSR, at der vil blive stillet krav om, at købsomkostninger fremover indregnes i resultatopgørelsen?
- f. Tror FSR, at efterfølgende reguleringer på earn-out-aftaler fremadrettet vil kræves indregnet i resultatopgørelsen?
- g. Tror FSR, at der fremover vil være mulighed for, at indregne goodwill af minoritetsinteresser?
- h. Tidligere kunne der foretages korrektioner for fejl eller mangler i op til 24 måneder. Tror FSR, at det fremadrettet for efterfølgende korrektioner for fejl eller mangler alene vil blive tilladt i en periode på 12 måneder efter overtagelsestidspunktet?
- i. Tror FSR, at der i forbindelse med salg af en dattervirksomhed, hvor den bestemmende indflydelse mistes, fremadrettet vil kræves, at den resterende del af den nu associerede virksomhed, indregnes til dagsværdi og værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen?
- j. Hvordan tror FSR, at putoptioner fremadrettet vil blive behandlet?
 - i. Indregnes som en gældsforpligtelse eller blot oplyses som en investeringsforpligtelse?
- k. Hvordan tror FSR overgangshandlinger vil blive behandlet?
 - i. Fx negativ goodwill, der efter de hidtil regler er indregnet som en forpligtelse i balancen?

8.1.4 Bilag 4 – Lydfiler af interviews på vedlagte USB-stik

Interviews er optaget med diktafon og er vedlagt som lydfil på USB-stik.

USB-stikket indeholder følgende filer:

Interview Sparekassen Sjælland - Interview med Andreas Toft, erhvervsrådgiver i Sparekassen Sjælland

Interview Nordjyske Bank - Interview Claus Kongsgaard, kreditchef i Nordjyske Bank

Interview EY - Interview med Jørgen Blom, statsautoriseret revisor i EY

Interview RIR Revision - Interview med Lisbet Kindvig, statsautoriseret revisor i RIR Revision

Interview FSR - Interview Jan Brødsgaard, fagkonsulent i FSR

8.1.5 Bilag 5 - Resume af Damvads undersøgelse om brugen af årsrapporter for mindre virksomheder

Erhvervsstyrelsen iværksatte i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget til ændringerne af ÅRL en undersøgelse, foretaget af Damvad.com, om brugen af årsrapporter for mindre virksomheder¹⁶⁶. Undersøgelsen skulle være med til at skabe et informeret beslutningsgrundlag. Undersøgelsen omfattede en analyse af mindre virksomheder, der var forpligtet til at aflægge årsrapport efter ÅRL. Formålet med undersøgelsen var at skabe et veldokumenteret grundlag for at vurdere konsekvenserne af Indførelsen af EU-direktivets lempelsesmuligheder set fra et brugerperspektiv.

Analysen bestod af 2 overordnede dele:

1. Betydningen af årsrapporter fra mindre virksomheder sammenlignet med andre informationskilder i forhold til de vigtigste brugere.
2. Brugernes anvendelse af årsrapporter fordelt på 3 virksomhedsstørrelser:
 - a. Mikrovirksomheder (omkring i overensstemmelse med mikrovirksomheder i regnskabsklasse B)
 - b. Små virksomheder (omkring overensstemmelse med regnskabsklasse B)
 - c. Mellemstore virksomheder (omkring i overensstemmelse regnskabsklasse C (mellemstor).

Undersøgelsen blev foretaget via en kombination af kvantitativ spørgeskemaundersøgelse samt op følgende kvalitative interviews, hvis formål var at uddybe og nuancere årsager og forklaringer vedrørende brugernes anvendelse af årsrapporter.

Undersøgelsen viste generelt følgende for de 3 virksomhedsstørrelser:

1. Det blev i undersøgelsen konkluderet af brugerne af årsrapporten primært anvender den til at vurdere en virksomheds løbende drift og soliditet.
2. Undersøgelsen indikerede, at årsrapporterne danner grundlag for økonomiske dispositioner, men at de ofte suppleres med informationer fra andre kilder, hvilket typisk er virksomhedens hjemmeside samt personlig kontakt til virksomheden.
3. Undersøgelsen viser, at årsrapporten for mikrovirksomheder er den mest benyttede og værdifulde informationskilde, da den opfattes som meget troværdig og af høj kvalitet. Det gælder især årsrapporter med en revisionspåtegning. Påtegningen fra revisor giver en "blåstemplingsværdi", og brugerne tillægger det autoritet. Årsrapporten står dog sjældent alene som informationskilde. Flere brugere peger på, at det kan være en udfordring, da det er muligt at anvende forskellige regnskabspraksis, som kan medføre store forskelle og gøre regnskaberne mindre sammenlignelige.

Derudover viste undersøgelsen, at årsrapporten overordnet er den mest benyttede og betydningsfulde informationskilde for brugerne.

¹⁶⁶ Brugen af årsrapporter for mindre virksomheder, Analyse udarbejdet af DAMVAD for Erhvervsstyrelsen, juni 2014

	Brug	Værdi	Betydning
Årsrapporten	3,84	3,99	7,83
Personlig kontakt til ledelsen	3,10	3,91	7,01
Virksomhedens hjemmeside	3,68	3,10	6,78
Andre informationskilder (herunder fx sociale medier)	2,54	2,47	5,97
Databaser fx Danmarks Statistik, Experian, Bloomberg eller Yahoo Finance	2,46	2,91	5,37
Budgetter og investeringskalkuler fra virksomheden	2,63	3,34	5,20

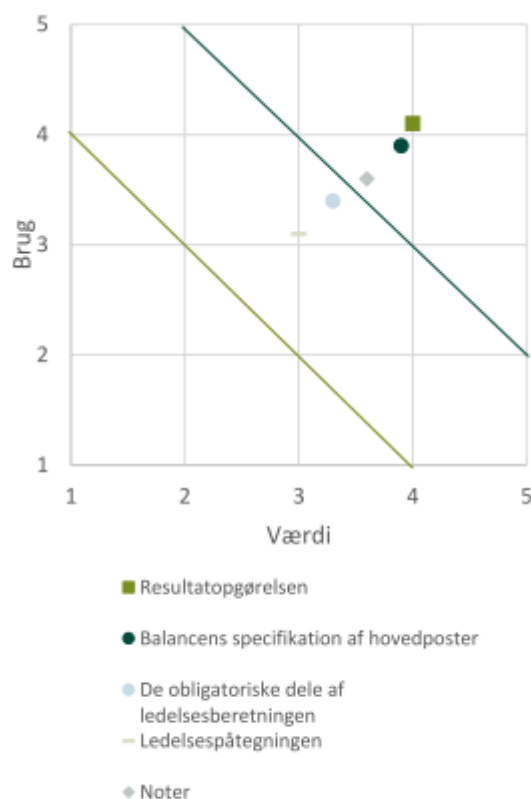
Kilde: DAMVAD 2014
Note: N = 563-518

167

Brugerne af mikrovirksomhedernes årsrapporter vurderer at alle efterfølgende elementer i årsrapporten har relativ stor betydning:

1. Resultatopgørelsen
2. Balancen
3. Noterne
4. Ledelsesberetningens obligatoriske del
5. Ledelsespåtegningen

Det er umiddelbart resultatopgørelsen der tillægges størst værdi og bruges mest, herefter balancen og derefter noterne. Ledelsesberetningens obligatoriske del og ledelsespåtegningen tillægges mindst værdi og benyttes mindst.

168

¹⁶⁷ Brugen af årsrapporter for mindre virksomheder, ana

2014

¹⁶⁸ Brugen af årsrapporter for mindre virksomheder, Ana Kilde: DAMVAD 2014
Note: N = 177-182

2014

Overordnet set på tværs af de 3 brugergrupper vurderer brugerne, at alle de specifikke elementer, som EU-direktivet giver mulighed for at lempes, har en relativ stor betydning for brugerne. Hertil er det ledelsesberetningens obligatoriske dele samt ledelsespåtegning, som har mindst betydning.

Alle elementer i årsrapporten vurderes af brugerne at have væsentlig betydning, hvilket kan tolkes som et udtryk for, at brugerne vurderer, at det er fordelagtigt at have adgang til disse oplysninger og formentlige ikke vil undvære disse fremadrettet.

Brugerne tillægger det stor værdi, at årsrapporterne kan sammenlignes, da de er udarbejdet ud fra et sæt ensartede "spilleregler".

Mikrovirksomhedernes regnskabsbruger vurderer, at det er noter om aktivers værdi og langfristet gæld, der forfalder om mere end 5 år, som er det mest betydningsfulde. Anvendt regnskabspraksis har en mindre betydning. Oplysninger om navn og hjemsted har mindst betydning. Brugernes vurdering af de forskellige noteoplysningers betydning er meget tæt på hinanden i undersøgelsen.

Det overordnede billede af brugernes anvendelse af noter er, at de er vigtige i forbindelse med dybdegående analyser, og at det vil kræve en del ekstra arbejde for brugerne at skaffe disse oplysninger fra andre informationskilder.

Der blev i undersøgelsen ligeledes spurgt til betydningen af oplysningen om det gennemsnitlige antal ansatte for brugerne af mikrovirksomheders årsrapporter. 50 % af brugerne af mikrovirksomheders årsrapporter vurderer, at oplysningen har stor eller meget stor værdi, og at det kun er 17 % af brugerne, som vurderer, at oplysningen har lav eller meget lav værdi. Interviewene viser modsætningsvis, at brugerne ikke tillægger oplysningen stor værdi, og at der peges på, at lønomkostningerne giver en større informationsværdi.

I forhold til balancen mellem administrative byrder og gennemsigtighed er brugerne generelt tilhængere af så stor gennemsigtighed som mulig og de er derfor også modstandere af færre oplysninger i årsrapporten. Brugerne påpeger, at de lempelser og derved sparede administrative byrder, som virksomhederne opnår, vil blive overført til brugerne, da de selvstændigt skal indsamle de manglende oplysninger. Brugerne vurderer, at årsrapporten ikke er det rigtige sted at finde besparelser, men at der i stedet burde blive set på virksomhedernes administrative byrder i forhold til indberetninger og registreringer til det offentlige. Hertil fremhæver brugerne, at det er bekymrende, at der bliver en reduktion i kravene til årsrapporterne, da det vil gøre det svære at sammenligne på tværs af virksomheder og brancher samt gøre det sværere at gennemskue, hvad de enkelte poster indeholder.

Brugerne mener hertil, at det er begrænset med administrative byrder i forhold til udarbejdelsen af årsrapporten, da der er tale om samling og opstilling af allerede eksisterende data, som i forvejen skal bruges i forbindelse med bogføring og regnskabsaflæggelse til SKAT.

Flere af brugerne fremhæver, at mange af en virksomheds interessenter stadigvæk vil kræve de samme oplysninger, og at der derved ikke opnås besparelse for virksomhederne i forbindelse med Indførelsen af lempelserne.

De elementer, som brugerne peger på kunne blive reduceret, er ledelsesberetningen og anvendt regnskabspraksis, da disse elementer kun er interessante, såfremt de afviger fra praksis, både i forhold til den "normale" regnskabspraksis og i forhold til tidligere års regnskabspraksis.

Brugerne kan imidlertid ikke pege på krav, der kan fjernes, når de ikke har nogen gevinst herved og omvendt giver afkald på gratis information.